The New York Pub Lib
476 Fifth Ave
OCT 20 1911

„Vienybe Lietuvninku"
IŠEINA KAS SEREDA
Brooklyn, :: New York.
Prenumerata metams:
Suvienytose Valstijose..... $2.00
Europoje ir kitur..... $3.00
Kanadoje $2.50
Prenumerata mokama iš viršaus
Prenumerata metams skaitesi nuo laiko užsirašymo, ne nuo Naujų Metų.
Apgarsinimų kainų klauskite laišku.
J. J. Paukštis ir K. Brazys
120–124 Grand st.
Brooklyn, New York.

The Lithuanian Weekly
„Vienybe Lietuvninku"
PUBLISHED
EVERY WEDNESDAY
Brooklyn, :: New York
Yearly subscription rate·
In the United States..... $2.00
To Foreign Countries..... $3.00
To Canada $2.50
Advertising rates on addlication.
Address all com-unication to publishers:
J. J. Paukštis & K. Brazys
120–124 Grand st.
Brooklyn, New York

Visuomenes, literaturos ir politikos savaitinis laikraštis.

Nr. 42. Brooklyn, N. Y. 18 d. Spalio (October) 1911m. Metai XXVI.
Entered as Second Class Matter October 23, 1907, at the Post Office at Brooklyn, N. Y., under Act of March 3-rd, 1879.

Delei klerikalu „Sursum corda".

Viename iš „Draugo" paskučiausiųjų numerių męs randame akyvą šūksnį: „Sursum corda" (pakelkim širdis). Klerikalų organas šitą šūksnį sakosi neveltui išspaudęs. Socialistų eilėse esanti baisi suirutė. Pirmeiviai tautiečiai irgi esą nusilpnėję, nes jų vyriausi organizacija — S. L. A. baigianti pulti žemyn. Reiškia, patįs didieji klerikalų priešai eina silpnyn. Reikia tik dabar klerikalams „pakelti širdis", reikia tik pečiais surėmus stumtelti šonan lietuvių pirmeivių kulturinis darbas, — ir jis lengvai sugrius. Taip mano „Draugas". Ir jis atranda dabar tam geriausią progą. Dabar atvažiuojąs Amerikon misionierius „Tėvas Kazimieras", kuris ir padės klerikalams atlikti tą karę prieš pirmeivius. Taip mano ir gi „Draugas". Ir jis drąsiai meta kovos pirštinę pirmeiviams: še, męs išeinam su jumis į kovą, kuri jums bus paskutinė!..

Męs į šitą „Sursum corda" žiūrim labai ir labai optimistiškai, biskį net su juoku. Kodel? Tegul nemįslija „Draugas" ar kiti klerikalai ir net ramieji tautininkai, kad męs tokį klerikalų pasikėsinimą pigiai čienijame. Ne! Męs žinom, kad šitą jie daro su didelėmis pastangomis, ir net su gerais norais lietuvių labui. Tokį darbą, nors jis būtų ir nenaudingas, męs čienijame, nes matosi, jog žmonės baisiai daug deda triūso. Vienok reikia šypsotis iš to, kaip mūsų žmonės, klerikalų abaze, nemato, jog jie nori atsodinti išrautą medį Tiesa, tokis darbas sunkus ir alsinantis, bet jis vistiek privers mūsų historiką nusišypsoti.

Mūsų klerikalai mato, kad tarpe lietuvių išeivių Amerikoje virto demokratiškai-liberališka ėra, kad mūsų žmonės, nors mažo mokslo, bet pasigavo amerikonų dvasią, kad jie reikalauja pirmeiviškąjį darbą nebemaišyti su religija, kaip čia jie mato pas amerikonų liaudį. Šita dvasė prasiveržė su tokia didele srove, kad ji toli gražu didesnė už Johnstown ir Austin plyšusių rezervuarų potvinį. Žinoma, jeigu lietuviai būtų nors-kiek labjau apšviesti, negu jie dabar yra, tai jie mokėtų savo šitą srovę pakreipti į išmintingą pusę, ir šiandien męs turėtume lietuvių kulturinį darbą kur-kas augščiau pastatytą, negu jis dabar stovi. Bet žemas dar mūsų liaudies apšvietimas trukdo lietuviui kiekviename jo kulturos žingsnyje. Per tai visose mūsų organizacijose nuolatos įvyksta šiurkštus nesusipratimai. Pavieni mūsų visuomenės veikėjai dar neišsidirbo plačios savo pasauležvalgos ir nesutvėrė dar tarp savęs nei mūsų visuomenėje sutartino darbo. Todel, iš šalies žiūrint da ir išrodo, kad lietuvių pirmeivinis darbas nevien neišlaiko jokios kritikos, bet kad jo ir visai nėra. Taip iš pašalies atrodo. Taip į tą žiūri ir mūsų klerikalai, taip žiūri ir mūsų klerikalų organas „Draugas", nes jie irgi žiūri tik iš pašalies. Jie prie lietuvių kulturinio darbo tiesiai neprisideda. Laukia tiktai, kada pirmeiviai nusilpnės, o tada jie pasinaudoja proga, kad savo darbą pradėti. Tą dabar ir „Draugas" apskelbė.

Bet neviskas yra auksu, kas blizga ištolo. Gali blizgėti ištolo ir paprastasai stiklas, ar net paprasta palivota puodo šukelė. Jeigu mūsų klerikalai arčiau stovėtų prie žmonių, ir pačioje mūsų liaudyje dirbtų, tai jie pamatytų visai ką kitą. Amerikonų dvasiškija jau pamatė, kad žmonių dvasia šiandien toli kitokia, negu buvo laikais didelio idealisto, Francisiaus iš Assizos. Žmonės pripažįsta religijos gerą ideališkąją pusę. Bet reikia idealizmas pritaikinti ir prie materializmo. Šiandien gyvenimas eina sunkyn. Kova už būvį aštrinas ir jos nebepašvelninsi su dievobaimingu kalbėjimu poterių. Tūkstančiai kįla naujų gyvenimo problemų, kurių poteriai nebeišriša. Patįs kuningai toli gražu nebevaikščioja basi ir vienoje jupelėje, kaip tą darė didis mokytojas iš Nazareto ir jo idealų kūnytojas Francisius iš Assizos. Kuningai šiandien dėvi šilkines drapanas, gyvena mūriniuose namuose, deda į bankus turtus ant storų bankavų kningučių. Kaip tad jie nori, kad žmonės pasiliktų jų užpakalyje, kad gyventų dar viduramžiniais idealais, kad nesirūpintų gyvenimu šiuo, o tik ateinančiu? Žmonės reikalauja, kad ir kuningai ateitų į liaudį su gatavais iš rišimais klausimų apie mokymą rašto, apie mokymą gyvenimo, apie darbo unijas, apie geografiją, apie historiją, apie politiką, apie blaivybę, apie apsišvietimą. Tegul ateitų kuningas Kaupas, kad ir ne basas ir kad ir ne vienoje jupelėje, kaip Kristus, bet šilkiniame sutone, prosytais marškiniais, lekeruotais čeverykais ir su išpampusia kišene „žemiškųjų turtų", — tegul ateitų į liaudį ir pradėtų ją mokinti to, ko ši gadynė reikalauja, tai tada ir pati liaudis jį ir visus mūsų kuningus pamylėtų, kaip didelė dalis amerikonų protestonų gerbja savo dvasiškius už jų kulturinį darbą. Tada būtų galima išteisinti ir šitą lietuvių kuningų saldų laukimą: kada tie mūsų pirmeiviai „bedieviai" nusilpnės. Bet mūsų kuningai prie liaudies su tuo tikslu neateina. Todel ir pasiliko mūsų žmonėms jieškoti sau švietėjų iš svietiškųjų žmonių tarpo.

Štai delko lietuviai amerikiečiai jau nuo pradžios savo ateivystės į šitą kraštą nuo kuningų atšalo. Štai delko mūsų vientaučiai kasdieną eina „bedieviškyn". Štai delko mūsų klerikalų politikos medis tapo per pačią liaudį išrautas. Štai delko šiandien iš dvadesėtkio Amerikoje einančių lietuviškų laikraščių tik pora yra klerikalų rankose ir tie patįs taip silpnai gyvuoja, taip nebeturi išsidirbusios savo opinijos, kad su jaja mūsų visuomenė veik nei nesiskaito. Ir niekas tam nekaltas, kaip patįs mūsų kuningai, kad jie nuo svietiškųjų žmonių reikalų šalinasi, taip sakant patįs save ostrakuoja, kad jie nuo gadynės dvasios atsilieka.

„Draugo" paleistasis šūksnys: „Sursum corda" aiškiai paliūdija silpnumą mūsų klerikalų, kurie patįs save nuo žmonių izoluoja. Nereikėtų jokių „Sursum corda", jeigu mūsų kuningai eitų su gadynės dvasia, jeigu dalyvautų visame kulturiškame darbe, kaip buvo pernai pradėję, kada nors laikraštininkų susivažiavime dalyvavo. Jeigu klerikalų abaze nesijaustų baisios silpnybės, tai nereikėtų laukti atvažiuojančių iš Lietuvos misionierių, nes kiekvienas geras ir patriotas kuningas yra tarpe savo žmonių misionierium. Šitie svetimi misionieriai, atvažiuojanti iš Lietuvos nebeperkeis dalykų stovio, nebepermainys jię Amerikos lietuvių sąlygų. Lietuvoje dar galima žmones priversti į klerikalų politikos kelią, nes tęnai visai kitokios tebėra sąlygos. Čionai gi jau patsai šio krašto gyvenimas žmones perdirba ir priverčia eiti visai nauju gyvenimo keliu. Šitą kelią nebeatkreips nei kuningas kapucinas, nei kiti revivatoriai (atgaivintojai). Nieko nepagelbės šauksmas: „pakelkim širdis!" Jeigu kuningai nepakėlė per dvidešimt metų savo proto, tai momen talinis širdžių pakėlimas nieko nebepadės. Galės dar pakelti širdis tie, kurie vaikščioja į bažnyčią. Bet kiek jų šiandien Amerikoje bevaikščioja į bažnyčias?

Mūsų klerikalai nusižiūrėjo į Lietuvos klerikalus. Tęnai mat dabar prie klerikalų susispiečia vis didesnės spėkos. Tęnai jų laikraščiai geriau stovi, tęnai mokytesni lietuviai prisideda prie kuningų ar bent pakenčiamesnių žmonių partijos. Bet tam yra labai svarbi historiška priežastis. Žmonės mokslo ir kulturiškai dirbanti tęnai jieško ramios užvėjos, kuri leistų jiems nuošaliai triukšmingo politikos gyvenimo dirbti ant mokslo dirvos. Šitie mokslo vyrai prisideda prie „Draugijos" ar kitų klerikalų organų; bet ne delto, kad jie būtų iš persitikrinimo klerikalais. Tegul tik jie atvažiuoja Amerikon, kur visai kitoniška demokratijos dvasia viešpatauna, tuojaus visi mūsų tie mokslo vyrai atsistos ant kitų kojų, nes čia jie jausis galį laisvai ir politiškų sąlygų netramdomi dirbti ir be klerikalų užvėjos. Būga, Voldemaras, Liudas Gira, Basanavičius, Žmuidzinavičius, Jablonskis ir kita visa eilė mūsų veikėjų ir literatų visai kitonišką sau čia susitvertų pasaulį. Taspats bus ir Lietuvoje, kada įvyks tęnai kitokios politiškos sąlygos. Męs turime nesuskaitomą daugybę pavyzdžių, kad atkakę Amerikon mūsų ramųs pirmeiviai pavirsta tuojaus į aštrius klerikalų (kad ir ne religijos) priešus ir visai toli atsistoja nuo „Draugo" ir „Žvaigždės". Laisvesnės sąlygos parodo ir laisvesnius kulturos kelius, ir jų nebeatšauksi prie klerikalų su jokiais iškilmingais šūksniais „Sursum corda".

Arba vėl nusižiūrėjo mūsų klerikalai į tą, kad šiemet atvažiavus Amerikon kuningams Tumui ir Olševskiui žmonės taip duosniai aukavo „Saulės" kursams piningus. Ir delto „Draugas" išvedė, kad visuomenė dar jų pusėje tebestovi. Čia tai ir pasirodo, kaip klerikalai nesučiuopja situacijos. Visuomenė atsiliepė duosniai ant šitos misijos visai ne delto, kad ji yra kuningų misija, bet delto, kad ji yra mokyklų misija. Kokios jos yra tos „Saulės" mokyklos, tokios tegul būna, — visgi jos yra mokyklos, ant kurių mūsų tėvynė dar tebėra labai biedna. Čionai ir lietuviai pirmeiviai labai nuosekliai pasielgė, kurie mokykloms prijautė. Blogiausia Lietuvoje mokykla, šimtą sykių geresnė už karčiamą. Tai yra didžiausis mūsų tautos skaudulys. Bet tegul tik šitie ar kiti kuningai būtų atvažiavę rinkti aukas kokiems bažnyčios reikalams, arba vienuolynų įsteigimu, pamatę būtumėm, kaip visuomenė būtų į tą pažiūrėjusi! Patįs kuningai žino, kad šitos misijos čionai nebesiseka. Per dvidešimt metų jie vos įstengė Chicagoje inkurti vieną stubelę, kurią iškilmingai pavadino vienuolynu. Tegul pabando įsteigti jų daugiaus, kad ir tokių stubelių...

Pagaliaus mūsų „Draugas" nukrečia nuo plunksnos raudoną mirties šlaką ant pirmeiviškų organizacijų: esą, S. L. A. nusilpo, socialistai vaiduos pasirėrė, — tad „Sursum corda" ant būsinčio jų kapo! Taip italai dabar pasalingai padarė su turkais, delei jų nusilpimo atimdami Tripolį. Jau čia viena, kad neetiškas ir nedoras būtų ant savo tautiečių nusilpimo tykoti. Kita — „Draugas" mažai paiso apie teisingumą faktų. Męs žinome, kad organizacijos kartais nusilpsta. Bet reikia žiūrėt į priežastis. Kas blaivai žiūri į S. L. A. gyvenimą, tas mato šios organizacijos visai ne nusilpimą, bet atsinaujinimą, pasistojimą ant naujų gadynės reikalavimų, kurį kiekviena organizacija turi pergyventi, tik klerikalai savo politikoje to nenori padaryt! Persitvarkydama, kiekviena organizacija perleidžia šiokį-tokį krizį. Tas yra ir su S. L. A. Kaslink socialistų, tai vėla nėra ko „Draugui" džiaugtis; nes jeigu pas juos ir būtų tokie dideli vaidai, tai jie neišeis ant klerikalų naudos, bet kaip tik atbulai. Pas juos yra transformacija, verda nuomonės, iškįla ir negeistini sumizgimai. Bet šitas viskas tik juos atnaujina; nereikalingus gajvalus laikas iš jų tarpo išmes, šiukšles išvalys, ir socializmo, kaipo tam tikros filosofijos doktrina vis tarp lietuvių tobulinsis (žinoma, męs neskaitom socialistais visokių fanatikų, kurie gyvenimo nepažįsta, lietuvių gyvenimą trukdo, ir per tai patį socializmo plėtojimąsi tarpe lietuvių visuomet stabdo; jie lygųs yra, persiprašant, „Draugo" abazo fanatikams, kurie taip jau lietuvių reikalus mauja ant savotiškojo kurpalio; nei vieni nei kiti iš tų fanatikų nesuloš rolės mūsų tautos atgimime ir kulturoje...) Bet, atkartojame, — nors tarpe socialistų ir būtų tokie pragaištingi vaidai, tai iš jų nepasinaudos „Draugas": atsitraukę žmonės nuo vaidininkų, sutveria sau naują pasaulį, susijieško sau naujus kelius, ir eina, ir dirba. Prie „Draugo" grįžti nemano. Gal kas reikalautų pavyzdžių? Mums matos, kad tie pavyzdžiai nereikalingi, nes šiandien tiek jau daug tų pavyzdžių, kad tik jais mūsų tautystė Amerikoje ir užsiima, tik jais ir gyvuoja, tik iš jų ir tveria visai naują pirmeiviškos kulturos kelią.

Bet tegul jau „Draugo" nurodytosios dvi organizacijos ir visai pereitų prie klerikalų (nors tokio absurdo sveikas žmogus neprileis), tai vienok jis užmiršta mūsų visas kitas organizacijas: T. M. D., Aušrą, Laisvamanių Susivienijimą, Liaudies Mokyklą, Rašytojų Draugiją, Laikraštininkų Sąjungą, Draugysčių Sąryšį, visokius tai mažesnius tai didesnius kulturos ratelius, kuopeles. Deja! visos tos įžymios draugijos, kad ir tūlos nėra griežtai anti-klerikališkos, bet nėra ir klerikališkos. Arba jis užmiršta mūsų pašalpines draugystes, — šimtus iš jų, kurios senai jau išmetė iš savo konstitucijų priverstinąją išpažintį; arba mūsų klubus, arba pagaliaus visą mūsų visuomenę, persigėrusią laisva Amerikos demokratija. Pridėsim dar, kaip viršuj minėjom beveik visą mūsų laikraštiją, kuri yra pirmeivių rankose. Suimkim tą viską į krūvą, ir pamatysim, kad „Draugo" prieš pirmeivius paleistasis šūksnys: „Sursum cordo" yra tik poperinis kardas. Nes paprasčiausi logika ir, anot amerikonų, *Common sense*, parodo, jog tas kardas gali „Draugui" suteikti tik pasigrožavimą, kaip vaikui su tite, bet praktikoje jis pasirodys

niekam netinkamu. Ir jeigu tik „Tėvas Kazimieras" kaip tik su šituo tikslu yra Amerikon parkviečiamas, ir jam į rankas bus paduotas tasai „Draugo" poperinis kardas, — keikti laikraščius ir atvirą kovą iškelti su praauštančia Amerikos lietuvių demokratija, tai męs iš kalno gailimės už klerikalų armiją... Nes „Draugas" šaukia lietuvius katalikus pakelti širdis ne prie kulturiško darbo, ne pe prie kulturiško darbo, ne prie blaivybės platinimo, ne prie suradimo kelių kaip suartinti visus lietuvius, vargo išguitinius, svetimoje šalyje, bet darprie didesnės su irutės, dar prie didesnio lietuvių išsklaidymo nuomonėse. Tokį „Sursum corda" męs jau senai girdime iš klerikalų pusės. Bet jis visuomet del jų nelemtai praeina.

PERŽVALGA.

// Kodel pas mus organizacijos griūva?" Tokį klausimą pastato p. St. Miliauskas „Lietuvos" 41-N. ilgokame straipsnelyj. Tarpe daugelio išvedžiojimų gerb. publicistas perveda raudona gija savo nuomonę, jog S. L. A. ir L. S. S. delto nusilpo, kad mūsų vientaučiai pradėjo vieni kitų neapkęsti. Pagaliaus, šitą neapsikentimą, autoriaus dėta, gimdo pasiskaidymas į partiviškumus. Tam pavyzdį priveda, kaip socialistai netik viešai kenkė S-ui L. A., bet ir jo seime varė konspiracijas. Priveda vieno socialisto pasakojimus, kaip jie vakarais tarėsi, kas reikia seime daryti ant rytojaus, kaip sesijose rašinėjosi korteles ir įvynioję laikraščiuosna persidavinėdavo. Galiaus autorius karštai sako: „Oi tos mūsų prakeiktos klikos ir partijos, kokios jos tęn nebūtų, kurių apjakinti ir neapykantos pagauti mūsų veikėjai keršydami viens kitam, vietoj kelti, tvarkyti, griauja mūsų organizacijas!"

Yra daug pasakyta tiesos, bet ji negili. Visu-pirmu, kad ir imant S. L. A., — jinai negriūna, tiktai transformuojasi. Ji įveda naują tvarką, ji pradeda atsistoti ant daug platesnės papėdės. Todel turėjo savo krizį pergyventi. Prie to lengvesni žmogeliai ir atpuolė, kaip vėjui papūtus išdulka pelai nuo grūdų. Toliaus, čia kaltos ne partijos, bet mūsų visas gyvenimas, neprisirengę žmonės ir nepaspėję greitai pertvarkyti S. L. A. sulyg naujos gadynės reikalavimų. Ant galo — nėra ko taip tamsiai į mūsų organizacijas žiūrėti: jos negriūva, bet persitvarko. Lengviau persitvarkytų, jeigu mums nereiktų taip sparčiai vyties gadynės dvasią, jeigu nebūtum buvę atsilikę apšvietime. Pas mus, ant mūsų silpnutės tautos pečių, stovi tūkstančiai klausimų, kuriuos kitos tautos senai atliko, o mums reikia dabar atlikti netik praeities, bet ir šios dienos darbus. Męs baisiai daug dirbame. Pertai nuvargstame ir kartais nebetekę kantrybės pasivaidijame. Rytojus mums bus vis geresnis.

*

// Lietuviškų raštų kabalizmas. Nevienas iš Amerikos lietuvių veikėjų pasiskundžia, jogei ką-nors rašant apie Lietuvos vidurinį gyvenimą, negalima pasigauti jokių statistiškų žinių. Ištikro, męs neturime jokių. Gerai, jei kuri redakcija da parsitraukia kokios Lietuvos gubernijos „Pamiatną knižką". Bet ir tose „knižkose" būna tiktai fragmentai statistiškų žinių. Bet ką jau kalbėti apie amerikiečius. Lietuvoje irgi tokių žinių neturi! Nesenai „Viltis" rašė, kad apsilankiusiams Lietuvoje amerįkonams turistams negalima buvę pasakyti net papraščiausių žinių: kiek yra Lietuvoje lietuvių, kiek jie turi šio ir to, kaip pas juos stovi apšvieta. Reiškia lietuviai veikėjai ir savo tėvynėje statistikos neturi!.. Bet nėvisai taip yra. Pastarajame „Draugijos" num. (55—56) randame recenziją trumpo perspausdinimo A. Buloto veikalėlio „Litovcy" (pusl. 20), išleisto dar 1909 m. Tenai yra Lietuvos ir net kitur (kaip va Amerikoj) gyvenančių lietuvių statistika, dar iš 1904 m. Gal ji, ta statistika yra nepilna. Bet visgi jau buvo pradžia. Kodel ikšiolei niekas apie ją nežinojo? Jeigu, anot p Buloto, Amerikoje yra 21 liet. laikraštis, — kodel nesimatė paminėta mūsų laikraščiuose, kad jie tą veikalėlį būtų gavę?

Ant tų klausimų trumpas atsakymas — lietuvių raštai abelnai dar tebevelka gėdingą kabalizmo jungą. Rašytojai juos rašo, leidėjai išspausdina, ir vienas koks ar du perkupčiai juos pardavinėja. Toliaus gi, plačioji mūsų visuomenė nieko arba mažai apie tuos raštus težino. Šitokį kabalizmą Lietuvos leidėjai ir veikėjai labai rūpestingai globėja.

*

// Lietuvių kuningų sąjunga. Ikšiolei Amerikos lietuviai kuningai mažai skelbdavosi; dabar „Draugo" 44 N praneša pati redakcija, kad esanti net „Amerikos Lietuvių Rymo Katalikų Kunigų Sąjunga", kuri aną savaitę laikiusi Pittsburghe savo seimą ir tarp kitko nutarusi nuo naujų metų leisti „Draugą" du sykiu į savaitę.

Tame pačiame seime nutarta remti naujai susidariusį Pilnųjų Blaivininkų Susivienijimą. Jo prezidentas kun. F. B. Serafinas važinėsiąs po parapijas ir tversiąs blaivininkų kuopas. Tame „Draugas" mato pavojų socialistams ir laisvamaniams, nes esą: „mūsų žmoneliai daugiausiai nušneka cicilikiškai ir laisvamaniškai tik neblaivame stovyje". Sulyg „Draugo" išeitų, kad visa 15 Amerikos liberališkų (ne kuninginių) laikraščių, jeigu neina pagal kuningėlių maršo, tai yra girti. Žinoma, „Draugui" viskas gali matytis. Na ir tegul jis sveikas mato.

Pažymim, kad viršuj paminėtas blaivininkų susivienijimas yra naujas. Taigi jisai stoja skersai kelią žinomai Blaivininkų Sąjungai, kurią globėja kun. Milukas. Tokiu būdu mūsų kuningėliai turės dvejopą blaivybę. Bene pradės už tatai da ir varžytis.

*

// Lietuviškų kuningų permainos. Sulyg „Saulės", vyskupas Prendergastas perkilnojęs šiuos Pennsylvanijos lietuviškus kuningus: kun. **Pautienių** iš Mahanoyaus į Shenandoah; kun. **Kaminską** iš Shenandoah į New Philadelphia; kun. **Dargį** iš New Philadelphijos, į Mahanojų. Kun. Miluką irgi žadama iš Philadelphijos perkelti, tik dar nežinoma kur jį padėt.

*

// Laikraštininkų II-jo Susivažiavimo protokolas — šiomis dienomis jau išsiuntinėtas visoms redakcijoms. Męs jo į šį numerį nebesuspėjom indėti, nes gavome užbaigdami laikraštį spaudon. Be to šiame num. užbaigiame platesnius iš susivažiavimo pastebėjimus, kurius surankiojo mūsų gerb. p. Reporteris.

*

Iš parapijinių bylų. „Saulė" rašo, jog Pittsburgho augščiausiasis teismas minįs, būk Scrantono lietuviai parapijonai savo bylą pralaimėję ir visą bažnytinį turtą vėl turėsią sugrąžinti vyskupui. Tęn-pat paminėta ir tas, kad parapijonai šituo nuosprendžiu nepasiganėdinę ir bylą varysią dar toliaus.

*

// Prie Liaudies Namų Statymo. Kitoje vietoj skaitytojai ras iš So. Bostono korespondenciją, kurioje pranešama, jog southbostoniečiai rengiasi statyti savo Tautiškąjį Namą. Pavyzdžiai eina daugyn ir męs malonėtume kad šitokius pavyzdžius parodytų mūsų vienas miestas po kitam. Prie darbo, vientaučiai!

*

// Kiek surinkta „Saulės" reikalams. „Draugas" 45 N praneša, jog lig šiam laikui kuningai Tumas ir Olšauskis surinkę Amerikoje $16,877.05. Taigi rinkikai baigia varyti į savo užsidėtąją sumą: jie sakė norį surinkti į $20,000.

*

// „Tarka". Girdėjome, kad naujas satyros laikraštis „Tarka", šventakuprių organas Brooklyne, ketinąs išeiti apie ateinančio mėnesio pradžią. Medžiaga laikraščiui jau esanti surengta.

IŠ VISUR.

× **Chinų revoliucija.** Šiąnedėl visas pasaulis persitikrino, kad Chinuose ne plėšikai chunchuzai sauvaliauja, bet gema didelė ir plati revoliucija, kurią per pastaruosius penkerius metus stropjai rengę chinų progresistai, po vadovyste būklaus revoliucionieriaus Dr. Sun Yat Sen. Pereitą savaitę revoliucija prasidėjo Hankow provincijoje, revoliucijonieriai užėmė keletą miestų ir iššūdė 50 kuningaikščių dabartinės karalių Mandžų giminės. Potam revoliucijonieriai išleido į viso svieto valstijas manifestą, kuriame sako, jog chinai pirmeiviai nori išversti sugedusią Mandžų karalių valdžią ir įsteigti Chinų respubliką. Dabargi jie ir apšaukė respubliką mieste Wu Čang.

× **Italų-turkų karė.** Italai dasigavę į Tripolį dar susitiko naują atsispyrimą iš pusės arabų, kurie pradėjo rinkties apie Tripolį ir susivieniję su turkais užpuolė italus. Susirėmus kalnynuose krito italų 1600 kareivių. Todel italai dar nėra pilnais Tripolio valdonais. Dabar italų vaisko vyriausis vadas, gen. Caneva pareikalavo iš savo valdžios daugiau vaisko. Būsią pasiųsta iš Italijos net 11 orlaivių, apžiūrinėti maištingas apylinkes. Užėmimas Tripolio italams kaštuosiąs $60,000,000 ir per 20 mėnesių čia būsiąs laikomas vaiskas, kad ingyvendinti naują valdžią. Jeigu turkai nenurims, italai žada net bombarduoti Smyrną. Bet sakoma, kitos šalįs verčią turkus nusileisti ir taikinties su įvykusiu prakišimu.

Iš Amerikos.

Nebemokės dešimtukų prie bažnyčių. Washington.— Popežiaus delegatas, Mgr. D. Falconio išsiuntinėjo visiems katalikų arcivyskupams ir vyskupams aplinkraštį, kuriuo įsakė tuojaus paliauti ėmimą prie bažnyčių durų įžangos. Tokiu būdu ir lietuvių bažnyčiose turės nebeimti. Tačiaus per žmonių nežinojimą gal kai-kur ir bus renkama. Bet tai jau bus daroma priešais popežiaus delegato paliepimą.

Bryan'as neis ant prezidento. Demokratų partijos vadovas, W. J. Bryan, apsiskelbė, jog jisai niekuomet nebepasiduosiąs kandidatu ant Suv. Val. prezidento. Perdaug sykių jau jo kandidatura nusmuko.

Tarnai sudaužė traukinį. Omaha, Neb. netoli Fort Crook stoties pasažierinis traukinys įvažiavo tavorinin ir įvyko sudužimas traukinio, prie ko užmušė septynius žmones, o 21 sužeidė. Tarpe užmuštųjų yra viena lenkė ar lietuvaitė, Franė Kronkiutė iš Washington. Nelaimė įvykus delei traukinio tarnų, kurie tavorinį traukinį nelaiku paleido.

Pavogė namą. Woodhaven, L. I. areštuota trįs italai, kurie pavogė ir nusivežė į kitą vietą trijų augštų tuščią stovėjusį namą. Jie vogę per tris sykius: pirma vieną augštą, paskui kitą ir tt. Namas priklausęs kokiam tęn lenkų kuningui iš Brooklyn, N. Y.

Europa kalta. Nesenai sutvertoji valdžios komisija, peržiūrėti cukraus trustą ir atrasti, delko pabrango cukrus, užbaigė gvildenimus ir atrado, kad cukrų pabranginę Europos cukraus pramonininkai, kurie sutvėrę galingą monopoliją.

McNamarų skundikas persiskyria. Ortie McManigal, kuris ėmė išdavinėti brolius McNamarus, dabar turi bėdos su savo pačia. Jo pati pareikalavo, kad teismas ją atskirtų nuo vyro, nes esąs labai žiaurus. Pirmiaus ji vyrą atkalbinėjo, kad neliūdytų prieš McNamarus. Kada tas nepaklausė, ji sumanė persiskirti.

Iš Lietuvos.

VILNIUS. Teismas. Rugsėjo 7 d. Vilniaus Teismo Rūmai nagrinėjo „Naujosios Gadynės" buv. redaktorės Elenos Brazaitytės—Trzebinskienės bylą. Ji buvo kaltinama už tai, kad „Naujojoj Gadynėj" buvo atspausdinta straipsniai, kuriuose buvo smarkiai išpeikta dabartinė valdžia, valdžios tarnai išvadinta vagimis, lupikais ir buvo raginama darbininkai žmonės apsišviesti ir susipratus sukilti ir nuversti dabartinę valdžią. Kaltinamoji teisinosi, kad ji tik pasirašydavus po laikraščio ir visai nežinojus, kas tęn buvo rašoma. Teismas pasmerkė ją 1 metams tvirtovėn ir tuojaus suėmė. Gynė pris. adv. P. Leonas.

Tą pačią dieną buvo byla vieno valstiečio iš Vilniaus gub., kaltinamo už tai, kad būdamas starosta susistabdė du ubagu, pareikalavo pasporto ir kuomet vienas iš jų pasporto neturėjo, suėmė, surišo ir žadėjo paleisti vėl, jeigu duos „ant bonkutės". Ubagai šiaip-taip sukrapštė 22 kap. ir atidavė starostai, o tas su kitais tuoj nusipirko degtinės pusbutelį ir išgėrė. Už tokį darbą minėtam starostai atimtos visos teisės ir gavo da į areštantų rotas 1 metams.

RYGOJ iš kalėjimo jau paleista Jonas Vilkaitis ir da netoli 20 lietuvių; liko sėdėti da 4. Jie buvę areštuoti pagal „donosų", kur buvę nurodyta, būk susitvėrusi lietuvių soc.—demokratų grupa, kuri leisianti naują laikraštį, o dabar leidžianti „Rygos Naujienas". Bet, matyt, žandarai nurodytųjų žm. prie social.—demokratų visgi nėgalėjo priskaityti.

JONIŠKIS, Šiaulių pav. Keletas savaičių atgal, pas siuvėją p. Pr. Ališauską atėjo nepažįstamas žmogus, pasisakė esąs siuvėjas, ir prašė duoti jam darbo. Iš pasparto pasirodė, kad jis yra žydas, Leiba Štembergis iš Liepojaus. Ališauskas jį priėmė pas save ir davė darbo. Praslinkus trims savaitėms, sykį nėsant šeimyninkams namie, minėtas Štembergis, atplėšęs su kirviu spintą paėmė du laikrodėliu, porą čeverykų ir keletą aršinų audeklo, — (viso labo už 130 r.) — ir dingo.

J. Bulis.

VILKAVIŠKIS, Suv. g. Darbininkų gyvenimas. Miestelyje yra intaisytas žydo Karavelskio ašutų (karčių ir ašutų) dirbtuvė. Jame dirba apie 30 darbininkų. Darbo sąlygos netikusios; kartais su puvėsiais medžiaga, nuo kurios labai dvokia ir darbininkai dažnai serga ir nelaiku skirias su šiuo pasauliu. Miršta darbininkai iš to fabriko po kelis į metus. Rodos, trįs metai atgal darbininkai streikavo. Reikalavo didesnio mokesčio, darbo dienos sutrumpinimo ir sveikesnės dirbtuvės intaisymo. Bet laimėjo mažai: dienos darbą sutrumpino ligi 10 valandų ir dirbtuvę truputį pataisė. Kiti reikalavimai liko neišpildyti.

Katilėlis.

JUŽINTAI, Ežerėnų p. Rugp. 25 d. buvo valsčiaus sueiga (viborai). Buvo renkama du žmogu žemės tvarkomojon komisijon į Ežerėnus. Išrinko B. Dobkevičių ir A. Gaižių. Dobkevičius—žmogus apsišvietęs, tik niekur nedalyvauja, prie jokios draugijos nepriklauso. Todel sunku žinoti kur link kryps: ar kairėn ar dešinėn.

Sodietis.

DUSETAI, Zarasų ap., Kauno gub. Rugpjūčio 26 d. buvo rinkimai ingaliotinių del rinkimo narių į žemės tvarkomąją komisiją. Buvo pastatyta keletas kandidatų, iš kurių išrinko Dusetų viršaičiu **J. Lašą,** o jo kandidatu **Šlapšį,** susipratusį vyrą.

Rinkikas.

(„Liet. Ukin.")

Naujokai. Šiemet Kauno gub. stos 12,848 naujokai iš jų bus paimta 6200.

Iš Kauno pav. bus paimta	688
" Ukmergės p.	900
" Zarasų p.	1019
" Panevėžio p.	1004
" Šiaulių p.	1017
" Telšių p.	703
" Reseinių p.	869

Į žemės tvarkomosios komisijos narius, nuo Panemunio valsčiaus yra išrinktas **Juozas Kubilius,** „Vilties" bendradarbis ir buvęs pirmosios Dūmos atstovas.

Dar naujos mokyklos. Mokyklų taryba nutarė dar šiemet įsteigti Kauno gub. 69 naujas liaudies mokyklas.

Katalikų šventės. Popežiaus įsakymą: „De diebus festis" rusų valdžia nepatvirtino. Tačiaus tas nekliudo bažnyčios valdžiai šiek-tiek sumažinti šventes, kaip pavyzdin bažnyčios globėjo dieną, atlaidus ir tt.

„Rusų nuliūdimo (skorbi) kninga". „Šv. Mikolo archamiolo" sąjungos pirmininkas Puriškevičius inteikė prašymą Vilniaus gubernatoriui, kad pasistengtų „Rusų nuliūdimo kningą" platinti. Toje kningoje yra aprašomi visi tie Rusijos valdininkai, kurie žuvo iš revoliucijonierių rankos. Vilniaus gubernijos valdyba jau išrašiusi būk 691 tos kningos exempliorių, kuriuos žadanti išdalinti tarp Vilniaus gubernijos policijos valdininkų.

„Saulės" mokyklos. Iš 26 „Saulės" mokyklų, kuriose buvo mokinama 1909 ir 1910 m., šiemet penkios užsidengė: Gadomuose, Palienuose, Bajoruose, Nemakščiuose ir Pelkanuose; o dar 12 irgi užsidengė užtai, kad tose vietose liaudies mokyklos atsirado. Tos vietos, kur užsidengė mokyklos, šitaip vadinasi: Vadokliai, Adakava, Pikėliai, Papilis, Judroniai, Darbėnai, Šabiškis, Kalvarija, Kamajai, Vabalninkai, Anušiškis ir Manskainiai.

Javų uždėrėjimas 1911 m. Vilniaus gubernijoje stoka lietaus pakenkė nemažai javams, ypač nukentėjo smėlių laukai ir kalnuoti laukai. Nors apskritai imant, uždėrėjimas skaitomas vidutiniškas. Žieminiai kviečiai sėjami čia labai retai kur ir uždėrėjo neblogai. Rugiai visur apygeri, avižos irgi. Ypač avižos uždėrėjo Vilniaus ir Ašmenų pavietuose. O vietomis ir Vileikos pav. Apyprastės avižos buvo Trakų pav. Tęn vietomis iš žemės dešimtinės gavo tik po 30 arba 35 pudų grudų, o apie Disną tik po 20 pudų. Miežiai visur buvo geri.

(„Liet. Žin.")

Redaktoriaus byla. Rugs. 12 d. Vilniaus teismo rūmai nagrinėjo bylą pris. adv. J. Kliotto, lenkų savaitraščio „Nowe Życie" redaktoriaus, kaltinamojo išspauzdinime straipsnio „Kongresas Kopenhagoje", kuriame buvo duota tarptautinio socialistų kongreso apyskaita. Kaltinta sulig 129 str. krim. įst. J. Kliottas nubaustas 200-ais rublių arba 2 mėn. kalėjimo.

Kuningų permainos Žemaičių vyskupijoje. Kun. J. Bublys iš Joniškio Degučiuosna fil., kun. Rusteika iš Degučių Vevirženuosna klebonu, kun. Steikūnas iš Šeduvos Joniškin kam., kun. Lindė, Varnių alt., paskirta tęn-pat kamendorium; kun. Vituvis iš Viekšnių Paežeriuosna fil., kun. B. Vėgėlė iš Klovainių Panemunin kam., kun. Gabrys iš Varnių Šeduvon kam., kun. Lumbis iš Kauno Panevėžin kam., kun. Irtmanas iš Vevirženų Tiraspoliaus vyskupijon vieton grįžtančiojo iš tęn Žemaičių vyskupijon kun. Liasauskio; kun. Šereika iš Kretingos Viekšniuosna kam. Kun. Bizauskiui ir Indriuliui leista įstoti Kretingos vienuolynan.

MARCINKONIŲS, Trakų pav. Pas gerbjamąjį mūsų kleboną kun. J. Stašį apsilankė mylimas svečias, Helsinforso profesorius p. Niemi. Paviešėjęs iki poros savaičių mūsų klebonijoje, išvažiavo savo šalin. Atvažiavo tuo tikslu, kad arčiau susipažinus su mūsų krašto papročiais. Viešėdamas čia tyrinėjo mūsų kalbą, užrašinėjo senobines dainas, kurias padainavo apylinkės kaimų moterėlės, senutės, ateidamos kiekvieną dieną klebonijon, mūsų kun. Stašio paragintos.

Sekmadienį vakare rugsėjo 4 d., prieš išvažiuosiant profesorius p. Niemi, susirinko Marcinkonių

kaimo mergaites, kurios dalyvauja bažnytiniame chore, ir, padarius repeticiją vargonininko būste, išėjo šilelin, čia-pat prie bažnytkiemio esančian, kur gražiai pažaidė, pašoko tautiškus šokius: „Katinėlį", „Aguonėlę", „Audėjėlę", „Pakulninį" ir antgalo padainavę „Palik sau sveika tėvyne mano", išsiskirstė.

Profesorius p. Niemi, drauge su klebonu sėdėdami čia-pat prie žaidžiančiosios jaunuomenės, gėrėjosi ir atidžiai žiūrėjo, kaip puikiai ir vikriai siūlai su skietu greitumu žaibo lakiojo. Dainuojant gi „Palik sveika tėvyne mano" prie tykaus ir ramaus vakaro, aidas sklydo šilelin ir baigėsi kaž-kur tolumoje. **Š. Kvilonas.**

Macocho byla. Lenkų laikraščiai praneša, būk Macocho byla būsianti atidėta, nes, padarius reviziją pas sėdintį kalėjime vienuolį Starčevskį, atrasta laiškai, kurie plačiau apšviečią Šv. Panelės paveikslo apvogimą ir nurodą tikruosius šventvagius. Smulkmenos viso to laikoma slaptai. Laukiama naujų suėmimų.

NAUMIESTIS, Suv. gub. Rugsėjo 20 d. atgabenta vietinian kalėjiman suimtasai Katilių kaime, netoli Griškabūdžio, garsusis apylinkės plėšikas, piktadarys J. Liūdžius su savo sėbru. Policija turėjo pusėtinai darbo, kol jį surado ir suėmė, nes gaudomas buvo jau kelinti metai ir per tą laiką spėjo pragarsėti, padaryti šunybių, užpuolimų, apiplėšimų, kad visi tik ir bekalbėjo apie Liūdžių. Taip jis buvo apkraustęs Mergbūdžio ūkininką Vilkaitį, Pavasijų Martišių (Kabišą) ir daugėlį kitų. Jojo vardas jau buvo baisus — kad neateitų ir neapkraustytų piningų. Minėtas gi plėšikas kilęs yra iš Kubilių kaimo, Liestnistvos valsčiaus, gan pasiturinčio ūkininko sūnus. Mažas būdamas, mokėsi Naumiesčio pradinėj mokykloj, sukilimo metais, kaip girdėti, žymiai dalyvavęs, o galutinai išėjo mat kuo. Miesto gyventojai išgirdę apie jojo suėmimą, išėjo pasitiktų net už kelių varstų ir įlydėjo miestan džiaugdamiesi, kad jau pagalios nutvertas. **Vincė.**

Kratos ir suėmimai. Paskutiniu laiku padaryta Vilniūje daug kratų ir suėmimų; sučiupta socialistų-revoliucijonierių susirašinėjimas. Sako, šios kratos ir suėmimai turį ryšį su Stolypino nužūdymu.

Liestnistvos val., Naumiesčio apskr. Nakčia iš 17 į 18 dieną rugsėjo m. Jančių kaime užpulta ant ūkininko Prano Kraučeliūno (Kažemėko) ir, jam miegant, nušauta. Užpuolimas padarytas del piningų, nes pas nušautąjį jau nieko neberasta, o, kaip pasakoja, jis turėjęs prieš tai su savim net keletą šimtų rublių. Jojo berniukas tuoj davė žinią apie užpuolimą policijai. Policija gi, bejieškodama kaltininkų, suėmė tą berniuką, du ūkininko Saurusaičio sūnu ir vėliau dar jauną, nesenai pradėjusį gyventi, ūkininką Gudaitį — visus iš to paties kaimo. Kas bus toliaus— pamatysime. Tą pačią naktį Kubilių kaime sudegė lietuvio ūkininko Šreiberio triobos, visi naujai suvežti javai, padarai, mašinos ir gyvuliai. Liko tik vienų-viena klėtis. Nuostoliai dideli, ypač kad ir triobos buvo mažai apdraustos.

Spėjama, jog tai buvęs padegimas iš keršto. **Vincė.**

PANEVĖŽYS. S. kaimo 2 ūkininku, baisiai susipykę, įsikundė iš keršto kits kitą, kad jie vogę p. Montvilo, degtinės bravaro savininko, malkas. Bravaro administracija su policija, darydama kratą, kaip tik atrado tas malkas, dagi daugiau pas patį skundėją... Patraukė teisman. Bylą nagrinėjo žemiečių viršininkas, kuris šiomis dienomis ir pasmerkė tuodu ūkininku po 3 mėn. kalėjimo. **B—lis.**

KUPIŠKIS, Ukmergės apskr. Rugsėjo 1 d. prie Pyragų ežero nusinuodijo atvažiavęs iš Amerikos jaunas vaikinas. Gailą be laiko pakirstos jaunystės.

P. Valgutis.

Vasarą džiova mirė Alžirė Stanislovas Gieršinskis, gimęs iš motinos lietuvės Bukauskaitės ir lenko tėvo. Velionis, labai palankus lietuviams, buvo vienas iš tų, kurie yra įsteigę Paryžiuje „Želmens" draugiją. Jis daug padėjo sutaisyti lietuvių skyriaus 1900 m. Paryžiaus parodoje. Per tą parodą jis turėjo paskaitą apie lietuvius etnografų suvažiavime ir paskui rašinėjo apie lietuvius francūzų laikraštyje „Le Courrier Europeen".

Nors velionis gimęs ir augęs Francijoje, bet nuolat vartęsis lietuvių ir lenkų 1831 ir 1863 m. emigrantų tarpe, buvo karštai atsidėjęs savo tėvynei, kurią aplankęs dar labjau pamilo.

Gaila be laiko mirusio žmogaus, kurs užjausdamas lietuviams būtų galėjęs daug gera jiems padaryti. Lai bus lengva jam svetima žemelė. **l. b.**

Liaudies mokyklos Vilniaus apygardoje. Sausio 18 d. visoje Rusijoje padaryta vienadienis liaudies mokyklų surašymas. Pasirodo, jog Vilniaus mokslo apygardoje esama išviso 8803 liaudies mokyklų, iš kurių 4959 mokyklos žmonių švietimo ministerijos ir 3844 — stačiatikių žinyboje esančios. Visose šiose abiejų žinybų mokyklose mokąsis 327,358 berniukai ir 127,622 mergaiti. Mokykloms užlaikyti 1910 metais išleista 4.974.706 rub.

Formos būtinumas. Žmonių švietimo ministerija išleido aplinkraštį, kuriuo įsako vidutinių ir žemutinių mokyklų viršininkams prižiūrėti, kad mokiniai ne tik mokyklose, bet ir visur kitur būtinai nešiotų forminius rūbus.

VIRBALIS, Vilkaviškio aps. Rugsėjo 12 dieną keturi inkaušę vyrukai atėjo pas Kibeikių kaimo ūkininką Sabaliauską ir ant kiemo pradėjo rėkauti. Šeimyninkas išėjo iš grįčios ir paklausė, ko jiems reikia. Piktadariai tada šoko prie jo mušti, bet šis nubėgo į klojimą ir tęn užsidarė. Piktadariams besilaužiant į klojimą, išbėgo senelis tėvas gelbėtų žento. Piktadariai tada užpuolė jį ir taip sunkiai sumušė, kad šis nustojo žado, o už poros dienų pasimirė. Senukas turėjo 75 metus amžiaus ir buvo labai doras žmogus. Trįs piktadariai jau suimti. **Magdė.**

Javų derlius Lietuvoj. Iš vyriausybės surinktųjų žinių matyti, kad javų derlius Lietuvoje šiemet tik vidutinis. Gal daug geriau būtų uždėrėję javai, kad ne taip sausa būtų buvusi vasara ir jei laiku būtų lietus palijęs. Tačiau Kauno gubernijoj javų derlius visgi buvo apygeris, Vilniaus gi gub. truputį menkesnis, kaip Kauno gub. Tik vietomis vasariniai javai Kauno gub. ir žieminiai javai Vilniaus gub. labai lengvi.

(„Viltis".)

MARIJAMPOLĖ. Atstovas Bulota, kaipo Marijampolės Ūkio Parodos Komiteto pirmininkas, rugsėjo 19 d. apturėjo nuo Suvalkų gubernatoriaus pranešimą, kad visos paskaitos per parodą yra leistos skaityti lietuviškai sulig paduotą jų programą.

ALKSNĖNAI, Vilkaviškio parapijoj. Rugsėjo 7 d. Alksnėnuose **mirė mokytojas a. a. Kazimieras Klimavičius.** Nabašninkas gimė Dievogalos kaime, Garlevos parapijoje. Gyveno 45 metus. Alksnėnuose mokytojavo 23 metus. Paliko našlę žmoną ir 7 vaikučius. Nabašninkas buvo žmogus doras ir geras katalikas.

Mirė Klimavičius gerklės džiova. Tą ligą jisai gavo nuo išgąsčio. Mat, 1905 metais, užtai kad Klimavičius neprisidėjo prie „laisvamanių", naktį piktadariai užpuolė ant jo namų, šaudė per langus ir duris. Nors tuomet ir liko gyvas, bet išgąsčio pasekmės nuvarė kaposna visų mylimą mokytoją. **Teofilius Mažeika.**

(„Šaltinis".)

IŠ LATVIJOS.

Veltui iššautas šuvis. Jau skaitytojai žino, kad delei jėzuitų skundų buvo „Rygos Naujienose" krata ir liko paimta geras glėbys rankraščių, laiškų, kningų, klišių ir visokių poperių... Dabar žandarų kanceliarija p. L. Jakavičiui rugsėjo 11 d. viską, kas buvo paimta, sugrąžino. Taigi dabar jėzuitai arba klerikalų vadai yra šuvį visai veltui paleidę, kuris juos kompromituoja (pažemina) netiktai žmonių, bet ir valdžios akyse, kuriai jie norėjo pasigerinti savo priešus „sušėsdami". Bet vargšams, nepasisekė!

Pasimirė kalėjime. Šiose dienose Rygos laikiniame kalėjime staiga mirčia pasimirė Jonas Vitoldas, 48 metų; jis buvo pasmerktas 3 metus į areštantų rotas.

Iš Rygos į Ameriką. Girdėt, kad vėl neužilgo bus galima iš Rygos tiesiai važiuoti į Ameriką. Nekurį laiką toks važiavimas buvo pertrauktas; norintieji Ameriką pasiekti turėdavo būtinai per Liepojų važiuoti.

(„Ryg. Naujienos".)

Nubaustas liko kun. M. Venclavas, Novgorodo klebonas už tatai, kad būdamas Rygoje kapelionu pakrikštijo 1910 metais kūdikį Piragio, lietuvio kataliko, apsivedusio su stačiatike. Rygos apskričio teismas 15 d. rugs. paskyrė kun. V. 100 rub. štropo ir 3 mėnesius atstatė nuo vietos. Piragis gavo 2 savaiti aršeto.

Švedų general-gubernatoriaus archivas (seni dokumentai) užlaikomi Rygos pilyje, viename bokšto kambaryje su išmuštu langu labai apleistame padėjime. Todel XV archeologiškasis kongresas, atsibuvęs šiemet Novgorode, nusprendęs prašyti valdžią atiduoti archivą vietinei „Senovės tyrinėjimo draugijai".

„Riž. Viestniko" redaktorius nuštropuotas 50 rub. už patalpinimą laikraštyje žinių apie kariuomenės kilnojimąsi.

Proklamacijos Rygoje atrastos 11 d. rugs. Tukumo stotyje tarp neatimto bagažo. Proklamacijų buvę 478 latvių kalboje, taipgi kelios kningelės, fotografijos ir gromata V. Dūmos atstovo Predkalno. **Eina tardymas.**

Proklamacijos nesenai buvo išmėtytos ir Rygoje.

Kviečių 1910 m. iš Rygos buvo išvežta į užsienį daugiau negu 23 milijonai pudų, bet šiemet ne tik neišvežami iš Rygos, bet dar atgabenami iš Vokietijos, Argentinos ir Marokos. Už mūsų kviečius vietiniai malūnininkai moka po 1 r. 25 kap. už pudą, o už iš kitur atgabentus, geresnius, nuo 130 k. ligi 147k. Rusijoje ir Siberijoje šiemet kviečiai mat neužderėję. Šiemet iš Rygos pradėta į užsienį ypač daug gabenti avižų.

Latvių Mokytojų Draugiją Rygoje su visais skyriais Baltijoje uždarė Vidaus dalykų ministeris. Buvo sušauktas ir draugijos likvidacijos (užbaigimo) susirinkimas.

Literatiškasis esperantistų vakaras (pirmasis) atsibuvo Rygoje 7 d. rugs. Toliaus tokius vakarus nutarta rengti kasmėnesį pirmoje seredoje.

Žydų tikėjimą priėmė siuvėja Lasman, latvė. Padarius tą iš meilės į žydą, medžių pirklį Baumą, kurs anksčiau ją nevedęs pakol nepasivertė žydelka.

(„Rygos Garsas".)

TARP AMERIKOS LIETUVIU.

WATERBURY, CONN.

Spalio 2 d. atsilankė ir pas mus svečiai, kuningai Olšauskas ir Tumas. Kaip vėlai gauta žinią, tai nebuvo galima atsakančiai ir surengti, apgarsino tiktai vietinis prabasčius P. Saurusaitis iš ambonos ir panedėlyj vaikučiai nešiojo ant audeklo parašyta, kad bus prakalbos, 15c. ineiga, svetainėje 48 Green gatvės.

Apie kokias 7:30 vakare, susirinko žmonių, kad net sunku buvo dasigauti prie kasos. Svetainėje, buvo pilna taip, kad Waterburyje prakalbose kažin ar buvo kada tiek susirinkę, — buvę 503 žmonės. Vietinis prabasčius atidarė vakarą, keliais žodžiais paaiškino, delko atvažiavo svečiai. Toliaus išėjo „Aido" choras ir sudainavo dainelę „Tėvynė mus", vedant vargoninkui J. Kovui. Dainelė žmonėms matyti labai patiko. Toliaus išėjo kalbėti kun. Olšauskas. Pasveikinęs vardan „Saulės" dr-jos susirinkusiuos, pradėjo nurodinėti, kokiu tikslu jie čia atvykę ir delko jie čia tas aukas renka. Nurodinėjo, kaip sunkiai išprašomi iš maskoliaus daleidimai mokslaines statyti ir kaip sunku jas užlaikyti. Nurodinėjo, kaip lietuviai vargsta vien tik, kad nemokinti; sulyginant su kitų šalių gyventojais, Lietuvoje visko yra, bet lietuviai nemoka tuomi naudoties; naudojasi apsukresni svetimtaučiai; vertelgystė žydų rankose, vokiečių ir kitų, nors paskutiniame laike spaudą atgavus prasidėjo ir tarpe lietuvių judėjimas, pradėjo ir apie vertelgystę svajoti, tai šęn tai tęn lietuviška krautuvė pasirodė; bet to visgi negana. Daug ko dar trūksta iki pilnumui, palyginant kitas tautas, kur mokslas žydi ir žmonės skinasi jo vaisius; taigi ir pas mus reikia daugiaus mokslo, bet valdžia apie mus visai nesirūpina; kas jai išto, kad lietuviai apsišvies? Jį išto nieko gero nemato, per tai ji ir nesirūpina. Pareikalavus žmonėms mokslainių, sako „jeigu norite mokintis, tai mokinkitės už savo piningus ir savo mokslainėse". Todel ir tapo įsteigti „Saulės" kursai, šeši metai atgal; puikiai gyvuoja, turi suvirš 50 mokslainių visokiuose kampuose Kauno ir Suvalkų gubernijose. Dauginanties moksleiviams „Saulės" kursuose ant mokytojų, visuotiname draugijos susirinkime nutarta pastatyti savo būstą, kuris būtų hygieniškai intaisytas, ne taip kaip dabar, kad randavoja septynius namus ir išmoka kasmet po 4000 rub., labai žemi kambariai ir mažai oro, netinka del mokyklos. Taigi, sako, brangus išeiviai iš Lietuvos nepasigailėkite savo sunkiai uždirbtų grašių ant apšvietimo Lietuvos.

Pabaigus jam kalbą, tas-pats choras sudainavo „Sveiki broliai, dainininkai". Po to užėmėm vietą kun. Tumas. Jisai sako: „Aš nekalbėsiu apie Lietuvos reikalus, kurie yra anapus didžmario; aš kalbėsiu čia apie Ameriką ir daugiausiai apie blaivybę". Kun. Tumui kalbant išėjo aukų rinkti kun. Olšauskas, užrašinėjo K. Razmantas ir kun. Grigas. Aukos matyti gausiai plaukė; kiek patyriau, pirmą vakarą surinko suvirš $400. Kun. Tumas nupeikė tą, kad tarpe lietuvių labai daug visokių davatkiškų draugysčių; kad, sako, būtų kelios, bet geros, o dabar visokiais vardais, kad jau net trumpa šventųjų vardų. Bet mažai yra tokių draugysčių, kuriose būtų platinama blaivybė! Tokių tik daugiausiai ir reikia, kurios rengtų visokius koncertus, visokius teatrus loštų, gaivintų dailę, žmonės pratintųsi, lavintųsi ko-nors kiltesnio, geresnio; parengia kokius balius su kokiais tęn „two steps", ir kas iš to? niekas! Nurodinėjo, kad lietuviai daug karčiamų užlaiko. (Bet jeigu lietuvis nelaikys, tai žydelis laikys, ba tos vietos arba vadinami „laisniai" kiek jų yra per miesto valdžią išduota, jos turės būti, kol jų nesumažįs patįs žmonės. — Kor.). Ant pabaigos nurodė, kaip jie turį sutvėrę klubą ir moką tik ant metų tris rublius, užlaiką puikius kambarius, be baro, rengią koncertus, teatrus ir tokiu būdu padarą piningų apmokėjimui visokių iškaščių. Sako, gana — rytoj daugiaus papasakosiu. Pranešė, kad 3-čią spalinio bus vėl prakalbos pobažnytinėj salėj. Tas pats choras sudainavo „Lietuvos vardas garsiai skambėjo" ir kitas dvi.

Taip užsibaigė pirmas vakaras.

Antrą vakarą žmonių susirinko apie 180. Svetainė nedidelė, tai atrodė žmonių daug. „Aido" choras sudainavo dainelę „Tėvynė mus". Taip ir vėl pradėjo Olšauskas savo kalbą biskutį ką pakeisdamas negu pirmąjį vakarą, bet ant galo priėjo prie to paties. Tas pats choras dainavo „Lietuva brangi", ir po dainai kun. Tumas pradėjo kalbėti. Jisai nurodinėjo, kad lietuviai neturi jokio išrokavimo savo gyvenime. Privedė vieną pavyzdį, kad darbininkas dirba dirbtuvėj ir uždirba po $9 į savaitę, o į mėnesį padaro $36. Už kambarį ir valgį užmoka $18, ir ant visokių kitokių išleidimų $8, tai turėtų likti $10. Bet paklausus, ar turi piningų? sako — neturiu! Kur tu juos padėjai? nežinau! O jisai pasakęs: aš žinau. Na, kur tu eini? eini į teatrą? ne! Skaitai kningas ir už jas moki? ne! ir daugiaus kitokių užklausimų sekė, bet vis buvo „ne". Eini į karčiamą? taip. Tai tęnai ir palieka ta $10, kuriuos galėtų sučėdyti. Francūzas visai kitaip daro; kai važiuoja į miestą ant uždarbjo, jisai užsideda kokią suma piningų jisai turi parsinešti, kad užvesti vynuogių daržą ir potam vesti žmoną, ir laimingai gyventi. Pas lietuvį tai nėra to; katras to neturi, tai dirba ir dirba visą savo amžį, kol puola be spėkų arba ir galą gauna; vieni taupina piningus ir neturi galo taip kaip mėsinyčioj kerta mėsą metus-antrus ir taip toliaus, arba pjausto dešras, pjausto ir pjausto. Kas išto? Turi būti rubežius. Taip, kad užsidirbę keletą grašių lietuviai grįžtų į Lietuvą ir apsigyventų savo krašte, tuomi neduotų progos svetimtaučiams apipirkti žemės plotus ir apsigyventi Lietuvoje.

Kalbant kun. Tumui, kun. Olšauckas, kun. Pėža ir Grigas rinko aukas; kiek surinko nesužinojau; bet tikiu laikraščiuose pagarsįs.

Po tam kun Olšauckas biskutį kalbėjo; nurodė, kad lietuviams reikia turėti žydišką vienybę.

Dar padainavo keletą dainelių „Aido" choras vedamas J. Kovo.

Abelnai imant, puikiai viskas nusisekė, ko nebuvo tikėtasi; ačiu svečiams, kad neužmiršo ir mus, waterburiečius aplankyti ir sujudinti Tėvynės Lietuvos meile. Tiktai gaila, kad mūsų svečiai nuo lietuvių surinktus dolerius siunčia per žydiškus bankus į Lietuvą; juk yra daug lietuvių tais reikalais užsiimančių, kaip ve Chicagoj, New Yorke. Na, tai vis senas pripratimas. Tas pats ir prakalbose; sako: „mums reikia žydiškos vienybės"; bet jie patįs tuoj ir parodo kaip ji reikia užlaiktyi. Jie patįs vienybę sulaužė nedalyvaudami laikraštininkų susivažiavime.

Juris.

ROCHESTER, N. Y.

7 d. spalių „Aido" choras vaidino dviveiksmę komediją „Velnias ne boba", taipgi sudainavo keletą dainučių. Pasidėkavojant aktoriams ir choro vedėjui, galima sakyt, viskas atlikta neblogiausiai. Publikos prisirinko taipgi nemažai, nes pas mumis toks pasilinksminimo vakarėlis senai bebuvo. Tik tas gaila, kad mūsų lietuviai visados pasirenka tokius menkus veikalėlius; tokie, kaip „Velnias ne boba", „Nepadėjus nėr ką kasti", „Daktaro kabinete", ir kiti tam panašus beveik visuose Lietuvos kaimuose jau lošiami ir visiems gerai žinomi. Negera da pas mus mada, kad be svaiginančių gėrimų jokis vakaras neatsibūna; jeigu išsirinktų didesnį veikalą, tai lošimo laiku visi išsėdėtų, o su alučiu nebūtų kada ir pasimatyt. Bet vėl bėda: jeigu visi tie gėrimai paliktų neišgerti, tai rengėjai savo išlaidų negalėtų atrinkt. Reiktų pas mus sykį surasti būdą, kad padengt ir išlaidas ir rengti vakarėlius be gėrimų.

K. Mažiukas.

LAWRENCE, MASS.

Vietinė lietuvių teatralės draugija „Šešupė", 12 d. spalio, salėje Music Hall, turėjo pirmą šiame žiemos sezone vakarą. Tarp žaidimų ir šokių artistai-mėgėjai pastatė scenoje dvi komediji: „Vienas iš mūsų turi vesti" ir „Tarnas inpainiojo". Komedijėlių turinys visiems maždaug jau žinomas ir gana linksmas; jausmams ir protui šioki bei toki nauda yra, ypač iš komedijėlės „Tarnas inpainiojo".

Komedijėlėj „Vienas iš mūsų tur vesti" atsakančiai atliko rolę ir žmonėms gerokai patiko žinoma jau vietiniams lietuviams veikėja — poni O. Ramanauskienė (Tetulės rolėje). Taipgi gerai atliko P. Audickas (Ferdinando), p-lė K. Jasinskiūtė (Onytės). Praščiau Krištupą nudavė P. Kalėda.

Antramame veikalėlyje „Tarnas inpainiojo" geriausiai nudavė šykščiosios ir jaunos moterios rolę (Jadvygos — oficieriaus

žmonos) p-lė J. Karloniūtė. Atėityje, jei netingės tankiau pasirodyti scenoje, galima tikėtis iš jos geros, sumanančios ir iškalbingos artistės.— Šiame veikalėlyje veikiantysis asmuo — tarnas, kažinkodel šį kartą vaidinant (J. Petrauskas) buvo ko tai nusigandęs, nesavas. Trūko jam energijos, kalbėjo neaiškiai ir negarsiai. Bet antraip vertus ir paėmus atidžion mūsų gyvenimą ir nuolatinį dienos darbą negalima ko geresnio ir reikalauti. Tą pastebėjus J. Petrauskui velytina ir toliaus darbuotis meno srityje. Oficierius (A. Stravinskas) ir šykštusis ponvaikis Vuodeginskis (A. Baronas) irgi sulošė neblogiausia. Veikalėlius režisieravo P. Čiras. Abelnai patsai vakaras nusisekė gerai, jaunimo buvo gražaus ir blaivaus. „Šešupei'' velytina daugiaus mums duoti panašių vakarų ir vakarėlių. Žmonėms reikia jų, nes kitaip jie stubose prasėdi liuosas valandas ir praleidžia ant niekų. Būtų dar gerai, kad jie skaitytų ar gražiai žaistų, bet kitaip yra: mūsų žmonės žaidžia su alum ir t. p.

Daugiaus kulturiškų vakarų! Daugiaus darbo!

P. Galindas.

SOUTH BOSTON, MASS.

Nedėlioj 8 d. spalinio, Maynard svetainėje ant D gatvės atsibuvo mitingas su prakalbomis parengtomis komiteto „Pašelpjamosios Draugystės'' (laike prakalbų, draugystės „krikšto'' vardo nei sykio nebuvo minėta todel aš iš to ir išvedu, kad tai jos vardas ir yra „Pašelp. D-tė''). Mitingą atidarė D-tės pirmininkas p. Stanys, paaiškindamas, jog toks mitingas yra sušauktas rinkimui lėšų statymui Lietuviško Tautiško Namo So. Bostone, paskui, buvo išėję ant platformos kalbėtojai sekantieji: 1) J. Neveckas, leidėjas vietinio laikraščio „Laisvė'', 2) K. Jurgeliūnas, 3) D-ras F. Matulaitis ir 4) F. Bagočius; visi viršminėti kalbėtojai kalbėjo pusėtinai gerai, suprantamai, agituodami susirinkusiuos prisidėt prie statymo „L. T. N.'' Komitetas jau susitvėręs apie 1½ metų atgal ir turi jau namo statymui $1000. Dabar laiku prakalbų, surinkta vėl 70 dol. Kuris duoda 25 dol. tas lieka garbės nariu, o kad tapti šiaip paprastu L. T. N. nariu, tai moka tik 5 dol. ant syk, arba išmokėt dalimis tokią sumą.

Publikos svetainėje buvo prisirinkę apie 450 ypatų, tarp tų — dailiosios lyties buvo gal vos 30—35, o gal dar mažiau (kur tie Bostono lietuv. jaunikaičiai turės rast sau merginų apsivedimui?) Susirinkusieji svetainėje prakalbų laiku užsilaikė save priderančiai.

Garbė užmanytojams ir dabar darbuojantiems prie to naudingo ant tautiškos dirvos darbo, tegul gamtos dievas padeda Jums ir tolesniame jūsų darbe.

P. Pilėnas.

PHILADELPHIA, PA.

Philadelphijos Pagelbinės Sąjungos del Lietuvių Emigrantų, 30 d. rugsėjo atsibuvo ferai su balium, pietinėje miesto pusėje. Susirinko labai skaitlingas svečių burelis, atjausdami tą svarbų užmanymą, kad paduoti brolišką ranką atkeliaujantiems savo vien genčiams į šitą laisvės šalį. Labai malonu, kad Philadelphijos lietuviai visokių nuomonių susivienijo ir pradėjo tą svarbų tautišką darbą.

Balius buvo vienas iš didžiausių, nes žmonių susirinko tiek, kiek labai retai Philadelphijoj pasirodo ant balių; tiktai buvo kliūtis, kad tą dieną buvo rinkimas miesto viršininkų ir biskį vėliaus prasidėjo, ale dėkui visuomenei uždarbjo gražaus atliko, su kuom galės daug nuveikti savo pradėtame darbe.

Laimikių feruose buvo apie 25; visi tie daiktai buvo paaukoti Philadelphijos pietinės dalies lietuvių biznierių, kas ką galėjo: piningais, drapanomis, mėsa, gėrimu ir taip toliaus. Kiekvienas laimėtus savo daiktus atsiėmė nuo aukavusių ypatų. Ačiu visuomenei už gerą velijimą ir ypač ačiu aukavusiems, kad visi dirba išvieno tą puikų darbą sušelpimui savo viengenčių atkeliaujančių į Ameriką. Būtų gerai, kad ir kitos lietuvių kolonijos pradėtų šitaip apie ateivius rūpinties.

Jonas A. Seba.

LAWRENCE, MASS.

Vakarinės mokyklos jau atsidarė. Jų čionai randasi gana daug: tai miesto užlaikomos, tai privatinės. Mokyklas lanko gana daug jaunimo, nesa vietinėse dirbtuvėse negali jaunimas dirbti, jei neturės liūdijimo kokios bent mokyklos užveizėtojo, kad tasai asmuo lanko vakarais mokyklą. Phillips Akademijos Mokslo Unija net ir apskelbimus lietuviškai atspausdino, kad tik daugiaus jaunimo susirinktų. Moko tos pačios Akademijos studentai. Mokiniams mokėti nieko nereikia, viskas veltui. Lietuvių lankosi apie 40 asmenų.

Dabar miesto administracija pradėjo rūpintis, kad kaip nors pritraukus merginas prie mokinimosi ir lankymo mokyklų, nes merginos, ypač lietuvės, jų visiškai nelanko. O merginų tamsumas ir ištvirkimas neapsakomas. Skaitant angliškąjį „Tribuną'', tai net gėda, kad vis lietuvės ir lietuviai areštuojami, priverstinai apženinami ir tt. O koks paskui žmonių gyvenimas?.. Po kelių savaičių ar mėnesių pasimeta, vyras išvažiuoja kitur, o moteris su kūdikiu vargsta. Arba, jei gyvena krūvoje, tai pešas, girtuokliauja visa gyvenimą. Primenu šią opjausią gyvenimo žaizdą šioje korespondencijoje delto, kad mūsų publicistai, inteligentija atkreiptų savo domą į tą dalyką ir kokiu nors būdu stengtųsi naikinti lietuvių tamsumą ir nesupratimą.

Pabaigoje rugsėjo atsilankė pas mus kuningai: Tumas ir Olšiauskis. Buvo prakalbos. Žmonėms patiko. Laike prakalbų aukų „Saulės'' namams surinkta $92.60. Kun. Jusaitis davė $200. Pas lietuvius pramoninkus pavaikščiojus surinkta apie $200. Tat iš viso apie $600.

Sugrįžo jau iš kelionės po Vakarų Europą ir Lietuvą važinėjęs, Jaunųjų Vyrų Krikščionių draugijos (Y.M.C.A.) centralinis sekretorius — D-ras Tupper (apie jį buvo šiek-tiek minėta „V. L.'' 39 n.). Sugrįžęs atsilankė p. Ramanausko ofisan ir šiek-tiek papasakojo iš savo kelionės po Lietuvą, Lenkiją, etc. Lietuvius begalo gyrė. Miestų, pilių, bažnyčių, etc. gražumas ir indomumas jį žavėte žavėję. Sakėsi surašysiąs visus savo kelionės gautus įspūdžius, taipgi Vilniaus ir kitų miestų bei pilių aprašymus Bostono laikraštin „Transcript'' (dienraštis — skiriamas augštesnėjai žmonių klasei).

Taipgi indomu dar pažymėti šis dalykas. Praeitoj savaitėj lankėsi Lawrencyje „Keleivio'' ir „Laisvės'' pasamdytasai agentas — A. Kirtiklis — rinktų prenumeratos savo laikraščiui. Bet kas indomu, kad tasai agentas, nors ir siųstas nuo „Laisvės'', kaip jis pats sakėsi, bet kur tik teužėjo ar geresnį lietuvį tesusitiko, ten sakė, kad „Laisvė'' neilgai eis, ji turės numirti, nes prenumeratorių visiškai menkai turinti, — Jau, sako, Neviackai baigia bankrutyti. Tasai pats agentas — A. Kirtiklis, kur tik užėjo, ten dergė „Lietuvą'' ir „Vienybę''. Vadino vagiais, judošiais, juodašimčiais Jurgelionį, Širvydą, Sekevičių ir k. Reikalui priėjus galima būtų nurodyti ir žmones, kurie girdėjo minėtojo Kirtiklio kalbas. Tas pats agentas, „Keleivio'' siunčiamas, važinėja ir po kitas lietuvių apgyventas vietas. Sakėsi trauksiąs ir į New Yorką ir Illinojų, nes ten „Keleivis'' mažai teskaitomas, tai beabejonnės ir tais pačiais dergimais užsiiminės.

Pijus Galindas.

New Yorko žinios.

¶ **Hippodrome.** Didžiausis netik Amerikoje, bet sakoma ir visame pasaulyj teatras Hippodrome šiemet ypač tapo populiariškas, nes publiką pritraukia nepaprastai puikios scenos iš kelionės aplink svietą. Čia parodo Šveicarijos kalnynus, su maloniomis melodijomis piemenų raliavimo, tai persikelia į Turkiją su jos haremais Konstantinopoliuje, tai vėl perstato historišką Venecijos kanalą; čia prabėga scenos airių, ispanų, italų ir tolimosios Indijos gyvenimo.

¶ **Rusų gelžkelių atstovas.** Šiomis dienomis New Yorke ant 30 Church str. apsigyveno rusų negociantas Nicholas Ostrovsky, kuris esąs prezidentu Maskvos, Vindavos ir Rybinsko gelžkelių Rusijoje. Ostrovskis bus čionai atstovu visų šitų gelžkelių ir tarpininkaus del visos Amerikos su jais.

¶ **Kubelik.** New Yorke dabar duoda koncertus garsus čechų smuikininkas artistas, Jonas Kubelik, kuris savo pirštus yra apsergėjęs ant $25,000. Šitame ketverge vakare (19 spal.) Kubelik duos koncertą ir Brooklyne, Academy of Music.

¶ **S. L. A. konstitucijos komisija,** kaip rašo „Tėvynė'' buvo susivažiavusi 5 d. spalinio S. L. A. name. Bet pribuvo tik p-lė Račiutė, p. Mikolainis ir Račkauskas. Todel nebuvo pradėta konstitucijos darbas, bet pakviesta visus komisijos narius būtinai suvažiuoti ant 11 d. spalinio. Tą dieną, kaip męs girdėjom nesuvažiavo niekas, kaip tik p.p. Mikolainis ir Račkauskas. Birštonas atrašęs, kad negalįs atvažiuot iki lapkričiui, Daukšys rašęs, kad gyvenimo sąlygos jį verčia visai išstoti iš komisijos, Račiutė rašiusi ir Neveckas rašę, kad dėlei gyvenimo sąlygų negalį atvažiuoti, o vienam sąnariui skaudanti koja. Todel konstituciją ėmėsi dirbti du viršminėti komisijos sąnariai ir sakoma geroką dalį apdirbo.

¶ **Paskaitos.** Lietuvių Ukėsų Klubas atidarė savo paskaitų sezoną. Pereitą nedėldienį skaitė pirmąją lekciją Liaudies Mokyklos narys p. P. Norkus iš Passaic, N. J. Lekcija buvo labai indomi: „Apie išnykusių civilizuotų Azijos tautų kulturą''. Taipgi buvo deklamacijos ir p. Račiūnas rodė krutomuosius paveikslėlius. Klausytojų buvo pilnutėlė svetainė.

Vietines Žinios.

— **Piliečiai, užsiregistruokite!** Paskutinės dienos užsiregistravimui balsuoti per ateinančius rinkimus miesto viršininkų, beliko tiktai dvi: ateinančią pėtnyčią ir subatą. Todel, vientaučiai, kurie balsuojate, nepamirškite per tas dienas užsiregistruoti, nes kitaip negalėsite balsuot.

— **Vakarinė mokykla.** „Brooklyno Jaunuomenės'' vakarinė mokykla, kuri čionai gyvuoja jau šešti metai, dabar yra nusisamdžiusi ruimus p. J. Balčiaus salėje, Palace Hall, 93 Grand str. Lekcijos atsibūna nedėliomis nuo 10 val. iš ryto ir subatomis nuo 8 val. vakare. Išguldoma čia angliška kalba, skaitymo, rašymo, skaitliavimo ir įvairių pradinių mokslų. Mokytojauja p. M. J. Viniką itis.

— **Šv. Juozapo Dr-tės jubilėjinis vakaras.** Ateinantį subatos vakarą, Taut. Namo salėje 101—103 Grand str. atsibus iškilmingas vakarėlis, kuriuomi vietinė Šv. Juozapo Draugystė apvaikščioja savo 25 metų sukaktuves. Čia yra užkviestos dalyvauti visos vietinės lietuvių draugystės ir visa lietuvių publika. Bus prakalbos, dainos, deklamacijos, paskui didelis balius. Įžanga dovanai, tik už pasidėjimą drapanų 10c. Męs sveikiname šitą vieną iš seniausių lietuviškų draugijų, pragyvenusių ketvirtadalį šimtmečio, ir linkėjame jai ilgai-ilgai tarpe lietuvių gyvuoti!

Račiūno vakarėliai. Girdėtis, kad žinomas mūsų vientautis, p. A. T. Račiūnas ketinąs šią žiemą surengti visą eilę dailių vakarėlių, su krutomaisiais paveikslais, illiustruotomis lekcijomis, išaiškinimais paveikslėlių, dainomis, deklamacijomis, etc. p. Račiūnas dabar perėjo egzaminacijas ant kinematografijos instruktoriaus, todel mokįs savo mokslainėje vaikinus ant operatorių prie krutomųjų paveikslų mašinų. Velytina, kad ir lietuviai vaikinai šitos profesijos griebtųsi ir pradėtų imti pas p. Račiūną lekcijas.

— **Iš Šv. Petro draugystės.** 7 d. spalinio atsibuvo bertaininis susirinkimas Šv. Petro draugystės, p. Draugelio salėje. Svarbaus rods nieko nenuveikta, tiktai sumažinta įstojimo mokestis ant kiek laiko: už vieną dolerį, katrie norės, gali įstoti. Dabar laikas! Vienas tik dalykas negeras, — reiktų paliauti tas bačkutes ritinėti į mitingus.

J. K. Mikas.

— **T. M. D. paskaitos.** T. M. D. 3-čia kuopa savo mėnesiniame susirinkime rugsėjo 24, nutarė ateinantį sezoną rengti paskaitas—referatus. Išrinko komisiją pakviesti Liaudies Mokyklą susidėti šiokiu būdu: T. M. D. 3-čia kuopa surengtų vakarus, išgarsintų, o Liaudies Mokykla skaitytų paskaitas, duotų prelegentus.

Kaslink būsiančių paskaitų tvarkos, sumanymai paduoti ir apkalbėti šiokie: Pasibaigus paskaitai turėtų laisvas diskusijas ir klausimus. Oponentas turėtų eit ant pagrindų ir išreikšti savo nuomonę prieš prelegentą, kalbant į publiką, o ne taip kaip pas mumis daroma, oponentas kalba iš publikos. Jeigu rastųsi oponentas norintįs skaityti referatą toje pačioje tėmoje, bet priešingoje dvasioje, negu buvo skaityta per prelegentą, gali skaityti kitą vakarą. Randantiems klausimams turi būt paduoti vienas po kitam, o paskui prelegentas atsako visiems kartu.

Išrinkti rimtą, suprantantį dalykus žmogų, kuris būtų pirmininku paskaitų per visą sezoną.

Nutarta visus kuopos nutarimus ir sumanymus apeinančius visuomenę pagarsinti draugijos organe.

Abelnas apkalbėjimas surengimo minėtų paskaitų ir nutarimas augščiau einančių sumanymų bus ateinančiame susirinkime, nedėlioje, spalinio 22 d., nuo 9 val. iš ryto, p. P. Draugelio salėje, 73 Grand str., į kurį visi yra kviečiami atsilankyti. Susirinkimas atsibus iš ryto delto, kad po pietų bus Dr. J. Šliupo prakalbos, į kurias kiekvienas norėsim nueiti. Kiti kuopos susirinkimai atsibus regulariškai kas ketvirtą nedėldienį kiekvieno mėnesio nuo 2 val. po pietų, toje pačioje salėje.

Lauraitis.

— **Maspetho „karžygiai''.** Ant Wythe ave. ir kampo So. 1-mos, 12 d. spalinio vakare atsilankė kokie tęn iš Maspetho lietuviai ir iškėlė su vietiniais tokią kovą, kokios čia senai nebuvo girdėt. Ėmė šaudytis, persiskėlė keli galvas ir išsinėrė žandus, taip kad paskui gatvėmis bėgo kruvini, kaip kokie „mučelninkai už vierą''. Gaila, kad tų žvėriukų nesužinojau pavardžių! Turbūt maspethiečiai delto taip skubina „griešyt'', kad girdi atvažiuojant „Tėvą Kapuciną'', kad turėtų ką spaviedotis. Verčiau būtų žmonėmis, tada nereiktų metavoti.

J. Augūnas.

— **Lietuvis kumštininkas nuveikė.** „Billy Uvick'' arba Junevičius iš So. Omaha, Neb. kumštininkas, pereitos pėtnyčios vakare turėjo susiėmimą su airiu John Carroll iš Brooklyno. Ėmėsi 10 „raundų'' ir Junevičius ant galo laimėjo. Labai jis Carrollį supliekęs. Imtynės atsibuvo Gowanus Atletų Klube. Turėjo imties su M. Sullivanu iš Bostono, bet šiam atvykus, daktaras uždraudė Sullivanui kumščiuotis, nes esąs silpnas.

Dr. J. Šliupo ir K. Balčiūno prakalbos. Ateinančiame nedėldienyj po pietų, Taut. Namo salėje atsibus viešos prakalbos. Kalbės Dr. J. Šliupas, kurį pakvietė atvažiuoti vietinė Susiv. Liet. Laisvamanių kuopa „Ferrer''. Taipgi kalbės K. Balčiūnas iš Waterburio. Dr Šliupas visuomet sutraukia publikos pilną salę, todel ir dabar patartina, kad pasiskubintų vientaučiai su laiku susirinkti, nes vėliaus atėjusiams gali pritrūkti sėdynių. Prasidės 2 val. po pietų.

— **Žiaurus atsitikimas.** Ant 556 Driggs ave. Vincas Zakarevičius, iš amato kilpų siuvėjas, pereitą ketvergą užpuolė ant savo žmonos, Onos Zakarevičienės, ir su skustuvu taip ją supjaustė, kad dabar guli marinama E. District ligonbūtyj. Zakarevičius jau ir pirmiaus žiauriai su žmona elgdavęsis, todel ji apskundė teisman ir pati jam į darbą išeinant indavė pašaukimą į teismą. Tada Z. intužo ir išsiėmęs iš komodės skustuvą atliko tą nelabą darbą. Dabar Z. sėdi kalėjime.

— **Kuningai Tumas ir Olšauskis** pereitąjį utarninką sėdo New Yorko prieplaukoje ant laivo ir išplaukė Lietuvon.

— **Koncertas.** Pereitą subatą Taut. Namo salėje atsibuvo koncertas, kurį surengė vietinis vargoninkas, p. S. Rakauskas. Koncertas nelabai nusisekęs.

— **Prakalbos.** Pereitą nedėldienį Taut. Namo salėje atsibuvo prakalbos, surengtos siuvėjų unijų. Kalbėjo: Šukys, Šaltis, Augūnas ir vienas anglas. Tarp ko kito Šaltis apgailavo, kad Dr. Šliupas ir Vinikaitis neina su socialistais išvien.

Tev. Myl. Dr-tes reikaluose.

T. M. D. KUOPOMS IR NARIAMS.

Po seimui naujai išrinktoji T. M. D. centro valdyba pasijuto labai nesmagiam padėjime pasilikus be organo. Susižinojimus ar aptarimus gerokai apsunkina, kad centro valdybos nariai išmėtyti ir susirašinėjimai dikčiai trukdo.

„Vien. Liet.'' galiaus apsiėmė remti T. M. D. kaip ir seniau, duodant vietą jos reikalams, bet tada T. M. D. skyriaus redaktorius p. J. Laukis buvo savo reikalų priverstas atsisakyti nuo tojo skyriaus vedimo. Čia neminėsime visų tų susirašinėjimų, teiravimųsi ir tarybų, kas užėmė daug laiko, o centro valdybai suteikė daug nesmagumų, taip jog tarpais atrodė, jogei jai pačiai prisieis T. M. D. skyrių vesti. Galiaus tąjį vesti apsiėmė lit. kom. narys p. V. S. Jokubynas. Sulygta jam apmokėti $30 metams už jo triūsą. Kiti neapsiėmė T. M. D. skyrių redaguoti ir algą gaudami. Taigi galutinai sutvarkius tąjį dalyką, galėsime uoliau ir plačiau užsiimti T. M. D. reikalais, po taip ilgo apsistojimo ir tylėjimo.

Tuomi tarpu buvo veikiama, kiek galint, kad atlikti svarbesnius T. M. D. reikalus.

IV T. M. D. seimas nutarė išleisti **Jono Žilinsko poetiškus raštus.** Su juom susižinojus gauta platesni paaiškinimai, kas atsieina jo rengiamųjų raštų; bet platesnes žinias žadėjo suteikti nukeliavęs Lietuvon ir apsilankęs Vilniuje. Gal veikiai galėsime suteikti galutines žinias apie visus išleidimo mažmožius, nes šiame tarpe laukiame iš tęnai pranešant.

Autorius buvo sutaisęs savo poetiškuosius raštus į 4 tomelius (du tomeliu originaliniai raštai, kitu du — vertimai) ir pradėjęs spausdinti Kuktos spaustuvėje, Vilniuje, skaitliuje 4000 ex., bet, aplinkybių priverstas, turėjo apsistoti, taigi pradėtas darbas taip ir stovėjo.

Raštai paskirstyti taip:

Pirmoji Dalis, originaliniai raštai.

A.) **Smulkmenos** (mažesnės eilės). 1) Tegyvuoj mūs tauta, 2) Meilė Tėvynės, 3) Svajonė, 4) Ant Rambyno, 5) Du laišku, 6) Atsisveikinimas su tėviške,*) 7) Pagrįžimas,*) 8) Ilgėsis,*) 9) Pasigerėjimas,*) 10) Jis ir ji,*) 11) Mieste, fabrike,*) 12) Iš kalnakasių gyvenimo (— Jis iš mainų jau išėjo), 13) Į Tėvynę, 14) Ant Okeano,*) 15) Ką tie galvočiai*).

B). **„Dainų Pynės''**,*) poema iš kaimiečių gyvenimo, iš pobaudžiavinių laikų, rašyta lietuviškų dainų styliumi. (I dalis **„Radynos''**, II dalis **„Svodba''**.)

C.) Satyriškas raštas **„Karės-Vainos, karių dainos''.** (I dalis „Iš tąsynių su bajorais lenkais''*), II dalis „Su vokiečių valdininkais''*), III dalis „Kova su rusų biurokratais''*), IV da-

*) Pažymėti žvaigždute raštai dar niekur spausdinti nebuvo.

lis „Raudoni bijūnai''.)

D.) **„Jono Vaikai'',*)** drama iš tautiškojo kilimo ir revoliucijos laikų.

Antroji Dalis, vertimai.

A.) **„Konradas Vallenrodas''**, Adomo Mickevičiaus poema. Kitados šitos poemos išėjo pradžia; dabar tilps ištisai.

B.) **„Gražūnė''**, Ad. Mickevičiaus poema.

C.) **„Vėlinės''** (Diedai) Ad. Mickevičiaus. Dvi dali.

D.) **„Švitezio Ballados'',*)** Ad. Mickevičiaus.

E.) Įvairūs vertimai: 1) Du kareiviu,*) iš Heinės, 2) Kelionė į Kevlaar,*) iš Heinės, 3) Šventasis miestas,*) iš anglų kalbos, 4) Apie Joną pranašą,*) iš vokiško, 5) Šeni mano Kentucky namai,*) iš anglų kalbos.

Žinoma tai buvo pradinis sutaisymas, bet kad nepasitikima, kad Rusijos cenzūra perleistų „Karės-Vainos'' ir „Jono Vaikai'', tai išleidimą parsieitų užbaigti Amerikoje, o gal ir visą paskirstymą perkeisti. Paskutines korektas ves pats autorius.

Pirmutinis tomelis didesnėje dalyj buvo atspaustas; bet, žinoma, nesuništas; o trečiojo tomelio buvo atspaustas beveik visas „Konradas Valenrodas'', ir mus užtikrina, kad jeigu tik ypatingų kliūčių nepakils, tai T. M. D. nariai **tikrai** gautų tuodu tomeliu pabaigoj metų. Užklausėme ir kas link apdarų, manant kad būt galima apdaryti po du tomeliu į vieną. Pranešime, kiek prieinamos kainos bus mums priduotos.

Kitas svarbus dalykas, kurį seimas pavedė centro valdybai atlikti, tai paskaitų rengimas, parūpinimas paskaitų kuopoms. Taigi ir stengemės tą sulyg išgalės atlikti ir pasitikime galėsią priduoti paskaitas visoms T. M. D. kuopoms, kurios tik turės kur susirinkti ir kuriose bus kam prisiųstą paskaitą perskaityti. Kuopos, kurios matys, kad jos galės paskaitų rengimu užsiimti, malonės man apie tai nevilkinant pranešti, kad žinoti, kiek ir kur paskaitos bus reikalingos, kad viską būt galima tinkamai sutvarkyti. Velytina, kad į porą savaičių po šio apskelbimo visos kuopos, manančios rengti prakalbas duotų žinią. Kuopų vyriausybė gali aptarti, kiek jų vietoje ką galima atlikti.

Seimas pavedė, kad T. M. D. kningas apsaugoti nuo ugnies. Pavesta tapo kningini pasiteirauti tarpe vietinių apsaugos draugovių, kad būtų geriau žinoma, ką padaryti. Tūla kompanija buvo apsiėmusi už **$14.75** apsaugoti ant $2000, bet vėliau atsisakė. Kningius prižada gerai kningas pridaboti, taigi viskas taip ir palikta, ypatingai, kad turėjome labai daug išmokėjimų, paeinančių nuo Kudirkos raštų išsiuntinėjimo ir nuo praėjusių metų reikalų.

Išdininko p. A. J. Povilaikos kaucija atnaujinta iki 2 d. berželio, 1912 m. Užstatė toji pat American Bonding Company of Baltimore, apmokant jai $10. Bond'as stovi pas mane.

Kadangi užsiėmėme Jono Žilinsko poetiškų raštų išleidimu ir tam daug pinigų reikalinga, kuopos malonės pasiskubinti su mokesčių užsimokėjimu, taip pat didinti T. M. D. gaunant daugiau naujų narių, rengiant ką nors, kad papiningauti, o ypatingai platinti T. M. D. išleidimus, kurie juk tam ir išleisti. Kudirkos raštai, apart padalinimo nariams, visai nebuvo platinami; taigi kuopos malonės padėti visas pastangas, kad jų kiek daugiau išparduoti. Kudirkos raštų 6 tomai pardavinėjami po $5, o naujai įstojantiems T. M. D. nariams po $2.50.

V. Daukšys,
T. M. D. Pirmininkas.

PAGALIAUS...

Na, pagaliaus pradedame šiaip taip judėti ir reik tikėtis, jog greitu laiku TMD. vežimas ineis į senąsias savo vėžes ir pradės ristis. Nusibodo jau tas stovėjimas ir pusiau apmirusi tyla, kokia užviešpatavo mūsų Draugijoj nuo pat pereitojo Seimo. Kartais pašaliniams išrodė, jog toji tyla yra ženklas neišvengtinos baisios mirties, ir nevienas, kuris dalykų stovio arčiaus nežinojo, bandė net pranašauti, jog TMD., po trijų metų beveik karštliginio veiklumo, neįstengė atsistoti ant tvirtesnių kojų ir neišvengtinai vėl puls ir subirės dulkėsna.

Netaip vienok ištikrųjų buvo ir yra.

Teisybė, nors paprastai Seimai yra didžiausia ir stipriausia stumianti, veikianti jėga organizacijos mašinerijoj, tai vienok IV-as T. M. D. Seimas, laikytas pradžioje berželio mėnesio Baltimorėj, Md., neįnešė organizacijon tos laukiamos ir geidžiamos gyvybės. Tas vienok dar nereiškia, kad Seimo darbai būtų „pūstas žiedas'': pereitas Seimas atliko savo darbą neblogiau už kitus Seimus. Klaida, ar bėda buvo tame, kad negalėta, ar nebuvo kam suartinti Draugijos narių ir platesnės visuomenės su Seimu ir Centraliniais veikėjais; platesnėji publika užgirdo apie TMD. Seimą tada, kada buvo jau visai pamiršusi apie visus Seimus.

Jeigu turėčiau galę ir jeigu būčiau nors kiek drąsesniu, tai stipriai-stipriai užtai pasibarčiau su „Presos Komisija'', kuri buvo išrinkta Seime ir kuri matomai, kaip nors kitaip suprato savo priedermes, nes nei žodžio visuomenei apie Seimą nepranešė...

Apart to išrinkimas naujo Draugijos pirmininko ir sekretoriaus ,— dviejų svarbjausių ratų, be kurių negali suktis visas Draugijos mechanizmas, pats per save sustabdė ir be to silpną Draugijos judėjimą, pakol šios ypatos spėjo apsipažinti su savo naujomis priedermėmis.

Šitos visos priežastis, nors pačios savimi gana svarbjos, nebuvo vienok svarbjausiomis. Svarbjausia kliūtimi Draugijos tolimesniame veiklume pasirodė T. M. D. organo redakcija, kuri tuojaus po seimo, netikėtai apreiškė naujam Draugijos Pirmininkui, kad ji savo firmą likviduojanti.... p. Laukis, iki šiam laikui TMD. organo redaktorius, delei stokos liuosesnio laiko ir šiaip savo pašalinių aplinkybių verčiamas, griežtai prašė Centro Pirmininką, kad jį nuo redaktorystės paliuosuotų. Tokiu būdu nauja Valdyba iškarto turėjo pergalėti nelengvą krizį, pakol neįstengė užpildyti šios svarbjos vietos.

Vieton p. Laukio, kuris laikė trejų suviršum metų padėjo nemažai triūso ir jėgų apgynimui TMD. reikalų, Draugija gavo p. V. S. Jokubyną, taipgi Literatiškojo Komiteto narį.

p. Jokubyno vardas yra eilėje geriausiai mūsų visuomenei pažįstamų vardų, netik kaipo buvęs „Tėvynės'' redaktorius, bet ir kaipo vienas iš labjausiai prisidėjusių prie paskutinio TMD. atgijimo. Laike Kudirkos raštų išleidimo, nors visos rimtos redakcijos neatsisakė remti tą reikalą, tai vienok p. Jok. būdamas tuom laiku „Tėvynės'' redaktorium, ypač karštai ir energiškai rėmė TMD. jos dideliame darbe. Trečias TMD. Seimas Chicagoj nepraleido to pro akis ir išreiškė jam už tai savo padėką.

p. V. Daukšys, naujas TMD. pirmininkas yra senas TMD. veteranas, užsitarnavęs nemažus nuopelnus dar jauniausiuose T. M. D. metuose (žiūrėk TMD. historiją). p. Žemantauskas, naujas TMD. sekretorius — vienas iš populiariškiausių vyrų, ačiu tam, jog ilgus metus yra išbuvęs sekretorium mūsų didžiausios tautiškos organizacijos S. L. A. Nėra geistina, kad šie žodžiai būtų priimti ir paskaityti vien pagyros žodžiais. Jie nors pilnai užtarnauti, yra paduoti labjausiai todel, kad parodyti, jog TMD., užbaigus visas laikinas kliūtis ir trukdymus, pagaliaus susitvėrė gerą savo centralinių veikėjų kombinaciją; apart savo kitų gerų pusių, turi dar vieną — ir gal svarbjausią, — t. y. patyrimą. Ir nors, anot patarlės „neperšokęs, dar nesakyk — op!'', tai visgi galima tikėtis, jog.....anot vengrų rašytojo: „Pagaliaus pajudinsim, vyrai, žemę!''

Kaip tęn nebūtų, o TMDraugiją pajudint jau buvo didis laikas.

Beta.

TMD. SKYRIAUS DELEI.

Ikišiol TMD. skyrius neturėjo tam tikros pastovios vietos mums viešningai pavestame laikraštyj. Straipsniai, palytinti TMD. reikalus, sykį telpa vienoj vietoj, kitą syk kitoj. Būna dar geriau: kitą kart randame vieną straipsnį, sakysim, ant trečio puslapjo, kitą ant penkto, TMD redaktoriaus atsakymus ant šešto, o Centro Valdybos antrašus — tarp apgarsinimų.

Tas nėra paranku. Męs nenorėtume matyt TMD., — našlaitės, neturinčios savo locnos matušės, — visuose kampuose, taip sakant (be noro įžeisti) stumdinėjamos... TMD. nariams ir abelnai „V. L.'' skaitytojams būtų, berods, daug parankiau, jeigu TMD. skyrius turėtų tam tikrą pastovią laikraštyje vietą, — sakysim, paskutinį puslapį prieš apgarsinimus. Ten turėtų būt Centro Antrašai ir redakcijos nurodymai kaslink siuntinėjimo korespondencijų. Užvardis „TMD. Skyrius'', ar „TMD. reikalai'' turėtų būt gana stambus ir visados vienodas antgalvis, kad jį galima būtų lengvai nuo kitų paprastų laikraščio skyrių atskirti. Tadą nereikėtų TMD. nariams medžioti žinių apie TMD. po visą laikraštį. Reik tikėtis, jog gerb. „Vien. Liet.'' administracija nieko prieš tokį sutvarkymą neturėtų, jeigu tas būtų jai perstatyta tam tikros ypatos.

B.

Apie šitą męs ir patįs taip-pat manėme. T. M. D. skyriui bus pavesta tam tikra vieta, kaip buvo ir anais ilgais metais, kada „V. L.'' buvo T. M. D. organu. Tačiaus šiemet, kad gavome po seimo didelius pluokštus atskaitų, prisiėjo tas atskaitas spausdinti plačiose špaltose, kad išsitektų eilutėse kiekvienas skirtinas dalykas. Reikia pažymėti, kad šiemet T. M. D. atskaitos taip sunkiai buvo sukombinuotos, kaip dar rasi niekad nebuvo. Todel jąs spausdinome plačiose skiltyse, o vieną kokį tuo tarpu pasitaikiusį straipsnelį siaurose. Delto jie išsiskyrė. Ir del šito nėra ko judinti didelio sukurio. Visus šiaip jau T. M. D. raštus spausdįsime vienoje vietoj, o pasitaikančias kėblias atskaitas — plačiose.

„V. L.'' Redakcija.

ŽODIS BROLIAMS LIETUVIAMS.

Kiekvienas lietuvis, kuris bran gina savo Tėvynę, ir rūpinasi jos likimu, pažvelgęs į savo brolius, gyvenančius visuose kampuose plačiosios Amerikos ir metęs žvilgį į TMD. narių neskaitlingumą, pastatys sau klausimą: **Argi ne pusė milijono lietuvių gyvena Suvienytose Valstijose, kodel tad TMD. yra tik pora tūkstančių narių? Kur yra likusieje? Ar jie nežino, jog yra lietuviais, ar jiems nėra žinoma kas ta lietuvystė, kas meilė Tėvynės? O gal jie yra bejėgiais manyti apie savo tautą ir nesupranta reikalingumo priklausyt Tėvynės mylėtojų draugijon, tokion kulturiškon draugijon, kokia yra TMD. nešanti kulturos žibintuvą ir apšviečianti taką kiekvienam lietuviui, platindama moksliškojo ir tautą gaivinančiojo turinio kningeles?**

Ir ištiesų. Pažiūrėjus į skaitlių lietuvių, gyvenančių Suvienytose Valstijose ir jį sulyginus su skaitlium narių TMD., reikia nusistebėti, kad ši draugija, gyvuojanti nuo 15 metų, su taip kulturiškais siekiniais ir lengvomis išlygomis, šiandien turi vos mažą žiupsnelį narių. Kokios yra nuo Tėvynės, nuo jos meilės, priežastis mus brolių atšalimo? Svarbjausiomis, rodosi, priežastimis yra tai pačių šios draugijos narių apsileidimas, nesirūpinimas draugijos likimu. Kurie pirmiaus šiek-tiek veikė, šiandien jau nusenę, aptingę, nieko neveikia, o naujų nesiranda, nes šios gadynės vaikai pasiganėdina ir didžiuojasi vien tuomi, kad jie bent kieno, su dideliu vargu prikalbinti prisirašo ir užsimoka tuos kelis centus duoklių. Apie veikimą ir darbavimąsi Tėvynės labui, draugijos praplatinimui, nėra nei laiko, nei noro, nei pasišventimo. Ir jeigu pas narius randasi toks naravas, tad apie tuos brolius, kurių mažuma yra girdėję tik vardą TMD. minint, o nežino jos tikslo, nereikia nei norėti, idant jie patįs skverbtųsi šion draugijon; pas mus, iki kol dar gyvuoja paprotis pasemtas senovės priežodžio — „kiek mušei, tiek ir važiavai''.

Bet prie TMD. apie mušimą ir važiavimą negali būt jokios kalbos, nes čia nėra jokių sunkenybių. Šios draugijos tikslas gali būt suprantamu ir jauniausio amžiaus žmogui. Išlygos del narių yra taip lengvos, kad negali būti kalbos apie tai, mokestis išneša vos 5 centus per mėnesį. Už tą taip mažą mokestį kiekvienas naris gauna dykai po vieną kningą kiekvieno išleidimo, kuomi ši draugija tik ir užsiima. Šion draugijon įstojant ir joj priklausant nėra reikalo sukt ir džiovint galvą apie teorijas, tepliojamas įvairiais dažais, nėra reikalo išsižadėti savo persitikrinimų. Čia be skirtumo galima priklausyti kiekvienam lietuviškosios tautos sūnui ar dukterei, be skirtumo amžiaus, luomo ar profesijos. O priklausyti draugijon savo Tėvynės mylėtojų, reiškia būti mylėtoju savo Tėvynės, kas visų tautų yra augščiausiu idealu.

Todel, Lietuvos vaikai, eikit šia ir stokite į eiles narių mylėtojų savo Tėvynės, nes čia galite ingyti ir garbę ir dvasišką peną, gaunant čia apšvietą — išleidžiamuosius šios draugijos raštus.

Kaip jau esu augščiau minėjęs, jog priklausymo šion draugijon išlygos yra gana lengvos, nes mokestis išneša tik po 5 centus per mėnesį. O be abejonės, kiekvienam skaitytojui šio raštelio, yra žinoma, kokią krūvą kningų yra gavę nariai, kuomet TMD. išleido Kudirkos raštus. Jeigu TMD. priklausytų didesnė dalis, tada, be abejonės, nariams užtektų mokėti po 5 centus per metus, o tiek kningų, kaip Kudirkos raštai, būtų išleidžiama kasmetai.

TMD. šiandien veikia kilties darbą, pagal geriausio išgalėjimo, o visuomenė iš jos reikalauja to darbo vis daugiau ir daugiau (o kartais net perdaug ant syk). Vienok TMD. tuos reikalavimus turi praleist pro ausis, nes veikti tą, kas jai yra siūloma, neprileidžia pajėgos, vadinamas pininginiu turtu, kurį suteikti gali tik narių skaitlingumas. Tad ir aišku, jog mums būtinai reikia stengtis auklėti TMD. Todel, broliai, Tėvynės mylėtojai, kelkime iš miego ir tinginiavimo, o imkimiesi prie mūsų gerbjamosios draugijos auklėjimo. Stengkimės kiekvienas, kuris priklausome TMD., idant iki ateinančių Naujų Metų prikalbintume po 10 naujų narių. Atminkime, jog, kaip jūrėse vilnis vilnį veja, taip tarpe žmonių vejasi tauta tautą, šuolėmis bėgdamos prie civilizacijos vis tolyn ir tolyn; kuri stipresnė, su didesnėmis jėgomis, greičiau atlieka savo kelionę, o silpnesnės, mažjėgės, iriasi nešdamos ant savo pečių sunkią vargų naštą, stumdamos ir pralenkiamos stipresniųjų, galingesniųjų. Taip ir mųs tauta, kaipo viena iš silpnesniųjų, kitų stumdoma ir pralenkiama, su vargu žengia kulturos keliu nešdama peną savo vaikams. Todel stiprinkime ir remkime ją. Didžiausiu ir tvirčiausiu jos paramu yra priklausymas TMD. Atminkime, jog tik draugijos su prakilniais tikslais stiprina ir puošia taūtas, o tautos tobulina žmoniją.

Lietuvos sūnųs ir dukterįs! Glauskitės prie TMD., nes to reikalauja nuo jųs meilė Tėvynės.

P. Petronis.

ŽODELIS TĖVYNĖS MYLĖTOJAMS.

Pradėjus naudotis „Vienybės Lietuvninkų'' skiltimis, reikaluose TMD. jaučiuosi, jog šiais metais TMD. jausis gana laiminga ir neabejoju, jog kol „V. L.'' bus jos organu, viskas jai klosis pasekmingai, nes gerai žinoma, kad prie „V. L.'' TMD. gimė ir užaugo, tik vėliaus kilus nesusipratimams, ši draugija buvo pabėgusi prie „Lietuvos'', kuri vos porą metelių šiaip-taip ją palaikiusi pavarė. Ir TMD. vėl sugrįžo prie „Vienybės Liet.'' lyg prie savo tikrosios motinos. Užtai „Vienybei Liet.'' pripuola širdingas ačiu iš TMD. pusės, ką turėjo išreikšti centro valdyba, kaip tik „V. L.'' apsiėmė TMD. vėl tarnauti.

Išsireiškęs savo pasiganėdinimą, matau reikalą patarti TMD. nariams, idant kiekvienas užsirašytų „Vienybę Lietuvninkų'' ir atidžiai skaitytų TMD. skyrių. Sakau tai ne delto, kad padaryti reklamą laikraščiui, bet delto, kad kiekvienas Tėvynės mylėtojas galėtų matyti, kas dedasi mūsų draugijoje, reiškia, kad žinotų, kas yra apkalbama ar aptariama draugijos reikaluose, kad prisiėjus reikalui nereiktų remtis tik spėjimais arba patikėti bile kam, ant juoko ką pasakančiam ir dalyko tikrumą apverčiančiam augštyn kojomis.

Taipgi yra privalumu kiekvieno nario TMD. išreikšti savo mintį viename ar kitame dalyke, kurs palyti draugijos reikalus, duoti patarimus neaiškiai permatantiems dalykų stovį, kviesti nepriklausančius draugijon, idant taptų nariais ilgai nevilkinant laiko. Kviesti prie draugijos galima tada, kada jau pats esi gerai apsipažinęs su draugijos tikslais, o draugijos tikslus suprasi ir pažįsi tik tada, kada tėmysi organe draugijos reikalų bėgį. Todel tai ir yra reikalingu skaityti organą kiekvienam nariui.

Kiekvienas stengkimės prikalbinti naujų narių TMD., supažindinę juos su šios draugijos tikslu. Nepatingėkime, Broliai, paaiškint draugijos mierius jų nesuprantantiems. Atsiminkime, jog ir męs patįs įstojome į draugiją tik tada, kada tų draugijų užduotis mums kiti išaiškino, su jomis mus supažindino. Kur dar nėra TMD. kuopų, sutverkime jas, o kur jau yra, stiprinkime jas, pritraukdami kuodaugiausiai naujų narių. Dabar, prisiartinant vėsesniams orams su ilgais vakarais, rengkime tautiškus vakarus su paskaitomis. Žodžiu sakant, dirbkime visi kiek galėdami, nes to reikalauja mūsų pareiga; dirbkime, idant šie metai būtų pasekmingesni už pereitus. Dirbdami nuveiksime didžius dar bus, iš kurių bus nauda ir garbė mums patiems.

Žemaičių Antanas.

KELETAS PASTABŲ IŠ II-OJO LIETUVIŲ LAIKRAŠTININKŲ SUSIVAŽIAVIMO.

IV.

Užbaigiamajame posėdyj, kuris nebesuspėta atlikti susivažiavimo salėje ir kuris perkelta užbaigti į Dr. Šliupo rezidenciją, tarp ko kito vakare, nors trumpai, apkalbėta šie dalykai. 1. p-ni Gilbaitienė interpeliuoja susivažiaviman, jog mūsų laikraščiai labai mažai remia moterų politiškąjį judėjimą ir apskritai labai mažai rašoma apie moterų reikalus. Laikraštininkai pripažino šitą faktą, bet visapusiškai apkalbėjus, pasirodė, kad tarpe mūsų pačių šviesesnių moterų nieko nėra veikiama. Kurios ir yra kiek veiklesnės, tos pamiršta abelnąjį moterų judėjimą, bet prisišlieja tai prie vienos tai prie kitos partijos, ir lietuvių moterų klausimu visai nesirūpina. Tačiaus laikraščiai pilnai moterų judėjimui užjaučia ir pasižada prie kiekvienos progos jį remti. 2. Iš viršuj einančio klausimo gimė ir kitas, butent stoka mūsų vaikų literaturos. Tame klausime patarta leidėjams, kad sujieškotų būdus išleisti mėnesinį illustruotą vaikams ir moterims žurnalą. 3. Priimta rezoliucija — vienyti lietuvių kulturines draugijas: apšvietos, dainininkų, muzikališkas, dramatiškas ir tt. pagal jų speciališkus uždavinius. 4. Judinti laikraščiuose ideą, kad visoki mūsų profesijos žmonės: daktarai, advokatai, aptiekoriai, dentistai, inžinieriai ir kit. organizuotųsi į tam tikras profesionalines sąjungas. 5. Aiškinti reikalingumą ir naudą tvertis lietuviams amatninkams, pramonininkams, verteivoms, etc. į tam tikras savo draugijas, kad tuomi pakelti lietuvišką pramonę ant pavyzdingo ir lietuvių tautai naudingo laipsnio. 6. Visas susivažiavimas griežtai papeikia vieną įsivyravusią pas lietuvius

KAZYS PUIDA.

Žemes Giesme

APYSAKA.

ANTROJI DALIS.

---

kankynių kryžiaus tavo sielą nukabinusi ir sesers tyro jausmo skarele nušluosčiusi; kuri krūtinės pragariškojo karščio troškimų ugnį ašaromis būtų užliejusi... O taip... tamstos praeities taku tekėjo daug ašarų, bet nėvienos tokios, kokios jieškojai... Ten buvo pykčio, neapykantos, nužeminimo ašaros tolygių jausmų pagimdytos... Kur tamsta ardoma širdžia, sielos kruvinomis ašaromis verkei, ten jie juokės ir linksminos...

— Nutilk tamsta! — sušuko Ogintas.— Nekelk praeities iš kapų — teilsis ramiai.

— Ne! Ji neturi teisės ramiai ilsėties. Ji turi nuolatos budėti, nuolatos veikti ir nė akimirksniui neprivalo nutilt, jeigu gyvu lavonu tapti nenor...

Atsikėlė nuo suolelio ir pamažu pradėjo eiti pajūrio krantu. Ogintas nenoromis sekė paskui. Ir pamatė ant jos rankos gedulingąjį žiedą. Suprato viską, o gal jam tik rodės, kad suprato.

Neatsiliepė nė vienas. Abudu tylėdamu priėjo prie vilių, kur išsiskyrė. Padavė vienas antram rankas ir, nė žodžio neprasitarę, nuėjo kiekvienas savo takais.

Stebėtinas susitikimas ir tasai staigus ir toks atsiliepimas, į visiškai nepažįstamą žmogų, nedavė Ogintui ramumo. Ištisomis valandomis galvodavo apie tą moteriškę, stengdavosi viską iš panagių iškratyti, ištyrinėti by tik kokia-nors aiškesnė mintis sugriebti.

Tasai šiurkštus atsiliepimas apie žmones, apie jų darbus, rodėsi jam, turi turėti gilesnį pamatą jos gyvenimo slėpiniuose. Bet kokie tie slėpiniai, kokie takai į tuos slėpinius veda?...

Ir vis dažniau susitikdavo su ja, dažniau tyrinėdavo jos dailų, bet susimąsčiusį ir mistiško skausmo apvilktą veidą. Dabar atžagariai būdavo: Ogintas kalbėdavo, daug kalbėdavo. Pats jis nesitikėjo tiek daug kalbėti galįs ir mokąs. Ji gi tik retkarčiais atsiliepdavo. Visą laiką klausydavos ir atidžiai tyrinėdavo kalbančiojo veidą, ypač akis, lyg būtų tais žodžiais, tomis nuomonėmis netikėjusi.

Bet kalbėtojo akįs nežiūrėjo į klausytoją, jos skrydo minties takais tolimon, neužmatomon erdvėn, ton erdvėn, iš kurios ūkų ir nebūties glėbio gims ir gyveniman įsikūnys jo mintįs, svajojimai, neatjaustini sielos troškimai. Veidas apsiklodavo švelnučiu, lyg supaišioto šilko siūlo vilnele, nuliūdimu ir gilumi savo svajojimais pasitikėjimu. Jis visas, rodos, laukė kas akimirksnis tos geidžiamosios valandos iš jūros yščiaus gemant. Nesibijojo išgirsti baisųjį gimdytojos vaitojimą, nesibijojo gimdymo kančių ir to reginio — ant visko sutiko, by tik gimtų, by tik vieną kartą būtų!... Ah! kad gimtų, kad gimtų... težūnie pati gimdytoja, bet tepagimdie tą mintį-kankintoją, tą svajojimą-siaubūną... tepagimdie saulėtą rytojų!...

Ir diena iš dienos vis artyn ir artyn susieidavo. Ogintas jautėsi geriau, ramiau pasidarė gyvą, jaučiantį žmogų šale savęs turint. Ilgainiui ištisomis dienomis vienu du vaikščiodavo po apylinkę, po kurorto parką, po jūrės krantą.

Bet nė vienas, nė kitas ligšiol nė žodžiu neprasitarė apie praeitį, rodos lyg jos nė nebuvo, rodos tik šiandien juodu gimė, užaugo, subrendo ir gyvenimo kartybių viena diena visą taurę išgėrė. Gyveno dabartimi, tomis skaisčiomis ir jausmingomis šios dienos valandomis, sėmės iš jų tiek gaivos ir giedros, kiek tik jos duoti galėjo, nes nujautė, kad rytojaus vystikluose guli kasdieninis viešpats pelėsis, kad rytoj laukia jiedviejų nenuilstanti kova su gyvenimo šliaumokais—smulkmenomis.

Stengėsi abudu kiek galima daugiau jėgos pasisemti. Vienam reikalinga buvo jėga ateities darbams ir praeities šmėkloms—atminimams nutildinti, kitam — kovai, nuožmiai, begailestingai, atkakliai kovai.

Su kuo ji rengės kovoti, kame tos kovos tikslas — Ogintas nežinojo, bet nekartą girdėjo iš jos lūpų:

— Man trošku... man dūslu... oro, šviesos, erdvės, laisvės... laisvės duokite man!

Ir tuomet jis pirmu kartu užklausė jos:

— Ar užteks jėgų tai laisvei gaivinti, ji nudžiugusiu veidu sutikti, jos neišsigąsti?...

Mažutė, juodų plaukų vainiko puošiama, galvelė nusviro ant krūtinės. Lūpos vos—vos girdimai sušnabždėjo:

— Jėgos jieškau... tikiuosi iš tamstos pasisemti...

— Iš manęs! — sušuko nustebęs Ogintas.

— Taip, tiktai iš tamstos vieno...

— Bet aš pats silpnas, bejėgis sutvėrimas, kurs nuo kiekvieno smūgio, yt nendrė, linguoja ir virpa.

— Tai gi, linguoja, bet nenulūžta... O aš jau įlūžau...

— Tad kelkis ir tverk savo jėgą — rytojaus vardan ir giedros viešpatijai įkūnyti ją tverk...

— Tveriu, bet po vieną lašelį nedaug tesurinksi. Norėčiau, kad vilnis, yt Šatrijos kalnas, atplauktų ir užlietų mano suvargusią krūtinę, gal tuomet visos versmės atsivertų ir jėgos šaltinis ligi kraštų pakiltų...

— Ne, iš to nieko nebus. Tokiu lukuriavimu ir vienu tiktai troškimu niekas nieko nesutvers. Trokšti ir norėti nepakanka, reikia budėti ir veikti, nuolatos veikti

— Bet iš ko jėgą tverti?

— Iš sopulių...

— Juk tiek kentėjau, tiek skausmo išvargau — o jėgos vis gi nesusitvėriau.

— Permažai, matyti, kentėjai.

— Kas? Aš permažai kentėjau?

— Taip! Tamsta. Kas tai per sopulys, kuris nepagimdo manyje įsiutusio noro veikti? Kas tai per skausmas, kuris kruvinós pėdsakos už savęs nepalieka ir nešaukia mano sielon griausmingu riksmu: kelkis! eik ir budėk, ir tverk! Kas man iš širdies, kuri tik trokšti ir svajoti moka, bet nestengia tų troškimų ir svajojimų žygiais priversti pastoti! Tai ne širdis, bet tuščia žmogaus troškimų ir gyvenimo peludė, kurioje nė vieno tų troškimų lukšto nėra...

— O aš maniau...

— Čia negalima manyti, gyvenimo kovon be tvirtų norų eiti nevalia, jeigu, pirmąjam mūšiui ištikus, žūti nenori. O tamsta be mūšio suklupai, mūšyje gi būtum, yt bitelė žūvus...

— Tad pasiduoti?

— Apsaugokit dievai! Aš to nemanau. Pasiduoti galima tik tuomet, kuomet visi troškimai išdulkėjo, kuomet gyvenimas tik gamtos dovanotos gyvybės sunešiojimu virsta. Tamsta gi gyventi nori, budėti, jausti nori ir giedron veržiesi.

— O! kaip aš giedros trokštu!

— Negana trokšti, reikia prie jos eiti.

— Pančiai ant kojų žvanga.

— Šalyn pančiai, šalyn visos pinklės — kelias išpradžių nusivalyti reikia...

— O paskui?

— Paskui drąsiai, nė akimirksniui nesustojant, eiti ir eiti, kol žemė nepabučiuos.

— Bet laisvę įgijus...

— Laisvai būti! Mums, šimtmečių vergams, laisvė baisesnė už vergiją, nes vergauti įpratę, o laisvai gyventi, manyti, jausti taip bijomės, kad greičiau sutinkame senuosius vergijos pančius užsidėti, negu susigyventi su laisve. Abipusiais ašmenimis laisvė ir vilioja mus ir baugina...

— O jeigu tos laisvės nepakelčiau?

— Tad netyras troškimas jon vedė. Širdis nešvari buvo. Joje užsiliko praeities pelėsiai, kurie vos užgimusią laisvės aušrą pasmaugė. Viskas, viskas reikia iš praeities išmesti, kas dabarčiai neatsako, kad ta praeitis nepasirodytų kartais stipresnė už rytojų.

(T. b.)

VISUOTINOJI Historija

(SATYROJE)

Teffi, Dymov'o ir Avierčenko's prisiskaitęs parašė

T(oks)... **Š**(ioks)... **K**(itoks)..

(Tąsa.)

VIDURINIAI METŠIMČIAI.

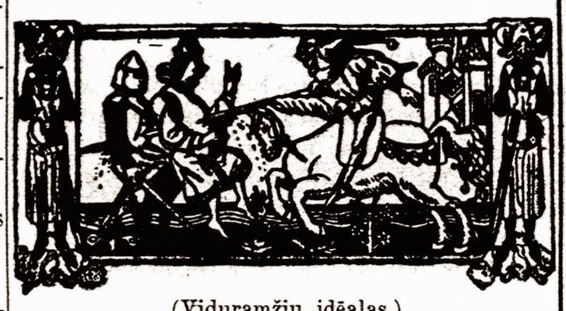

(Viduramžių ideālas.)

Įžangos vietoje.

Stebėtina, kaip tai viskas pasaulėje atsibūna tvarkiai ir systematiškai. Gamta, tasai didžiausis mįslinčių mįslinčius apie tai rūpinasi be juoko. Abelnai gamta, nujausdama, kad tam tikros gadynės historijai pakanka vardų, datų ir atsitikimų, sumano pakreipti ją naujon gadynėn. O tai atlikti nėra jai sunku. Tiek-pat, kaip ir ant ilgo siūlo mazgelis užmegsti.

Tas-pats atsitiko ir tame laiko protarpyje, kuris įvyko tarp senovės ir vidurinių metašimčių. Kad nepalikus to laiko visai tuščiu ir niekuo nepaženklintu, gamta sumanė pagimdyti tris didelius atsitikimus, nuo kurių žmonės imtų skaitliuoti naujos savo gadynės metus. Prieš pat viduramžius įvyko: 1) — prasiplatinimas krikščioniško tikėjimo; 2)— didysis tautų kraustymasi ir 3) Romos Vakarinės Imperijos nupuolimas.

Žmonės, teisybę pasakius, reikalavo tam tikrų permainų ne tik savyje, bet ir aplinkiniame gyvenime. Visas šalis, prisiglaudusias prie Vidužemi-nės Jūros, senovės historija visai išnaudojo. Tatai, kad būtų kas daryti naujai historijai (būtent viduramžių historijai), žmonija turėjo pasižvalgyti ir surasti sau naujas šalis. Tatai vien delei tos priežasties naujoji historija įvyko visoje Europoje, nuo rytų iki vakarų, ir nuo šiaurės ir vasarių.

Geresniam supratimui ir paskirstymui visų nuotikių viduramžyje, žmonės pasidalino į romano-germanišką ir graiko-slovėnišką dalis. Vadovaujančią vietą šiuose judėjimuose užėmė romaniškai-germaniškos tautos, tarp kurių įsiviešpatavo katalikų tikėjimas. Apie tas tautas tų laikų historija labjausiai ir apstoja.

Visa vidurinių metašimčių historija dalinasi į tris kardinališkus periodus. Panašumas tų periodų tūno tame, kad visuose žmonės mušėsi ir pešėsi. Gi skirtumas — tame, kad pešėsi del įvairių tikslų, nors kartais peštynės atsitikdavo nei iš šio, nei iš to — taip sau, del įvairumo, bet visgi drąsiai ir su pasišventimu idėai.

Pirmasai periodas tęsiasi iki galutinam skilimui Karolio Didžiojo monarchijos, kas atsitiko IX metašimčio pabaigoje. Naujos barbarų (vokiečių ir slavų) tautos, pasinaudodamos tuo, kad tuo laiku nebuvo jokių ypatingų atsitikimų, persikraustė iš vidurinės ir rytinės Europos į vakarus bei vasarius, ir inkūrė čia naujas valstybes. Tasai barbarų valkiojimos yra žinomas visiems ir vadinamas «Didžiuoju Tautų Kraustymusi». Delei kokių priežasčių jie kraustėsi — ar jiems buvo bloga namie, ar delei ko kito — galutinai nėra ištirta. Gal jie labai ilgai būtų valkiojęsis, jei ne Karolis Didysis,— po kurio langais landžiodavo intariamų ir neištikimų žmonių būriai, — nebūtų privertęs juos pasiliauti taip besitrankius. Jis didelėmis savo karėmis ir kitokiais sumanymais su sykiu numalšino valkatas ir patupdė juos tam tikrose šalyse. Jam pasimirus didi jo monarchija skilo į tris dalis: Frankus, Germaniją ir Italiją (reiškia: Franciją, Vokietiją ir italų žemę). Ir čia gamta pasirodė labai nuosėkli esanti: Francijoje atsirado patįs francūzai, Germanijoje — patįs germanai, arba vokiečiai, o Italijoje — italai.

Antrasis periodas, prasidedąs nuo pirmojo periodo pabaigos, tyso iki nupuolimui Hohenštaufenų ir pabaigai kryžeiviškų karių arba krucijatų. Svarbjausie mūšiai ir karės atsitikdavo tarpe 1) popežių ir karalių, 2) tarpe krikščioniškų vakarų ir mahometoniškų rytų ir 3) tarpe feodalų ir karalių. Be tų mūšių bei karių būdavo dar ir šiaip peštynės, bet apie tai neapsimoka daug kalbėjus, nėsa męs gerai pažįstame tokius «vicus».

Trečias periodas ir gi prasideda lygiai su antrojo pabaiga ir traukiasi iki pabaigai XV. metšimčio. Nėra abejonės, kad jis kur-kas toliaus tęstųsi, jei ne ta aplinkybė, kad Christoforas Kolumbas iš nusiminimo, jog neišras parako, nebūtų užsimanęs pastatyti ant smailegalio kiaušinį ir atrasti Ameriką, kur męs laimingai gyvename.

To periodo bėgiu atsitiko daug svarbių dalykų, iš kurių kai-kuriuos čia paminėsime. Krikščionybė galutinai įsiviešpatavo Europoje; paskučiausiai priėmė krikščionybę lietuviai. Išsiliuosavo Pirenėjų pusiausalis iš-po maurų valdžios. Maskoliją glamonėjo mongolai. Nupuolė garsi Byzantijos viešpatija. Turkai užkariavo Balkanų pusiausalį ir Konstantinopilės šventos Sofijos bažnyčią pavertė į savo mečetį. Popežių autoritėtas nupuolė labai žemai ir delei tos aplinkybės atgijo mokslas ir menas.

Paskirstę viską į tam tikrus skyrius, eisime prie smulkesnio dalykų aptarimo.

Tautų kraustymaisi ir Romos Vakarinės Imperijos nupuolimas.

Vakarinėje Europoje gyveno keltai, į rytus germanai, toliaus į rytus — lietuviai, slavai ir suomai arba finnai.

Historikai, apie kurių bešališkumą turime pamatuotas žinias, tvirtina, kad keltai buvo linkę prie draugijinio gyvenimo, buvo plepųs ir atsižymėjo kitokiomis pagirtinomis aplinkybėmis. Jie jau senovėje turėję savus poetus, vadinamus «bardais», kurie be paliovos gyrė keltų prabočius. Šiaip stovint dalykams, keltai pamaži pasiskaldė į daugelį mažų viešpatijų ir tautelių.

Germanai, arba vokiečiai, apgyveno visą plotą nuo Reino iki Vislai ir nuo Baltijos bei Vokiečių jūrų iki Dunojui su Dunojėliu. Tų pačių historikų sakoma yra, kad germanai buvę tuokart neapsišvietę ir nesusipratę; tuemet jie nei sapnuote nesapnavo kad iš jų tarpo išdygs tokie dideli žmonės, kaip pastarasai Vilius, o einant nuo jo atgal — Marksai, Engelsai, Bismarkiai, Mauderodės ir kiti. Germanai tuokart rėdydavęsi žvėrių kailiais, mėgdavę gerti alų (tankiausiai Monakiškį arba Bavarską); šiaip ramum laiku jie nemėgdavę kariauti. Germanų moterįs buvusios pagirtinos iš daugelio atžvilgių: jos jau ir senovėje turėjusios sąryšį su trimis «K»: «Kūdikiai, Kuknia, Karvė»; vyrus mylėdavusios, dabodavusios sužeistuosius ir taip toliaus. O ar jos buvo apsišvietusios, ar turėjo savo «fereinus» — nieko historikai nežino.

Germanai mėgo dalinties į įvairias tauteles, kaip antai: frankai, allemanai, vokiečiai, saksai, longobardai, ostgotai, vestgotai ir šiaip-sau gotai, etc. Laisvame nuo rimtų užsiėmimų laike jie užsiimdavo dar rimtesniu darbu: jie įsmeigdavo į žemę kardą ir šokinėdavo per jį. Kuris peršokdavo— patekdavo į vyrų skaitlių, o kuris ant kardo užsimaudavo — būdavo priskaitomas prie mulkių ir liurbjų.

Įsibėgėję tokiose lenktynėse germanai, nei juste nepajuto, kaip ant jų užpuolė hunnai. Šitiems laukiniams žmonėms užklupus ant ramių «biurgerių su byru», kilo žmonių santykiuose tikra revoliucija. Žmonės mušėsi, kovėsi ir pešėsi kur ir su kuo tik pasitaikė.

Apie pusę penktojo metašimčio atsirado Atilla. Apie jį historikai visaip rašo, bet visi sutinka su tuo, kad Atilla buvęs tikriausis hunnas. Kaip Atilla atrodė — skaitytojas paregės pridėtame šičion paveikslėlyje; jo veidas ir stovyla taip ir sako: «ir su pagaliu neprieisi!»

(Tikriausis Atillos paveikslas.)

Atillos vardas yra surištas su katalauniška kare. Jei toji karė būtų pasibaigusi kitaip, negu ištikrųjų ji pasibaigė, tai visas Europos gyvenimas būtų nuėjęs kitomis vėžimis. Tik pamįslykit. Atilla karę pralošė, turėjo pasitraukti atgal tęn, iškur atėjo, į užreinį, t. y. už Reino upės. Jei jis būtų laimėjęs, tai krikščioniškoji civilizacija būtų dingusi: nebūtų gimę nei kryžeiviškos karės, nei šimtmetinė karė, nei inkvizicija; ir męs nebūtume susi-

(T. b.)

J. Mikuckis.

DRAUGUI UŽ OKEANO.

Gal liūdna tau, drauguži mano,
Toli už juodo okeano
Gal—būt verki,
Atminęs savo kaimą seną,—
Kur tavo broliai bandą gano,
Kur taip puiki
Mergaitė puošias, kaip išmano?...
Gal—būt už juodo okeano
Nūnai verki?

Sapnuojas gal dažnai tėvynė,
Sapne gal—būt regi, kaip gynė
Ją milžinai?
Ir gal užsidegė krūtinė
Ir nori pulką pirmutinį
Surengt nūnai,
Ir perplaukt platų vandenyną
Ir ginti tėviškę, kaip gynė
Ją milžinai?...

Gal—būt verki? Sugrįšk, drauguži,
Nėra audrų, kur baisiai ūžė,
Nėra tamsos!
Ir mūs šviesesnė nūn bakužė,
Nes šviečia rytmečio saulužė,
Kur laimę duos...
Ir šypsosi žalia giružė,
Nematome audrų, kur ūžė,
Nėra tamsos!

Gal—būt verki, drauguži mano?
Sugrįšk iš užu okeano
Rasi čionai
Tėvynę, žinomą iš seno,
Kur tavo protėviai gyveno,
Kur jų kapai;
Tėvai apie tave čia mano...
Gal—būt už juodo okeano
Verki nūnai?...

7 IX. 11 m. Vilnius.

—: o :—

ŠVEICARŲ DEMOKRATIJOS JUDĖJIMAS.

V.

Pirmiaus šveicarų pažangieji demokratai reikalavo praplėsti vienodumą įstatymų visuose kantonuose. Reikalavo padaryti didesnę laisvę kiekvienam piliečiui įsigyti kokią-nors nuosavybę-turtą, reikalavo apsergėti pramoniją ir geriau surėdyti santykius tarpe religijinių atskalų. Tačiaus demokratai ilgainiui jau ir šiuo buvo neužganėdinti. Demokratas Fr. Bernett iš St. Gall pakėlė balsą, kad Šveicarijos valdžia, nors iš paviršiaus atrodo demokratiška, vienok viduje kitaip dainuoja. Konfederacijos išrinktieji viršininkai, nors žmonių balsais išrinkti, bet pavirto į tam tikrą valdininkų luomą—bjurokratus: jie kontroliuoja savo noru daugybę urėdų ir didelius tautos finansus. „Mūsų ministeriai — sakė Bernett — taip stipriai stovi, kaip Egypto faraonų sostas, pasidėkavojant įvestam „valdininkų apsergėjimui" **(Rukeckversicherungsanstalt)**. Šita įstaiga pagelbsti valdininkams vėl ir vėl pasigauti savo urėdus. Iš šito dvi ydos išdygo: iš vienos pusės bjurokratiškoji visogalybė, iš antros — atsirado galingi vadovai, kurių mylistos jiešką visi renkamieji valdininkai. Klikos viešpatauja Tautos Taryboje ir laisvi valdžios rinkimai visai sunyko". Kiti demokratai Konfederacijos Seime tiesiai buvo įnešę, kad visa Konfederacijos Taryba (**Bundesrath**) arba visi septyni Šveicarijos ministeriai turėtų būti renkami **visų žmonių balsais.** Prie to atstovas Vigier iš Solothurn buvo sumanęs priedą, kad jei pirmuosiuose rinkimuos visi septyni kandidatai ant ministerių ir negautų absolutiškos didžiumos balsų žmonėse, tai netekusių ministerių skaičių galėtų jau pati taryba prisirinkti O Genevos atstovas Vautier pridūrė priedą, kad iš tų septynių ministerių dujenai paeitų iš francūziškosios Šveicarijos. Atstovas Blumer taip gi buvo tos nuomonės, kad šveicarų liaudis jau ant tiek esanti pribrendusi, kad drąsiai galėtų išsirinkti tą keletą savo valdininkų. Pagaliaus Taryba labai prielankiai buvo priėmusi sumanymą, kad būtų įvestas visiems žmonėms **priverstinas referendumas** ir **veto** arba atmetimas netinkamai padarytų naujų įstatymų. Tačiaus, nežiūrint to viso, visi šitie sumanymai dar tuomet neperėjo, ir tas davė progą atgaleiviui atstovui Escher pasišaipyti, kad tie sumanymai girdi, esą „tik saldžios teorijos". Regimai, demokratijos sėkla pasėta buvo dar labai šaltoje dienoj. Bet demokratai tikėjos, kad visgi prašvys saulutė, ir ta sėkla vistiek išleis savo daigelius. Jie neapsivylė. Bet neužbėgkim pirmyn. Tai buvo pusšimtis metų atgal...

Demokratijos spaudžiamas anais dešimtmečiais Konfederacijos Seimas sukruto, ir kad apsiteisinti, išdirbo gana svarbjus devynius įstatymų straipsnius: apie religiškas atskalas; apie įsteigimą teisingų valdiškų mastų, saikų ir svarų; apie žmonių apsigyvenimą ir balsavimo teises; apie intelektališkąjį turtą; apie loterijas ir lošimus; apie uždraudimą tūlų pasenusių bausmių. Pastarasis įstatymas buvo iššauktas Uri kantono atsitikimu, kur tūlą zecerių Rynikerį teismas buvo rykštėmis nuplakęs už piktažodžiavimą. Šitie visi įstatymai, nors toli buvo geresni už senų-senuosius, vienok daugumos žmonių jau tuomet nebepatenkino. Nepatiko jie ir tuometiniams demokratams, kurie reikalavo perdėm persijoti visus įstatymus ir kiek galima daugiau suteikti liaudžiai teisių. Tebegyvavo demokrato Bernetto šūksnys: „Nėra naujų įstatymų be praplėtimo liaudies teisių!" O demokratų laikraštis **Bund** tolydžio skelbė: „Bjurokratija turi pasiliaut ir privalo prasidėti žmonių valdžia **(Volkstaat)**". Prieš-pat visuotinuosius rinkimus demokratai buvo pradėję rinkti 50,000 liaudies parašų už perkrėtimą įstatymų iš pamatų. Šiuo žygiu demokratų triūsui pakenkė jau katalikai, kurie kažikodel nenoromis davė savo parašus, ir tik 32,000 parašų tebuvo surinkta.

Viršuj aprašyti demokratų darbai dėjosi 50 metų atgal. Jie sunkųs buvo tuomet. Gali būt, kad ištikro ir pati šveicarų liaudis dar nebuvo pribrendusi. Vienok demokratijos kibirkštėlė jau rusėjo liaudyje. Tą parodo visuotinieji rinkimai sausio 14, 1866, kuriuose liaudis pasirodė visai atžagaria pasenusiai liberalų partijai. Iš viršuj paminėtųjų devynių naujų įstatymų, kuriuos sumanė liberalai, **tik vienas tebuvo priimtas!** Tuo įstatymu buvo leista visiems žydams įsigyti Šveicarijoje nuosavybę. Šveicarai nusimanė, kad neteisinga drausti savo piliečiams žydams įsigyti turtą, ką buvo jau pirmiau leidusi francūzų izraelitams, po sutarties su Francija. Kitas įstatymas, būtent įvedimas konfederacijon vienodų svarų ir saikų, visos liaudies buvo priimtas didžiuma 4,000 balsų; bet perbalsuojant šitą įstatymą paskiriai kantonuose, vėl tapo atmestas, — tai buvo pirmas atsitikimas 50 metų prabėgiu, kad paskirti kantonai ėjo priešais visos liaudies balsuojamus įstatymus. Męs viršuj minėjom, kad šitiems naujiems įstatymams nelinko pažangiųjų demokratų širdis. Todel, nors jie nedasivarė prie visuotino įstatymų peržiūrėjimo, vadinas savo tikslo neatsiekė, bet jie ir nenuliūdo, kada 1866 m. liaudis šiuos liberalų naujus įstatymus atmetė. Jie iš to išvedė, kad liaudis stovi su demokratais, ir kad ji nebeišsitiki liberalams. „Liaudis dar nedrąsi, — kalbėjo demokratai, — ji neužsitiki nei liberalams nei mums. Tai geras ženklas! Ateis laikas, kad ji demokratijos balsą išgirs ir supras". Ir jie neapsiriko.

A. B.

(Da bus.)

—: o :—

KELIONĖ IŠ AMERIKOS.

(Užbaiga.)

Atėjo arklinis tramvajus, ant katro sėdome važiuoti nakvinės ieškoti; atvažiavimas — tai Dievo numylėtas. Da lyguma arklys šiaip-taip kruta, o kaip prieš kokį kalnelį, tai žmogų iš kantrybės varo. Nuo konduktoriaus sužinojome viešbūtį, iki kurio dar apie dešimts minučių pėstiems reikėjo eiti; o kaip jau buvo prievakarys, tai buvo pilna gatvė girtų žmonių, taip ir stupulinėja, kaip ir priekabės ieškodami; žinoma, vis lenkiškai vepeliodami (nes dar iki tol lietuviškos kalbos negirdėjome). Priėję prie to liaudies namo, užsikalbinome važnyčią, kad ryt iš ryto ant 5 val. pribūtų pas mus, kad nuveštų ant stoties; jis labai rodžiai apsiėmė, paduodamas savo numerį, išspaustą ant varinės blekės; potam kartu su mumis nueina numerio sužinoti, kad rytą atvažiavęs galėtų surasti. Kambarį nusisamdę, furmaną išleidę, ėjome į arbatnamį arbatos išgerti. Einant artyn prie durų jau buvo girdėtis žmonių užimas, tartum bitis po avilį; atsidarę duris pamatėme baisenybę! Daugybė nuplyšusių, pasigėrusių žmonių: vieni sėdi ant stalų, kiti dar žmoniškiau — ant suolų, bet jau ne savo balsu rėkia ir ne savo akimis žiūri, o keletas ir po stalu paspėję atsigulti; o nešvarumas! Ant bufeto duonos šmotelių per kokią pėdą storumo apsikrovę, ant grindų pilna silkių kaulų su visais nugarkauliais ir taip kaulų visokios mėsos, net koktu darosi ir turi saugotis, kad tik neparpultum.

Pamatę mus inėjusius, arčiau būnanti žmonės taip juokingai sužiuro, net ir męs gerokai nusijuokėm, o gaspadorius pradėjo šaukti, kad eitumėm į kitą kambarį, kuris buvo bent-kiek švaresnis; bet tas kambarys buvo kareivių užimtas, tik vienamė kampe buvo tuščias staliukas, prie katro ir atsisėdome; mums pareikalavus atnešė porcijoną arbatos ir keletą bulkučių (nes kitokių valgių neturėjo), tai tą vakarą su tiekuo turėjome ir užsiganėdinti.

Išgėrę ir atsilyginę už arbatą, nuėjome į savo miegamąjį kambarį. Juzefa tuojaus atsigulė, o aš išsiėmiau senąjį apsivilkimą iš čemodano, o naująjį atgal padėjau, ir daugiaus kaip ką sutvarkęs — atsiguliau

Šaliniame kambaryj, kad pradėjo kaž-kas gurgždėti, net man paliko baisu, nes girdisi rodos traukia šmotą sienos, kad įlįsti pas mus, o Juzefa pabudusi užklausė manęs: „Čy ty zamknules džvi?" Per juokus atsakiau, taip, nes man ir gi juokas buvo, kad ji pradėjo lenkiškai kalbėti.

Nakty pasidarė lyg skaisčiau ir abudu nubudome, nes matėsi, kad jau laikas keltis, ar ne užsimigom; atsikėlęs, pažiūrėjau į laikrodį, — dar tik devinta valanda iš vakaro! Net nebenorėjau tikėti laikrodžiui; bet žinodamas, kad gerai eina ir eidamas gulti užtraukiau, tai nusiraminome. Antrą kartą užmigę. taip kietai miegojome, kad atvažiavęs furmonas vos mus prikėlė; tada greitai apsiprausę, apsirėdę išvažiavome.

Ant stoties nuvažiavome pusė po penkių, o traukinys išeina ant šešių; tai per tą pusę valandos atidavėm didįjį baksą ant bagažo iki Subačiaus; telegramą padavėm į namus, bilietus nusipirkome ir „pojezdas" pribuvo, katran męs ir susikraustėme. Ligi Subačiaus užu du bilietu užmokėjome 6 rub. 4 kapeikas.

Traukinys pradėjo judėti, taip pamažu eina, kad net pikta darosi per langą žiūrint. Pusė po 8 pribuvome Kašedariuos; tėnai pusvalandį palaukę ir persėdę ant kito traukinio, važiavome į Radviliškį. Sėdint vagone męs šnekučiuojamės lietuviškai, o daugiau esančių žmonių — lenkiškai, bet ant veidų matyt, — tikri lietuviai, — męs pradėjome iš jų šidyties, kad tikroje Lietuvoj nekalba lietuviškai; tuoj viena moteris pradėjo lietuviškai šnekėti, sakydama kad sarmata vartoti lietuvišką kalbą, kad tokia mada pas juos—kalbėti tik lenkiškai.. Toliaus įsidrąsino labjaus ir pradėjo visi lietuviškai, vieni girdami, kiti peikdami lietuvišką kalbą; taip ir nusiriejome iki Radviliškiui. Atsirado iš tų pačių (pagal kalbos galima buvo suprasti) socialistų, tautininkų, krikščionių-demokratų; vienas žilas senelis per ašaras aiškino, kad toksai surėdymas esąs netikęs, su laiku turįs imti viršų kitokis draugijinis gyvenimas, o vienas krikščionis-demokratas susiriezdamas priešinosi tam; o aš kaipo nieko nesuprasdamas — klausiaus

Panedėlio rytą ant vienuoliktos pribuvome Radviliškin ir tėn gavome žinoti, kad reikės laukti traukinio iki antrai valandai utarninko rytą.

Pačią palikęs ant stoties aš nuėjau kambario ieškoti; suradęs, nusivedžiau ir ją. Kambarys buvo pas žydus, bet žydų nebuvo, tik dvi žydelkos: motina ir duktė; duktė jau gerai užaugusi. Iš visų jų šnektų galima buvo matyti, kad jos supranta žmoniškumą ir mažai užlaiko savo „zokoną". Išsišnekėjus apie darbininkišką klausimą, ta mergina su tokiu užsidegimu sako: „turi būti lygybė tarp visų tautų ir tikėjimų; taip negali ant toliaus pasilikti".

Męs naktį antrą valandą nevažiavome, — laukėme kito traukinio. Ir taip, utarninko rytą ant septintos valandos išvažiavome iš Radviliškio; tėn važiuojant jau daugiau girdėjome lietuviškai šnekant, negu kitaip.

Tuo keliu važiuojant daugiau žydų važiavo, tai mums nebuvo su jais jokių kalbų; mūsų akįs daugiaus buvo atkreiptos į langus; žemė neperstorai apklota balta paklode—sniegu; rogių kelias matyti geras; kur-ne-kur kaimai, šiaudiniai stogai ir tie patįs apiplyšę; stubos žemutės, langai mažyčiai, vietomis tie patįs su šiaudų langinyčioms uždengti, kad šaltis netaip į stubą lįstų. Konduktorius eina bilietus rinkdamas, ir nuo mūsų atima, — tai ženklas, kad tuojaus bus Subačius. Pradeda daugiau rėlių atsirasti, stubelkos pasirodyti ir traukinys tik-ką gyvas kruta; štai ir stotis; žmonių daug ant stoties: vieni nori išvažiuoti, kiti laukia pasažierių; žiūrime per langą ir J. B. mūsų furmonas iškėlęs galvą žiūri; traukinys visai sustojo; išlipę iš vagono einame kur stovėjo J. B. Sveikinamės... perstatau jam savo pačią, pačiai J. B., ir einame karčiamon, kur mūsų arkliai; J. B. uždeda tarbą ant stalo, kur mamos indėta mums valgyti: vindytos dešros, didelis bakanas juodos duonos; tėn pasišaukę du buteliu alaus ir puskvortę pusspiričio — pietaujame. Laiko įvaliai, dar tik vienuolikta valanda prieš pietus, o męs nenorėtumė dieną parvažiuoti; tai išsėdėjome net lig 2-ros po pietų.

Kelias geras, sekasi važiuoti; šeštą valandą pribuvome Vabalninkuos; tėn sustojus, aš norėjau ganti kepurės nusipirkti; bet negavau. O Juzefa skarą tai nusipirko ir ant septintos išvažiavome iš Vabalninkų. Naktį bent kiek vėjelis pakilo, kelias pasidarė užneštas, bet kaip mūsų furmonas buvo įsitraukęs, tai kelio blogumo nematėme.

Jau čia pradėjo man pažįstamos vietos rodytis; kuo arčiau prie namų, tuo vietos pažįstamesnės ir tiek norisi, kad tik greičiaus pasimatytumėm su motina ir visais kaimynais.

Prie Aulių sodžiaus privažiavus pasirodė visai kitaip, nes jau kitoje pusėje vieškelio buvo pristatyta triobų. Įvažiuojant Jokubiškių uličion, suragino arklį, o tas iš papratimo tuojaus į J. B. kiemą; ant kiemo apsigrįžę, privažiuojame ir mūsų stubą; bet patamsis. Mat K. P. dėdė pasakė, kad nuo dienos gavimo telegramo, dar už kokių trijų dienų būsime namie, tai ir sugulę.

Prisikėlėme, užsidegėm žiburį ir... kas per džiaugsmas motinai, kaip pamatė, kad amerikonai juokias ir verkia iš linksmumo. Grįčia atrodo žemutė, tarytum su galva lubas pasieksi; langai mažučiai, rodos išvažiuojant didesnius palikau.

Vakarienės pavalgę, karštos arbatos užgėrę, ramiai atsigulėm iš visos kelionės pasilsėti.

Juzefa ir J. Palšis.

—: o :—

VOLTERIS.

Volteris mums, lietuviams, beveik nežinomas; vardą ir jo darbus žino tik inteligentai, kurie skaito svetimtaučių literatūrą; nėra į mūsų kalbą išversta jo veikalų; vienok gi jis buvo dideliu talantu, jeigu ne genijum, ir daug-daug jisai prisidėjo prie pastūmėjimo visos žmonijos pirmyn. Jo intekmė ant tuomlaikinės draugijos buvo taip didelė, kad męs sunkiai galime ir apčienyti. Aš šiame straipsnėlyje bandysiu nors trumpai peržvelgti jo gyvenimą ir darbus, ir tuomi supažindinti mūsų laikraščių skaitytojus su šituo dvasios milžinu.

Fransua—Mari Arue, arba būsiantis Volteris gimė lapkrityje 1694 metuose, Paryžiuje. Jo tėvu buvo gana pagarsėjęs rejentas; nebuvo jis kilęs iš bajorų, tik iš vertelgų šeimynos — būtent Volterio senelis buvo audimo prekėju Paryžiuje, o jo motina gi buvo bajoraitė. Volterio tėvai buvo gana turtingi ir jam bebūnant kūdikiu nieko nestokavo.

Pirmutiniu Volterio auklėjimu užsiėmė ne tėvai, bet krikštų tėvas abbatas Alb. Šatonef, kuris nieko bendro neturėjo su religija, jei bent išskyrus pelną. Jisai iš-pat mažens skiepijo Volteriui skeptiškas (abejutiškas) pažvalgas, ir tvirtai galime sakyt, kad kūdikis pirmiaus dažinojo visas negerąsias religijos puses, negu išmoko kalbėti „Tikiu į Dievą Tėvą". Taip, kad pirma įstojimo mokyklon jis jau juokdavosi iš vyresniojo brolio už ano dievobaimingumą. Motinai numirus, jis buvo atiduotas mokytis Lui-de-Gran kolegijon, kuri buvo jėzuitų rankose. Nežiūrint į tai, jis savo laisvamaniškumo nenustojo, o betgi mokytojas jėzuitas Leže pranašavo, kad jis užaugęs taps dėistų (dievočių) vadovu. Kolegijoje 12 metų būdamas jis jau pradėjo rašinėt ritmuotas eiles, ir net vienu tarpu buvo atkreipęs paryžiečių akis ant savęs. Kolegijoje jam tarpe jėzuitų gyvenosi neblogai; būdamas 16 metų jis baigė kolegiją ir vėl pakliuvo abbato globon; žadėjosi visą savo gyvenimą pašvęsti kningų rašymui. Tėvas į tokį sūnaus užsiėmimą žiūrėjo labai nemaloniai ir sūnų nuskyrė padaryt advokatu; bet Volteris nemėgo užsiimti tiesomis ir šito vieton, su abbato pagalba, įsigavo vienon draugijon. Ton svietiškon draugijon daugiausiai priklausė tituluoti ponai ir kuningai, vienok jie veik visi turėjo skeptiškas pažvalgas linkui religijos ir doros, ir gerokai pajuokdavo viešpataujančią francūzų karaliaus Liudviko XIV. palociaus puikybę. Stebėtiniausia tas, kad tos draugijos nariai buvo laisvamaniais, nežiūrint kad jų didžiuma buvo kuningai.

Inėjęs ton draugijon, Volteris greitai atkreipė visų akis į save savo gabumu eiles rašyt, tuom labjaus, kad daugelis jos narių buvo literatūros žinovais ir tankiai rašinėdavo kupletus ant moterų ir vyno garbės. Tėvas matydamas, kad sūnus palaidai gyvena ir nelanko teisių mokyklos, labai užpyko ir išsiuntė jį Hagon pas savo pažįstamą Francijos pasiuntinį. Hagoje Volteris neilgai prabuvo—jis čion įsimylėjo Olimpiją Diunuaje, nežiūrint, kad ji buvo daug senesnė už jį. Numylėtosios motina dėjo visas pastangas, kad Volterį iškraustyti iš Hagos, ir tas jai pasisekė, — Volteris priverstas buvo grįžti Paryžiun. Nors iš Paryžiaus jis dar slaptai rašinėdavo laiškus savo mylimajai, bet ji jį pamiršo ir ištekėjo už kito.

Sugrįžęs Paryžiun jis vėl taip-pat kaipir pirma liuosai sau gyveno, bet tėvas jį striukai paėmė — net bandė iš namų išvyti, ir nabagui Volteriui prisiėjo prieš savo norą mokinties teisių. Iš to nesmagaus užsiėmimo jį išliuosavo finansų intendantas Komartenas, kuris prikalbino tėvą leisti sūnų su juom į jo pilį Santanž paviešėt, kur Volteris ir galutinai apsirinko savo karjerą. Męs jau žinome, kad jis senai jau buvo išsirinkęs sau karjerą, bet jam buvo smagu išsiliuosuoti iš nesmagaus užsiėmimo. Viešėjimo laiku Komertenas papasakojo daug užkulisinių karaliaus palociuje darbų, nors jis pats ir gerai atsiliepdavo apie Henriką IV. Čion Volteris sumanė parašyti „Henriadą" ir pradėjo rinkt medžiagą veikalui: „Liudviko XIV. Gadynė". Bet neilgai jis čionai viešėjo, — po tūlam laikui jis sugrįžo Paryžiun ir užsiėmė rašinėjimu įvairiausių eiliu, tarp kurių parašė ir porą kupletų išjuokiančių

P. Norkus.

(Toliaus bus.)

nesuomonę — keitimo arba suambrinimo savo pavardžių. To nei viena tauta nedaro. Jei Lietuvoje, Rusijoje ar Amerikoje apsigyvena vokietis, anglas, francūzas, — jie niekuomet savo pavardēs neperkeis, bet pasiliks tokiu, kokiu kas yra. Jie nepaiso, ar jų pavardes kas gerai ar prastai ištaria. Šitą pavyzdį privesdamas susivažiavimas karštai pasižada aiškinti kenksmingumą ir neišmanumą lietuviams ambryti arba ir visai mainikauti savo pavardes. 7. Pataria visiems laikraščiams kuodaugiau informuoti visuomenę apie šios šalies politiškus ir draugijinius atsitikimus. 8. Pilietybē: a) raginti mūsų vientaučius prie šio krašto pilietybēs, b) prie mokinimosi savo rašomosios kalbos ir anglų kalbos, c) raginti, kad lietuviai veikliai dalyvautų šios šalies politikoje. 9.) Raginti lietuvius, kad griebtųsi prie vertelgystēs ir pramonēs. 10. Nurodyti visuomenei, kad kulturiškas gyvenimas ir savo tautos stipresnē ateitis, kiekvieną tautą verčia remti savo pramonę; todel lietuviai privalo remti savo prekējus ir pramonininkus. 11. Pagaliaus ir ant galo laikraštininkai išreiškia nuomonę, kad męs — visa lietuvių tautystē Amerikoje, metas į metą kįlame progrese. To nepastebētum tik užsidaręs savo viename miestelyj. Kas skaito visus laikraščius (o juk redaktoriai visus skaito), tas kas metą susitveria sau džiuginantį mūsų kilimo paveikslą: kas metas susitveria Amerikoje keli desētkai lietuviškų draugysčių, klubų, kuopų, ratelių, chorų; kas metas dauginasi lietuvių išeivystē: dauginasi visokie kulturiški sumanymai: prakalbos, paskaitos, teatrai; kas metas užgimsta vienas ar du nauji laikraščiai; kasmetas vis daugiau — proporcionališkai daugiau už pirmesniuosius metus — išleidžiama visokių kningų; kas metas mūsų laikraščiai eina geryn, labjau bręsta, geresnių sandarbininkų atsiranda, stropesni visuomenēs veikējai iškįla mūsų padangēje; kas metas Amerikos visuomenē — amerikonai, vis plačiau išgirsta lietuvių vardą įvairiuose kulturos darbuos ir daugiau pradeda lietuviais interesuotis; kas metas pati mūsų visuomenē, laikraščių skaitytojai pakįla augštyn, rašo geresnes korespondencijas, gilesnius straipsnius, lavinasi dailaus rašymo styliaus ir savo kalbos. Nors daug ko mums dar apskritai trūksta, bet daug ką kasmet savo kulturoje ir dasipildome. Tas viskas perstato dailų išžvilgį ir suteikia malonų pasigērējimą, kad mūsų **tauta auga ir bręsta.**

Išsiskirstydami laikraštininkai, užverdami savo „parliamentą miniaturoje", palinkēja, kad mūsų laikraščiai ir mūsų visuomenē, vienok neužsiliuliuotų viršuj nupieštuoju paveikslu. Tuom labjaus reikia vesti intensivišką (ištemptą) kulturos darbą, kad jis kiekvienais ateinančiais metais nestovētų ant vietos pernykščių metų, bet būtų pastumētas tiek tolyn, kiek tik męs galime. Taip daro visos tautos, taip ir męs turime daryt, nes kova už būvį prie to verčia kiekvieną gyvą esybę. Palinkēja, kad visame visuomenēs darbe, tarpe laikraščių, ir mūsų visuomenēs įvykių juo didesnis civiliškumas, mandagumas ir švelnumas kiekviename apsiējime ir santykiuose, nes tas yra tautos kulturos pagražinimas.—

Užbaigiame šitą savo raštelį. Trumpai negalējome. Skaitytojai matē, kad tas buvo negalima. Podraug skaitytojai matē ir tą, kad laikraštininkų susivažiavimas neveltui valgē susivažiavęs duoną, kad jis neapvylē mūsų visuomenēs lukesčių, kad jis perkratē visus ar bent didžiumą mūsų prisopējusių visuomenēs klausimų: kur galima, tęn patsai ēmēsi praktiškai išrišti, kur negalima, tęn nutarē kreiptis į visuomenę, ar bent nusižymējo tuos dalykus padēti ateitin ant pirmiausios ir patogiausios vietos savo programoje. Visuomenē mūsų laikraštininkų asmenyje visuomet atras savo didžiausį talkininką.

Padēdami plunksną iki ateinančiam laikraštininkų susivažiavimui Chicagoje, tikimēs, jog ji iki tam laikui nesurūdys ir leis vēl pasidalinti su mūsų visuomene dar didesniais, dar išnašesniais mūsų laikraštininkų darbais.

Reporteris.

PADĖKA LIETUVIŲ VISUOMENEI.

Gerb. Viengenčiai! Ir vēlei kreipjuos tokiu-pat būdu į jus, idant išreikšti savo jausmą, kuris mane prie to verste verčia. Atkeliavus į Amerikos Suvienytas Valstijas, pratariau žodelį į jus, viengenčiai, ir jo atgarsys neliko be pasekmēs. Žadējau tęnai pranešti gyvu žodžiu apie mūsų t. y. Prūsų lietuvių padējimą. Geidžiau supažindinti gerbjamuosius savo giminēs brolius su mūsų vargais ir kokiame apgailētiname padējime randasi šitoji mūsų tautos dalis. Ant kiek man tai pasisekē, tai palieku jūsų, broliai, nusprendimui.. Berods turiu čionai ir patsai prisipažinti, jog nepilnai pasisekē išpildyti savo troškimus; ir tai labjausiai delei laiko trūkumos. Turējau išsižadēti apsilankymo tūlose mūsų viengenčių kolonijose, — net ir tose, kur jau buvau prisižadējęs; šito man dvigubai gaila. — Prašau, todel, gerb. vientaučiai nerūgoti užtatai ant manęs, jog negalējau išpildyti to, ko širdingai norējau.

Pavelykite dabar nors per laikraščius man išreikšti savo jausmą, — nors ir tai būtų gana nepilnutēlis dar atsisveikinimo būdas, — ir kartu ištarti širdingiausią padēką už taip malonų priēmimą manęs, kaipo svečio, atkeliavusio jūsų naujon tēvynēn. Jųs priēmēte mane netiktai kaipo svečią, bet ir kaipo tikrą brolį. Jųs glaudēte mane prie širdies visu savo broliškumu, už ką tariu ir šitoje vietoje širdingiausi ačiu!

Pirmiausiai tariu ačiu visiems tiems jūsų laikraščiams, kurie aiškino svarbumą tos mano misijos, kurie visu pasišventimu nurodē savo gerb. skaitytojams, jog prie visų didelių reikalų, reikia paduoti ir Prūsų lietuviams brolišką ranką. Jiems labai ačiu už tokį malonų brolišką prijautimą, kurio pasekmēs atneš didelę naudą mūsų tautai.

Tariu toliaus labai ačiu ypač „Tēvynēs Mylētojų Draugijos" kuopoms, kurios pasidarbavo mano priēmimui, kur tiktai buvo galima, prirengdamos prakalbas. Tariu ačiu taip-pat ir visoms kitoms draugijoms, kurios stengēsi mane išklausyti.

Taip-pat tariu nuoširdžiai ačiu visiems tiems gerb. kuningams, kurie visu atsidavimu pasidarbavo mano priēmimui, pavesdami veltui caro-bažnytines svetaines ir skatindami žmones atsilankyti į prakalbas. Ačiu jiems už jų tą prijautimą tautiškajam reikalui. Jie tuomi aiškiai parodē, jog yra nevienat Romos bažnyčios kuningais, bet ir lietuviais, tēvynēs mylētojais!

Pagaliaus širdingai ačiu visiems pavieniams asmenims, kurie pasidarbavo del manęs ir mano misijos. Neužmirštinai liks jų vardai, mano atmintyje. Nevien kad jus savo sunkiuose darbuose atsiminsiu, bet ir kiek galint, progai pasitaikius, stengsiuos atsilyginti gerais darbais.

Ačiu visiems lietuviams, kurie suprato svarbumą tų mano leidžiamųjų laikraščių „Birutēs" ir „Allgem. Lit. Rundschau" ir juos užsisakē; tūli net ant keleto metų iš augšto! — Aš iš savo pusēs stengsiuos visu atsidavimu išpildyti savo prižadētąjį žodį, jog ypačiai „Birutē" bus tikru veidrodžiu Prūsų lietuvių gyvenime, kurį stengsiuos kiek galēdamas aiškinti, kiek galēdamas pakelti į garbę savo viengenčius. Neabejoju, jog mūsų tas pasipažinimas su amerikiečiais ir broliškas padavimas rankos vieni kitiems, turēs ateityje didelę svarbą, ir atneš geistiną naudą visai lietuvių tautai.

Nēra galima man paminēti vardus visų tų asmenų, kurie pasidarbavo mano kelionēs tikslui, kartu ir gerovei visų Prūsų lietuvių; tas užimtų perdaug čia vietos. Meldžiu užsiganēdinti tuomi, jog atliko tuomi labai svarbų darbą, kuris bus naudingas visai tautai. Vēlesnē historija rašys jų vardus su neišdildomomis litaroms ir juos gerbs tolimiausis anūkas.

Apleisdamas tą svetingąją šalį, kurioje man taip linksma buvo tarpe savo giminēs brolių, tariu atsisveikindamas visiems „Likite sveiki gyvi!"

Jūsų

Jonas Vanagaitis

iš Tilžēs, (Mažosios Lietuvos).
Ant jūrių 1 d. spalinio 1911 m.

ATSIŠAUKIMAS Į LIETUVIUS MOKSLEIVIUS AMERIKOJ.

Jau senai pakeltas sumanymas suvienyti Lietuvius Moksleivius Amerikoj. Bet ikišiol apie inkūnijimą sumanymo veik nieko negirdēt.

Draugai Moksleiviai ir Moksleivēs! Mums labai svarbus susivienijimas, todēl turim atidžią atkreipti į tą klausimą. Juo ilgiaus lauksime, juo ilgiaus męs būsim išsiskirstę, juo daugiau turēsime ištautējusių mūsų brolių ir sesučių tarpe lankančių mokyklas ir tas kiekvieną metą daugins ir žemins mūsų tautą.

Męs moksleiviai nuo ištautējimo galime apsisaugoti. Apsisaugoti męs galēsime vien tik jei susivienysime ir pradēsime dirbt lietuviškoje dirvoje.

Pirmiausia reikia kiekviename miestelyj, kur tik yra merginų, ar vaikinų lankančių mokyklas, kaip tai: augštesnes mokyklas, kolegijas ar universitetus, tverti moksleivių lietuvių kuopeles.

Pradžia jau yra: Scrantone, Pa., jau antri metai kaip gyvuoja augštesnēs mokyklos Moksleivių Draugija vardu „Liepa". („Liepa" susiorganizovo gruodžio 16, 1901 m.)

II-rame Laikraštininkų Susivažiavime Scrantone šiemet dalyvavo moksleivis p. A. Želvis iš Waterbury, Conn.; jis buvo atstovu universiteto studentų, taip pat buvo statomi „Liepos" draugijos, Scranton, Pa. Laikraštininkai atsinešē į klausimą suvienijimo moksleivių labai maloniai, ir pilnai mums pritarē. Už ką ištariam laikraštininkams ačiu!

Todel, ingavę daugiau energijos ir pilnai atbudę, męs, „Liepos", draugai ir draugēs, pradējom organizuot moksleivius mūsų apylinkēje ir tikime, kad darbas tas pasiseks.

Ir kituose miesteliuose malonēsit moksleiviai ir moksleivēs sušaukt susirinkimus ir suorganizuot kuopeles, kad greičiau galētume pradēt vienytis, dirbt, podraug lavintis lietuviškoj literatūroj ir kalboj.

Su visokiais reikalais malonēsit kreiptis žemiaus paduotu antrašu.

A. Grybiūtē, sekr.
„Liepa", % A. Grybiūtē,
1419 Sumner ave., Scranton, Pa.

GARSIOJI LOS ANGELES BYLA.

Šiąnedēl visos Amerikos laikraščių ir visuomenēs akis atkreipē į save didelē historiška byla. Gražus miestelis Los Angeles, stovįs Kalifornijoje pačiame Ramaus Okeano pakraštyje užvirē nepaprastu bruzdējimu. Visų lūpose skamba: „Girdējote? Prasidējo McNamarų byla!" Ir ant tų žodžių vieni su pagaila atsidųsta ir sugriežia dantimis, sakydami: „Niekšai kapitalistai nori dviejų darbo vadovų kraujo!", kiti su piktumu nusispjauja ir sukeikią: „Tepakaria tuos du dinamitninku!" Tas dedasi ne tik Los Angelēje. Kiaurai visą Ameriką publika pasidalino į du abazu: vieni stoja už brolius McNamarus, kaipo už darbininkų idēos kankintinius, kiti juos keikia, kaipo tvarkos ardytojus ir žmogžūdas. Tokią publiką, žinoma, prirengē laikraščiai, kurie per ištisus metus jautrino visuomenę.

Spalinio 1 d. sukako čieli metai, kaip atsitiko Los Angelēje baisi katastrofa: įvyko plyšimas „Los Angeles Times" dienraščio namų ir žuvo 21 žmogus. Tai buvo 1 d. spalinio, 1910. Čielus metus potam išsēdējo išrinktoji speciališka Grand Jury — ilgiausiai sēdējusi Grand Jury visoje Amerikos historijoje — rinko faktus, dēstē juos vieną prie kito, rengē grandiozišką bylą, ir išvedē, kad namai buvo suplaišyta dinamitu. Kadangi minētojo dienraščio savininkas, gen. Otis yra aitrus unijų priešas, todel nuožvalga puolē ant unijų, kad josios sunaikino jo namą. Faktų aiškių nebuvo, bet surinkta aibēs ūkanotų spējimų, virtinēs tolimų pusfakčių. Ir tokiais šuntakiais einanti ši byla baisiai inerzino visuomenę. Nedyvai, kad dabar ginčai Amerikos spaudoje eina už McNamarų bylą, kaip anais metais Francijoje už Dreyfusą.

Vyriausią rolę šioje byloj lošia garsi William J. Burns Detektivų Agencija. Su josios pagalba Los Angelēs specialinē Grand Jury sutaisē 23 bylos aktus — skundus (indictments), kuriuos apskelbē sausio 5 d. Bet kaltininkų vis dar tuomet nebuvo surasta. Matēsi pēdsakos, jautēsi kokie tai tamsųs šešēliai. Paskui tuos šešēlius šuoliavo Burnso detektivai skersai visą Ameriką. Pagaliaus . . .

Balandžio 12 d. minētos agencijos detektivai suēmē Detroit'e, Mich. du žmogu: vienas buvo **James B. McNamara**, kitas — **Ortie E. McManigal**. „Aha! — triamfuojančiai sušuko galingas šnipų generolas Burns: — du paukštuku jau turime!" O balandžio 22 d. tapo areštuotas dar vienas — tai **John J. McNamara** (vyresnis brolis pirmiaus suimtojo James). Jį suēmē mieste Indianapoliaus, Ind. Paēmē jį tiesiog iš „Tiltadirbjų Unijos" (International Bridge and Structural Ironworkers' Union) kanceliarijoje. Mat suimtasai vyrukas buvo šitos unijos generališkuoju sekretorium. Kaip pirmiaus suimtieji, taip ir šis vaikinas buvo skubinai ir vagčiomis, įvairiais keliais išgabenti į svetimą valstiją — Kaliforniją. Delei ko paskiaus kilo net legališki kivirčai už netiesotą šitų žmonių išvogimą. Jie buvo nuvežti po stipria sargyba į vietą buvusios katastrofos — tai yra į Los Angelę, kur juos pasodino kalējiman ir apkaltino kaip išdinamitavime „Los Angeles Times" budinko, taip ir daugelyj kitų atsitikimų su dinamitu. Prasidējo visa eilē mažučių vortinklių megstis į vieną didelį tinklą, kurian pradēta supti tuos tris suimtuosius žmones . . . Tą tinklą padējo austi ir vienas iš suimtųjų, būtent McManigal, kuris pradējo liūdyti prieš brolius McNamarus. Jis lošia rolę gana gerai žinomo Orchardo, iš kitos panašios bylos, keli metai atgal praskambējusios po visą Ameriką. McManigal sutvērē pastebētinai baisias pasakas. Jisai tarpe ko kito, Burnso detektivams prisipažino, jog broliai McNamarai jį užlaikę kaipo samdytąjį dinamitninką. Per visą savo „tarnystēs" laiką McManigal lengvai pasakojasi, būk unijų užsiundomas su dinamitu išžūdęs apie 100 gyvasčių ir sunaikinęs apie pusketvirto milijono turto. McManigal ant galo sakosi, būk už kiekvieną tokį „džiabą" jam užmokēdavęs John'as McNamara $200. Ar McManigal sakē teisybę, ar jisai kliedējo, kaip ir kitas jo bendradarbis degeneratas, garsusai Oochardas, nežinia. Laikas parodys.

Liepos 5 d. visi trįs: — abudu broliai McNamarai ir McManigal buvo pašaukti ant pirmojo išklausinējimo. Abudu McNamarai buvo potam formališkai apkaltinti už minētojo dienraščio namų išdinamitavimą ir už nužūdymą 21 žmonių. Todel juos vēl uždaryta iki teismui kalējiman, be jokios kaucijos. Kaslink McManigal, tai jis buvo formališkai apkaltintas už išdinamitavimą toje pačioje Los Angelēje gelžies fabriko — Llewellyn Iron Works (tas buvo atsitikę gruodžio 25 d. 1910). Anot detektivų subudavotojo plano, tai dar nevisi esą čia šitos bylos kaltininkai: jie pasigendą dar dviejų kaltininkų: 1) kokio tęn Davido Kaplan arba William Moris, kuris pirkęs dinamitą iš Giant Powder Works fabriko, išdinamitavimui Los Angeles „Times"; 2) H. A. Schmidt'o arba J. B. Leonard, su viena stikline akia, kuris taipgi padējęs dinamitą pirkt; jų policija nesuranda. Kaplanas pabēgęs net palikinęs savo pačią su vaikais. Ar tie kaltininkai ką turi prie šitos bylos, ar juos detektivai tik del romantiško efekto prikergē, sunku žinot. Gana to, kad viršiausis teisējas Walter Bordwell paskyrē šitą bylą ant šių metų spalinio 10-tos dienos, kaipogi ji pereitą seredą ir prasidējo.

Tokia tai trumpa peržvalga užsimezgimo tos garsios bylos tarpe darbo ir kapitalo. Kaip ji užsibaigs, niekas negali įspēti. Visos Amerikos darbininkų unijos gyvai įsitikinę, kad šita byla be jokių pasekmių nusmuks, kaip nusmuko ir garsioji Idahos darbo vadovų: Moyerio-Haywoodo byla. Visai priešingą nuomonę turi valdžios prokuratūra. Na, jos mat priedermē visuomet palaikyti apkaltinimą, kaipo įstatymų pusę. Todel jos nuomonē maža ką sveria. Sverbjausia — tai: ką sugūdrēs pastatyti apkaltinimui Burnso detektivų agencija. Ji sakosi „pasitikinti savim", ir kad turinti ganētinai davadų prirodyti, jog McNamarai kalti dinamitavimų ir žmogžūdystēs. Bet tą parodys teismas.

Teismas! Bet jis čia sunkus surinkti. Čia abi pusēs vis gi pripažįsta, kad šita byla yra netiek ant McNamarų, kiek kova tarpe **darbo ir kapitalo.** Darbininkų spauda tiesiai pastatē savo nuomonę, kad kapitalistai nori inkriminuoti unijas, jogei jos kovodamos su neunijistais darbininkais pavelija savo viršininkams vartoti „dinamito politiką". Ištiesų unijų priešai tankiai šitą rašo ir kalba. Todel ir McNamarų bylai teisējus reikia išrinkti žmones bešališkus, neintužusius ant unijų. Tą pridaboja McNamarų advokatai. Šitoje byloje unijos pasamdē įžymius advokatus: Clarence Darrow iš Chicagos, Lecompte Davis iš Los Angelēs, Job Harriman (nominuotasis socialistų kandidatu į Los Angeles majoro urēdą), Cyrus McNut (buvęs Indianoje teisdarys), Leon Rappaport „Tiltadirbjų Unijos" advokatas, Joseph Scott iš Los Angelēs, John F. Tyrell iš Chicagos. Šitie septyni advokatai gins brolius McNamarus. Dabar jie persijoja kandidatus į prisiekusiųjų teismą. Reikia dvylikos teisējų, o sušaukta 125 kandidatai! Apgynējų pusē taip akylai juos išklausinēja: ar jie skaitē apie McNamarų bylą; ar jie mano, kad McNamarai kalti; ar jie sympatizuoja unijoms; ar neapkenčia unijų; ar jie ką žino apie kovą tarpe darbo ir kapitalo, ir tt. Nužvelgus kandidato nuomonēse nors mažiausį prieš unijas antagonizmą, tuojaus apgynējų pusē apeliuoja į vedantį bylą teisēją, W. Bordwell, kad šitą kandidatą „exkiuzytų", t. y. mandagiai pasakytų, jog jis gali eit sau namo, nes į teisējus netinka. Šita teismų procedura visur žinoma. Čia ji ypač reikalinga smulkiausiai išpildyti, kur eina tokios nacionališkos svarbos teismas: iš vienos pusēs apie 100 nužūdytų žmonių (jei tikēt McManigalui), iš antros teismas ant dviejų žmonių laukiančių gal nužūdymo ištarmēs... Bet užtai šitokis smulkus panaginis iškvotimas kandidatų užima tiek daug laiko, kad sakoma iki bus išrinkta McNamarų teismui dvylika žmonių, trauksis kokie **trįs mēnesiai**! Taigi šitos bylos įžangoje dar toli net nuo įžangos . . .

LAIŠKAI IN REDAKCIJĄ

Gerb. Redakcija!

Aš noriu sau išsidirbti pirmeiviškai-demokratišką pasauležvalgą, kad kiekvieną gyvenimo apsireiškimą tikrai suprasti, kad kiekvieną klausimą apie religijas, partijas, naujuosius politikos judējimus taip sau išsiriščiau, jog galēčiau apie juos be abejonēs tarti. Skaičiau „Vienybēje Lietuvninkų" patarimą studiuoti filosofiją. **Meldžiu pažymēti, kokie yra lietuvių, rusų ir anglų kalbose lengvi veikalai, kurie galima būtų tam tikslui perskaityti!**

Tam. Kus.

Lietuvių kalboje tam tikslui męs nurodytume tik vieną veikalėlį — „Gyvenimo Mokykla'', par. Orrison Swett Marden. Rusų kalboje galėtumėm nurodyti šiuos: 1) „Obščedostupnaja Filosofija'' rėdoma Ark. Presso, kuri dabar pradėjo eiti atskirais leidiniais, po 50 kap. sąsiuvas. 2) „Mirovozrienije velikich myslitelei novaho vremeni'' prof. L. Busse. Galima parsisiųsdinti per visus didžiuosius Rusijos knin gynus. Anglų kalboje galima rasti didžiausi daugybė gerų filosofijos rankvedėlių, kuriuos galima pasirinkti nuėjus į bile vieną miestų viešą kningyną. Patariame įsigyti naują veikalą „The Living Universe'' by Henry Trúro Bray (Truro Publ. Co. 1215 Vinona str., Chicago, Ill.) Tuos veikalėlius studiuojant rasite trumpai išdėstytas didžiųjų filosofų mintis, paskui galėsite net ir atskirai vieno ar kito filosofo rąštus išstudiuoti.

Neprošalį būtų, kad perskaitytumėt puikų veikalą „Character'' by Samuel Smiles.

— o —

Gerb. „Vien. Liet.'' Redakcija!

Malonėkite pranešti kiek yra tiltų skiriančių New Yorką ir Brooklyną? Ar apart trijų didžiųjų tiltų, randasi dar ir kiti tiltai delei publikos, skirianti New Yorką ir kitą-kokį miestą skersai miestą E. River? Kaip ta upė vadinasi, kuri skiria New Yorką ir Black Island? Aš esmi susilažinęs $2 su p. J. Jėšmanta. Auka yra skiriama tautiškiems reikalams. Jeigu Black Island tiltas tiestas per E. River, tai mano yra pralošta. Tai kaip ta upė vadintųsi, kuri bėga į Bridgeport, Conn. Ar ji vadinasi tuo pačiu vardu ar kitu?

Su pagarba
J. Kazakevičius,
Pitston, Pa.

1. Tarpe Brooklyno ir New Yorko dabar yra keturi tiltai: Brooklyn Bridge, Manhattan Bridge, Williamsburg Bridge ir Queensboro Bridge. Visi yra ant East River. Prie to Queensboro Bridge pereina viršum salutės, vadinamos Blackwells Island.

2. Į Bridgeportą vaikščioja laivukai taipgi nuo East River, New Yorko krašte, bet ant tos pačios upės, kuri bėga tarpe Brooklyno ir New Yorko.

Taigi, mums rodos, Tamsta būsite prakišę laižybas. Tačiaus jei skiriate piningus tautos reikalams, tai nėra ko Tamsta guosti.

REIKIA SUPRASTI, KĄ SKAITOME.

„V. L.'' 41 N, p. J. Pelėda nuaimanuoja, kad bėda esą du laikraščiu skaityti, nes apie tą patį dalyką viename esą taip rašoma, o kitame visai kitaip. Priveda pavyzdžiui mano paduotąją žinutę („V. L.'' 34 N) apie Brooklyne buvusias p. Vanagaičio prakalbas, kuriose Šukys užmetinėjo kuningui Olševskiui šnipo rolę ir tuomi rėmėsi ant „Kovos''. O „Kova'' tos pačios savaitės numeryje lygiai tą-patį atkartojo, ką sakė Šukys. Tai šitaip buvo dalykas.

Kame gi čia buvo kieno-nors melagystė ir net „bjauri melagystė'', — kaip p. J. P. nurodo? Čia jokios melagystės nebuvo ir nėra. Nei Šukys melavo, nei aš. Jeigu buvo melagystė, tai „Kovoje'', bet jokiu būdu ne mano paduotoje korespondencijoje. Aišku, kad p. J. Pelėda norėjo ką kitą pasakyti, negu pasakė.

Antanas.

PAAIŠKINIMAS L. J. P. KLUBUI, NEWARKE.

Pranešdamas žinutę iš Paterson, N. J. „V. L.'' 28 N, apie buvusias peštynes, kurias Newarko peštukai sukėlė, paminėjau, kad žmonės kalba, būk tie peštukai turi net tam tyčia kokį klubą. Užklausus manęs tūlam A. J. Ja—nui: Kur tas jų klubas randasi, aš gi atsakydamas („V. L.'' 33 N) paminėjau, kad apie buvimą tokio klubo nežinau, tik girdėjau kitus kalbant, būk jie prigulį prie kokios tęn „jaunuomenės klubo''.

Tuomi pasakymu įsižeidė Newarko Lietuvių Jaunuomenės Katalikų Klubas. Sulyg jų supratimui, tai aš lyg tyčia norėjęs priskaityti L. J. P. K. klubui tų peštukų nuodėmes.

Taigi matau reikalingu paaiškinti, kad aš nei vienoje nei kitoje savo korespondencijose nei nemaniau įžeisti L. J. P. K. klubo. Aš tikrai turėjau mintyje, kad tie peštukai turi savo atskirą kokį klubą; juk jeigu gyrėsi, kad mokės extra mokesčius ir kad kitą metą jie „visi'' atvažiuosią, tas tai ir davė man progą manyti, kad tęn jų yra čiela šaika, ir aš nemanydamas nieko blogo pavadinau tą jųjų „šaiką'', klubu. Tai ir viskas.

Gaila labai, kad Liet. Jaun. P. K. klubas tuoj save įsižeidžia. Juk kiekvienas gali suprasti, kad tokie peštukai niekad prie dorų ir gerų organizacijų nepriguli.

Vaikas.

AUGŠTUMOSE.

(Iš Multatuli.)

I.

Augštai, mėlynosios padangės eteruose pursnojo mažiukas drugelis (peteliškutė). Jisai krykštavo, jisai džiaugėsi savo gražumu, savo valnybe. Jisai kvėpė į savo neišmatuotas erdves ir su pagaila žiūrėjo ant visko, kas buvo žemai, ir negalėjo prie jo augštumon pakilti.

— Ei, lėkit šęn! — jis šaukė savo broliams drugeliams, kurie giliai žemybėse pursnojo tarpe krūmelių ir medžių šakų.

— O, ne! — jam atsakė kiti drugeliai.— Čia męs turime saldaus medučio. Mums gerai ir čia.

— O, kad jųs žinotumėt, kaip čia gera, kaip čia stebūklingai malonu, augštumose! Skubinkitės visi čia lėkti!

— Na, pasakyk tu mums, ar tęnai augštumose yra žolynų, iš kurių męs galėtume gerti saldų ir kvėpjantį medutį? Mums jo labai reikia: be jo męs gyventi negalime!

— Lėkite, broleliai, šęn: iščia matosi visi žolynai. Koks tai malonus reginys!...

— Tik pasakyk, ar yra tęnai pas tave, augštumose, medaus?

— Ne, medaus čia nėra...

Vienas vargšas drugelis negalėjo žemai su savo broliais sugyventi, kuris vis ilgėjosi augštumų, valnybės, pasigomėjo savo brolio viliojimais į augštumas...

Jis purptelėjo augštyn, ir vėl augštyn, visą viekelį ištempęs, kad tik nenukrist žemyn; prieš jį išsisklietė saldi ir žavėjanti horizonto platuma...

O medus?... Nėra tęnai medaus, tose augštumose...

Pailso nabagutis drugelis. Sparneliais vos bekilsnoja. Štai jau jis slinksta žemyn. Akutėse tamsu pasidarė.. Jis vis mažiau ir mažiau bemato... Jis da norėtų dirstelėt... bet nebeturi viekelio... jis pukš-pukšt! jau puola žemyn...

— Aha! tai tu jau grįžti atgal: — juokiasi iš jo kiti broliai drugeliai.— Ar męs tau nesakėm? Štai ir vėl grįžti pas mus atsigertų saldaus medučio. Męs jau iškalno žinojom, kad sugrįši!

Taip visi drugeliai šūkavo ir džiaugėsi, kad jų žodis išsipildė, delto, kad jie nieko nežinojo, kas tai yra pasikelti į augštumas.

— Na, eik šęn, brolau, skubinkies! Tu išalkęs medučio, kaip ir męs!

Drugelis leidosi vis žemyn ir žemyn... štai jau matosi raudonas žolynų kelmelis... čia... čia... o, nejaugi jisai nebedalėks?

Jau jisai nusileidžia, jau puola... Štai jis ir nukrito palei patį kelmelį... jis nukrito ant kelio...

Jį sumindžiojo pro šalį einantis asilas...

II.

Augštai, mėlynosios padangės eteruose pursnojo mažiukas drugelis. Jisai krykštavo, jisai džiaugėsi savo gražumu, savo valnybe. Jisai kvėpė į save neišmatuotas erdves ir su pagaila žiūrėjo ant visko, kas buvo žemai, ir negalėjo prie jo augštumon pakilti.

Jisai vadino pas save savo brolius. Bet jie nedrįso, jie nenorėjo apleisti savo kvėpjančių gėlėlių su saldum medučiu.

O jis gi nenorėjo begyventi žemumose. Jis bijojosi, kas vieną akimirksnį, kad nepakliūtų po sunkia praeinančio asilo garšva, kuri mažiuką drugelį sugniužįs.

Bet ir jam reikėjo medaus, kaip ir visiems drugeliams. Todel jisai nusileisdavo ant augšto kalno, apžėlusio gražiausiais žolynais. Kalnas buvo taip status, kad jokis asilas negalėjo užlipti.

Linksmai pursnojo drugelis nuo vieno kvietkelio ant kito, gėrė jų saldų medutį ir jo širdis buvo pilna linksmybės, kad nebereikia nusileisti žemyn.

Ir kada jis iš augštumų matė, kaip šalikeliais pursnojo neatsargus jo broliai drugeliai, kaip jiems kas minutė gręsia pavojus pražūti po praeinančių asilų garšvomis, — jis stengėsi juos perspėti, neramiai pamosikuodamas sparneliais.

Bet drugeliai jo nematydavo ir jo perspėjimų negirdėdavo. Jie tęnai, žemumose, buvo labai užsiėmę rankiojimu medaus. Jie visai nenuvokė, kad ir tęnai, ant kalnų, yra lygiai kvapsningų žiedelių, maloniai linguojančių drugeliams galvutes...

Vertė **Kregždunaitis.**

KVIETKELIS.

Kad pavasaris jaunutis,
Atėjęs palinksmino mus.—
Išdygo stiebelis mažutis;
Pražydo kvietkelis gražus.

Kaip puikiai jis žydėjo,
Kaip gražus jo žiedeliai.
Bet audra galinga užėjo, —
Paliko tik stiebeliai...

Bet vėl pavasaris ateis
Vėl skaisti saulutė žibės.
Stiebelis lapelius išskleis
Vėl gražus kvietkelis žydės.

Vieversėlis.

— o —

NEDĖKINGUMAS.

(Ne satyra.)

Kokie akli, žiaurus ir neprotingi tie Lietuvos žydeliai! kiek jie išpjauja, suėda tų gaidžių, tų didžiausių pasaulio geradėjų, kuriems po teisybei reiktų užimti pirmą vietą tarpe žmonių, lesti geriausius miežio grūdus, gerti tyrą vandenį ir būti nuo visų didžiausioje paguodonėje. Dar męs sakome, kad mus žydeliai protingi. Neteisybė! Jie nežino nei to, kad gaidžiai savo giedojimu saulės tekėjimą iššaukia...

Ant to aklo nesusipratimo ir nedėkingumo nusižiūrėjo ir mūsų Amerikos „tautiečiai'', apsikasė nedėkingumu ir nežinojimu: didina savo laikraščius ir apvaikščioja jubilėjus, o tiems, kurie juos ligi tam taškui davedė, nei dėkui nei išgrauš! Ir netik ką jie nei gero neduoda, — už ką reiktų pulti į kojas, bet dar ir siauraprečiais vadina!...

Teisybę pasakė VI susivažiavime vienas „draugas'' delegatas: — „kad ne męs, tai mūsų ėdikai nedidintų savo laikraščius ir neapvaikščiotų visokių jubilėjų,— senai būt žuvę; męs juos pastatėm ant kojų, o dabar užtai atsimoka šmeižimu''.

Kada žmonės supras gaidžio vertę?

J. Pelėda.

ATITAISYMAS PAKLAIDOS.

Gerbjamuosius skaitytojus meldžiame atleisti, kad pereitame „V. L.'' num. po laikraštininkų susivažiavimo paveikslėliais susikeitė parašai. Tai išėjo delei laužytojų neapsižiūrėjimo. Skaitytojus prašome nejieškot apatiniame paveikslėlyj tų, kurie yra viršutiniame ir atpenč.

ŠPIKUČIAI.

Teisme.

Teisėjas: Esi kaltinamas ir gausi mėnesį kalėjiman, užtai, kad tėvą šunimi vadinai.

Sūnus (atsigrįžęs į tėvą): Na, tu sabake, sabake, — kada gi aš tave šunimi vadinau?

J. Ambrozaitis.

Susipratęs sūnus.

Tėvas: (Naktį gulėdamas lovoj į vyresnįjį sūnų): Petruti, eik atneši iš priemenės atsigerti.

Jaunasis sūnus: Ką tu, tėvai, tą tinginį siunti! Vely eik tu pats atsigersi ir man da atneši.

J. Ambrozaitis.

Krasos dėžutė.

Adolfui Matuzevičiui, Pabiržė: Eilutės nepavykę. Sunkus ir visai nepoetiškas toksai suritmavimas, kaip:

Ateis pavasaris,
Gražus gal ne šaltas,
Sučiulbės vyturis,
Oras kad bus šiltas.

Čia nėra nei poezijos dailumo, nei prasmės. Mūsų jauniems eiliarašiams patartina, kad jie mažiau rašytų apie saulutę, mėnulį, žvaigždutes, paukštelius, lapelius ir kitokius „elius'': jie ir be to yra gražųs. Didžiausia ir gražiausia yra poezija iš žmonių gyvenimo paimta. Rekia kalbėti į žmones ir su žmonėmis, o ne su gamta.

Du jauni vaikinai pajieško geros gyvenimui vietos Williamsburge. Pusričius ir vakarienes valgys namie. Reikalaujanti rašykit:
P. Žemkus,
120 Grand st., Brooklyn, N. Y.

KELIAUJANTIS AGENTAS.

ūMsų keliaujantis agentas P. Pilėnas šiomis dienomis lankosi po So. Boston, Mass. ir kitus tos valstijos miestelius. Galite pas jį užsirašyti „Vienybę Lietuvninkų'' ir duoti apgarsinimus, spaudos darbus ir knygų užsakymus.
J. J. Paukštis & Co.,
120 Grand st.,
Brooklyn, N. Y.

Kišeninė knyga del kirpėjaus arba siuvėjaus paišymui kvormų ir kirpimui vyriškų drabužių. 48 pusl. su paišineis. Prekė $4.00
Tokia pat knyga del moteriškų drabužių. Prekė $4.00

BALSUOKITE

už nuolatinį republikonų nominatorių ant Aldermano, 55 aldermanų distrikto

HENRY LISSNER.

Aš reikalauju visiems lygių teisių, ne vienam jokių privilegijų. Aš esu už pildymą teisių ir gerų teisių, pačių žmonių valdymąsi, už teises lygias del visų.

Aš simpatizuoju ttiesom nominavimo ant publiškų urėdų per žmones, tai lygiai, kaip ir išrinkimo per žmones.

Reikalinga geresnė tvarka, geresnis gaspadoravimas, geresnė ekonomija mieste. Geresnėje tvarkoje būtų pigesni taxai, pigesnės randos.

Nepamirškite užsiregistruoti 20 ir 24 spalio (Oct.), nes tai paskutinės dienos.

Balsavimo dienoje, 7 lapkričio (Nov.) balsuokite už Henry Lissner.

Nuo Skausmu Strenose.

kurie daugelyje kartų paeina iš bent kokios inkstų ligos — privalai imti tokias gyduoles, kurios tuojaus veikia ant ligos priežasties ir tą priežastį prašalina.

Severos Gyduoles Inkstams ir Kepenims

yra pasitikimos ir tikros gyduolės, kurių veikmė yra gerai žinoma gydyme įvairiose ligose kepenų, inkstų ir šlapumo organų.

Suteikia veiklumą ir pajiegą apsilpusioms kepenims.
Sukelia kepenis prie normališko veikimo.
Pataiso suirimus šlapumo organuose.

Neužsiganedijimas.

Svaiguliai, alpuojanti galvos skaudėjimai, deginimai širdies, užkietėjimai, neveiklios kepenįs — tai apsireiškimai kaipo nešėjai nesutrovėjimo, arba dyspepsijos. Jo nusiminimo šešėlis puola ant daugelio žmonių, užsiganėdinančių gyvenimu; bet suirimai lengvai prašalinami, jeigu laiku imsi

SEVEROS GYVYBES BALSAMA.
Kaina 75 centai.

Kam Kenteti Skausmus?

Sveikas žmogus turi buti liuosas nuo visokių skaudėjimų. Skaudėjimas strėnose, sustingimas raumenų ir sąnarių, uždegimai ir kiti paviršutiniai skaudėjimai, paeinanti ar tai iš reumatizmo, iš neuralgijos, iš sužeidimų, sutraukimų, arba iš nulaužimų, reikalauja paviršinio gydymo. Jeigu nori greitos ir tikros pasekmės, tai naudok

Severos Gothardo Alieju.
Kaina 50 centų.

Patariam tikrai, kad pamėgintum vieną bonkutę šiandien. Parduodama visose aptiekose ir pas gyduolių perkupčius. Naudojimo budai yra parašyti lietuviškoj kalboj. Persitikrink, kad duotų tikrąsias.

W. F. SEVERA CO. CEDAR RAPIDS IOWA

NĖRA RIZIKO.

Rizikuoti — reiškia leisties ant žūt-būt.s Nė joks žmogu neprivalo rizikuoti savo sveikata ar gyvasčia, nebent tatai būtų jau neišvengiama. Tačiaus yra daug žmonių, kurie, susirgę, ima vaistus, nežinodami, ar jie geri, ar netikę jo sveikatai, vaistus, kurinos jau būtų kuris-nors jų pažįstamas ar draugas pirmiau išbandęs. Jie, tokiuo būdu, labai rizikuoja savo sveikata, tuo tarpu, kuomet yra ištikrųjų geri ir išbandyti vaistai. Kiek susirgus, ir daugelyje pilvo ir vidurių ligų žmonės gali apsieiti be jokių rizikavimų, kadangi visada gali turėti po ranka geriausią ir išbandytą vaistą Trinerio American Elixir of Bitter Wine. Žmonės vartoja jį jau apie dvidešimtį metų ir gerai pažino jo naudingumą. Kada tik turite prisivėlusią burną, šamu apdengtą liežuvį, apetito stoką, vidurių užkietėjimą, spėkų nužudymą, pageltusį veidą, nerviškumą, jųs niekuo nerizikuosite, jei vartosite Triner's American Elixir of Bitter Wine. Visose aptiekose. Jos. Triner, 1333—1339 South Ashland ave., Chicago, Ill.

25 METŲ SUKAKTUVIŲ JUBILEJUS!

Draugystės Šv. Juozapo, subatoj,, 21 splinio (Oct.) 1911 m. salėje po No. 101—103 Grand st., Brooklyn, N. Y. Apvaikščiojimas prasidės 6:30 val. vakarą. Įžanga draugystėms, taipgi ir visuomenei — dovanai; tiktai padėjimas drapanų 10c.

Draugystė Šv. Juozapo, iš Brooklyno, pergyvenus 25 metus nuo užsidėjimo parongia iškilmingą apvaikščiojimą su prakalbomis ir pasilinksminimais, tai yra balium.

Meilingai užkviečiame visas draugystes ir visuomenę iš Brooklyno, New Yorko, Maspetho Blissvilles ir aplinkinių vietų. Pribuvę išgirsite nuo guodotinų kalbėtojų daug naujų ir akyvų dalykų; teipgi išgirsite ir linksmų, jausmingų dainelių, kurias choras.. Po tam bus balius. Po vadovyste p. V. Retekevičiaus griež lietuviškus šokius.

Vardan Dr-stės Šv. Juozapo
Komitetas.

Illiustruoti Lietuviški Geografiški vakarėliai; didelis atminimas Tėvynės Lietuvos, Illiustruotos dainos, Illiustruotos deklamacijos, miestai, typai ir tt., bus perstatomi per gerai žinomą lietuvį—kinematografistą A. T. Račiūną iš Brooklyno, N. Y. šiose vietose:

Subatos vakare, Spalinio (Oct.) 38 d. Šv. Jurgio svetainėje, Linden Park Union City, Conn.

Nedėlios vak. Spalionio (Oct.) 29 d. Lietuvių Svetainėje, 48 Green str., Waterbury, Conn.

Nedėlios vak. Nov. 5-tą d. Tautiškam Name 103 Grand str., Brooklyn, N. Y. Čia po perstatymui bus tautiški šokiai. A. T. Račiūnas.

Gerbjami Tautiečiai:

Kurie norite, kad aš pribūčiau pas jus perstatyti Lietuvos illiustruotą Historiją ar tai Geografiją, pirm užkvietimo ant kokios dienos, meldžiu susižinokit su manim per laiškus ar man galima tą dieną pas jus pribūti ar ne. Šiuom tarpu esu labai apsunkintas darbais, už ką negaliu visur pribūti ant greito užkvietimo.

Su pagarba
A. T. Račiūnas,
630 Halsey str., Brooklyn, N. Y.
Telefonas 3536 W. Bedford.

PER 40 METŲ NUMYLETAS.

Bile koks tabakas arba kitoks daiktas,, kurs užganėdina žmones per 40 metu, turi būt geru.

Garsus NAVY tabakas, yra tokiu. Beveik per pusę šimtmečio tas tabakas buvo mylimiausiu rūkymui ir krimtimui. Yra tai ilgai pjaustytas geltonas Amerikos tabakas ir jo populiariškumas yra gerai žinomas. Kurie iš skaitytojų tebėra nevartoją šio puikaus tabako, kurs yra vienas iš geriausių garsios Amerikos Tabako Kompanijos išdirbysčių, tegul pamėgina. Jei jie tai padarys, jie vartos jį nuolatos.

Iš NAVY gali padaryti labai geru cigaretus. Užtektinai plonojo popierėlio su kiekvienu bakseliu.

Pajieškau savo brolio Simano Adašino; penki metai atgal gyveno Brooklyne; paeina iš kaimo Jotainių, valsčiau Ramigalos, Panevėžio pav., Kauno gub. Jeigu kas žinote apie jį, meldžiu duoti žinią ant šio adreso:
Juozas Adašiūnas,
35 So. 3-rd str., Brooklyn, N. Y.
(2)

Pajieškau pusseserės Antosės Rimdeikicos; kokie penki metai kaip Amerikoje. Parmiaus gyveno Waterbury, Conn., o dabar nežinau. Paeina iš Kauno gub., Šiaulių pav., Meškučių parapijos. Žinanti apie ją arba ji pati atsišaukit ant šio adreso:
Ed. Liumas,
1118 So. Winebage str., Rockford, Ill.

PAJIEŠKAU PAČIOS.

3 d. spalinio (oct.) mona pati Ona Buravčienė pabėgo su kitu vyru — Martinu Pasku ir išsinešė mano pinigų $600.00. Jos veidas yra tamsus, akįs mėlynos, plaukai tamsiai juodi, ant kairiojo žado turi prie ausies randą; 5 pėdų augščio. Martinas Paskus vra 5 ir pusės pėdų augščio; plaukai tamsiai geltoni, skustais ūsais; akįs mėlynos. Jisai yra Kauno gubernijos, ji gi Suvalkų gub., Rudialios arba Karuzių kaimo, Rudaminos parapijos. Kas tokius patėmytų, meldžiu duoti žinią, gaus $15 dovanų.
W. Buravčia,
319 N. 15-th str., Springfield, Ill.
(2)

Pajieškau savo brolio Adomo ir dvie jų pusbrolių Juozapo ir Domininko Jokobovskynų; paeina Iriškių valsčiaus, Šiaulių pav., Kauno gub. Jei kas apie juos žino, tai malonėsite duoti žinią ant šio adreso:
G. Yokobovske,
Box 9343, Dannemora, N. Y.

PERSIKĖLIAU.

Šiuomi pranešu visiems savo pažįstamiems, kad aš savo dirbtuvę perkėliau nuo 80 Union ave., Brooklyn, N. Y. į 7011 — 18th ave., Bath Beach, N. Y. Reikale kreipkitės pas savąjį. Važiuojant reikia imti elevateri nuo Delancy st. iki Myrtle ave., nuo ten persimainyti ant City Line iki Bridge st., ir imti C. B. iki 18th Ave., o nuo ten tik 4 blokai.

Su pagarba
Ant. Žukauskas.
(42)

Męs žemiaus pasirašiusieji keleiviai nuo laivo „Kursk'', Russian-American Line iš Liepojaus į New Yorką, randame reikalingu padėkavoti per laikraščius Russian-American Line kompanijai už gerą tvarką ir mandagų apsiėjimą laivo darbininkų sukeleiviais. Prie to, už greitą atvežimą; buvo sakoma, jog laivas pribus 11 dieną, bet privo į 10 dienų.

Męs, kaipo laivo „Kursk'' keleiviai, rekomenduojame visiems, kurie nori ar tai patįs važiuoti, ar tai savo gimines atsimti, važiuoti tiesiog iš Liepojaus į New Yorką Suv. Valst.

Pasirašome:
Semjon Adomowicz,
Arshulik Roman,
Aleksandrowitz Sofia,
Arndt Maria,
Braknis Carolina,
Bondarik Jan,
Barszewsky Andronik,
Bronowitzky Andrey,
Borisewicz Trofim,
Buganis Anna,
Benjash Andrej,
Budkus Anna,
Brotkewicz Anna,
Borowski Franciszek,
Ciesla Hipolit,
Cernjak Michail,
Czertok Aleksey,
Ciechanowicz Vinkenty,
Dubowik Lukia,
Sergej Michalczuk,
Antoni Warowik,
Wera Zasulicz,
Anna Petrucha,
Petr Wenczuk,
Alexander Petrowiczus
Andrej Andrusewicz,
Marianna Kuniewska,
Zuzanna Sarczuchowa,
Anton Chrzanowsky,
Andrej Wilis.

„Vienybės Liet." Išleistu knygu

Katologas.

Adomas Mickevičia	15
Ar socijalistas gali būti katalikuf	10
Augis darbininkų judėjimo Lietuvoje	15
Apuoko sapnai	15
Anatemos knygelė	10
Apie kūno išlavinimą	15
Albumas lietuviškas, parodos Pažiuje 1900 m.	40
Apieka Dievo (Aprašymas iš padavimo XVIII amžiaus	50
Baltrus Turazeris. (Drama trijuose veiksmuose	20
Dangus ir žvaigždės. Populiariška lekcija iš astronomijos	10
Davatkų gadzinkos	10
Dangaus augštumas ir žmogaus senumas. Anykščių šilelis	20
Darbininkų kalendorius 1904 m.	15
Eglė žalčių karalienė. (Drama 5-se apsireiškimuose)	15
Emigracija. Apysaka iš emigrantų gyvenimo	20
Gyvenimas Genavaitės	50
Gudri našlė. (Juokažaislė dviejuose veiksmuose)	15
Ggutė. (Eilės)	10
Girtuoklių Adynos	10
Graudųs Verksmai	10
Herbertas Spenceris .Trumpa peržvalga jo philozophijos	15
Istorija Septynių Mokytojų	50
Idėja ant mėšlyno. Apysaka mūsų dienų	10
Istorija apie gražią Katriuką	10
Istorija katalikų bažnyčios	$1.00
Iš po budelio kalavijo ir Kajimas (Dvi apysakos)	30
Išgriovimas Kauno pilies. (Drama 4-se apsireiškimuose)	20
Iš bažnyčios istorijos	10
Iš kur atsiranda nusidėjėliai?	10
Įtekmė socijališkų sanlygų ant visų kultūros šakų	15
Intekmė dantų ant žmogaus gyvenimo	10
Juozas Arch. Sodietis—deputatas Anglijoje	10
Jonas Krikštytojas (Penkiaveiksmė tragedija su prologu)	30
Juozapas Koniuševskis arba kankinimas Unijotų	25
Kabalas	10
Kėkštų Simas. (Apysaka iš ūkininkų gyvenimo	10
Kainas. (Misterija. Trijuose aktuose)	25
Kaip Sicilijos kaimiečiai kovojo už savo tiesas	10
Kur mūsų išganymas?	25
Kunigija ir svietiška valdžia	15
Keletas minčių apie mirties bausmę	10
Kaip valstiečiai kovojo už žemę ir laisvę	15
Kaip apsivesti ir laimingai gyventi	15
Kaip darbo žmonėms išsiliuosuoti	10
Keletas žodžių apie lietuvius ir naudingi pamokinimai	15
Knygelė dėl lietuviškų kareivių Amerikoje	10
Laima ir planetos	25
Lietuvos Istorija Knyga I	$1.50
Apdaryta	$2.00
Lietuvos Istorija. Knyga II	$1.50
Apdaryta	$2.00
Abi drūtai apdarytos į vieną tomą	$4.00
Lietuvių tauta. Tomas I	$1.50
Apdaryta	$2.00
Lietuvių tauta. Tomas II	$1.75
Apdaryta	$2.25
Abu tomai apdaryti į vieną	$4.25
Lietuviškos dainos iš visur surinktos	$2.00
Lengvas dūdas, pačiam per save pramokti rašyti	10
Mythai, pasakos ir legendos žemaičių	50
Mūsų Dielės. (Per ką Lietuva kenčia)	10
Mokslinčius Tvardauskas	50
Miškas vis smarkiau degė	15
Maskoliai 1612 metuose arba Jurgis Mikalovskis	50
Našlaitė. (Apysaka eilėmis)	10
Pasikalbėjimas apie dangų ir žemę	25
Parsidavimas ir pelnas	10
Paveikslai. (Dvi apysakos)	15
Palemonas ir Giržduta. (Apysaka eilėmis)	20
Puota — Nuskintas žiedas. (Dvi apysakos)	10
Pagieža — Jurgis Durnelis. (Dvi apysakos)	25
Pirmoje Gegužės Sapnas	15
Ponas Bartkus. (Eilės)	10
Pažvelgus atgas. (Romas)	$1.00
Palocius ežero dugnuose. (Trijų veiksmų drama)	15
Pamokinanti aprašymai iš gyvenimo žmonių	20
Sausio devinta	15
Švedų liaudies švietimas	25
Senkaus Jurgis	15
Šviesa Dievo dienos tamsybėje	35
Tamsybės Guolis	10
Užsistanavik ant to gerai	15
Vargdieniai. (Apysaka iš baudžiavos laikų)	50
Vilius Tell. (Drama 5-se aktuose	30
Valkata	10
Vilkų Lizdas. (Apysaka iš Kryžiuočių laikų)	35
Vytautė prisieka. Paveikslas, didumas 27½x21½	30
Vienybės Lietuvninkų 25 metų sukaktuvių Jubilėjinė kningelė (su 57 paveikslais	50
Žemių dulkės. (Labai akyva apysaka)	50
Ženybos Paikių Miko	10
Žmogus. (J. Akuratero apysaka	15

J. J. PAUKŠTIS & CO.,
120 Grand str., BROOKLYN, N. Y.

DIDELIS LIETUVOS ŽEMLAPIS.

Su etnografijos sienomis. Atspausdintas ant dailaus, slidaus popieriaus, keliose spalvose. Tikras pagražinimas sienos kiekvieno lietuvio stubelės. Pirmutinė dar tokio didumo mapa lietuvių kalboje.

Parsiduoda musu knygyne, tik po 50 centu.

Pasiskubinkite kiekvinas įgyti tą ŽEMLAPĮ ir pamatyti surašytas visas LIETUVOS vietas. Turime nedidelį skaitlių exempliorių. Šiuo adresu:

J. J. PAUKŠTIS & CO.
120-124 Grand Str., Brooklyn, N. Y.

ANT PARDAVIMO.

Parsiduoda ant 64 Grand st. 3 viršų plytinis namas ir krautuvė (štoras) už $8000, inmokant $3000 iš sykio. Atgabena randos $90 į mėnesį. Savininkas gyvena ant pirmų lubų.

Telephonas: Greenpoint 8.
Daktaras
A. Szlupiute-Jankauckiene.
Gydo visokias ligas moterų, vaikų, vyrų ir lanko prie palagų.
VALANDOS: Nuo 12—2 po piet, nuo 7—8 vakare.
265 Berry St., prie Grand St.,
BROOKLYN, N. Y.

Telephone 1331

Nik. P. Zelwis
LIETUVISZKAS GRABORIUS
Išbalsamuotojas ir laidotuvių Direktorius.
Karietos laidotuvėms, veseilioms ir krikštynoms.
Ofisas ir gyvenimas:
1034 Bank Street, Waterbury, Conn.
Lietuviai, kreipkitės reikale.

KINEMOTOGRAFU KRAUTUVE.

Pirmutinė Lietuviška Krautuvė Judančių Paveikslų Amerikoje.
Užlaikome visokių gatunkų APERATUS. Parduodam ir randavojam labai pigiai su visokiais Elektrikiniais ir Gaziniais intaisais naujausios mados. Į Stak užlaikome suvirš 1.000 ratų filmos. Importytų iš visų šalių svieto, specijališkai turime padarę daug Lietuviškų Illiustracijų dėl Dainų, Deklemacijų, Referatų ir Pralekcijų, dirbam ant orderių labai pigiai. Kuris užsiimat arba norit užsiimti šiuomi bizniu, reikalaujanti pagelbos šaukitės prie:
American Film Exchange
A. T. Račiunas Mgr.
630 Halsey Str., Brooklyn, N. Y.
Phone 3536 W. Bedford.

Telephonas: 3254—T—Market.
Daktaras
Jonas J. Kaškiaučius
Gydo vyrų, moterių ir vaikų ligas, pagelbsti prie gimdymo.
VALANDOS: Nuo 9—12 ryt. nuo 6—8 vak.
88 Jefferson Str. prie Ferry Str.
NEWARK, N. J.

20 Metu Senas Laikrasztis

"LIETUVA"

Išeina kas Petnyčia Chicago, Ill.

Laikraštis, "Lietuva", 8 puslapių, didelio formato, redaguojamas geriausių redaktorių, talpina raštus geriausių raštininkų ir visuomet pilnas naujausių ir tikriausių žinių iš Lietuvos, Amerikos ir viso pasviečio, ypač iš didžiausio miesto Chicago, kuriame gyvena apie 60,000 lietuvių ir turi šimtus visokių pašelpinių, teatrališkų, bizniškų, ir kitokių draugysčių.

„Lietuvos" prenumerata:

Suvienytose Valst. Šiaurinės Amerikos:	Metams $2.00, pusei metų $1.00.
Kanadoj ir Mexike: - -	Metams $2.50, pusei metų $1.25.
Rusijoj, Lietuvoj ir kitose užrubežinėse viešpatystėse: - -	Metams $3.00, pusei metų $1.50.

Užsirašyti „Lietuvą" galima kiekviename laike.

Užsirašant "Lietuvą" reikia drauge ir prenumeratą siųsti per pačto Money Orderį arba pinigais registruotame laiške ant išleistojo rankų, adresuojant šiteip:

A. OLSZEWSKI
3252 So. Halsted St., Ghicago, Ill.

Rašyk tuojaus, o gausi vieną "Lietuvos" numerį ant pažiuros dykai.

Telephone 2427 Greenpoint

VIENATINĖ IR SENIAUSIA LIETUVIŠKA

AGENTURA

Parduodam Szifkortes ir siunczíam pinigus.

Jau nuo 1886 metų, kaip parduodam ŠIFKORTES keliaujantiems į Lietuvą arba norintiems parsikviesti iš Lietuvos savo gimines ar pažinstamus į Ameriką, visados parduodam Šifkortes kuoteisingiausia į kur tik nori, ant greičiausių ir geriausių LAIVŲ už prieinamą prekę. Kurie pas mus pirko Šifkortes, kelionėje neturėjo nė jokio klapato; per tai, kad męs visados suteikiam keleiviams geriausius patarimus, kaip turi keleivis apsisaugot nuo apgavysčių. Priegtam padarome reikalingas popieras pas konsulį dėl perėjimo per rubežių.

Taigi reikalaujant ŠIFKORTĖS — malonėkit atsilankyt į musų Ofisą, o busit kogeriausia aprupinti visame.

Offiso valanos:
šiokioms dienoms nuo 8 ryto iki 9 val. vakare.
Šventoms dienoms nuo 9 ryto iki 3 val. po piet.
120-124 Grand Street, Brooklyn, Y. N. (Antros durys nuo Berry Street)

PINIGUS SIUNCZIAM IR ISZMAINOM.

Siunčiame pinigus i visas svieto dalis saugiai, greitai ir pagal pinigų kursą.

Teipgi išmainom ant ruskų ir vokiškų.

Darom daviernastis, išjieškom dales Lietuvoje ir atimam į Ameriką.

Parduodam Tikietus ant geležinkelių į pietines ir vakarines valstijas.

Persiunčiam potografijas į Lietuvą ir užregistruojam laiškus.

Padarom aktus rejentalnus dėlei žemės ir kitokių priklausančių savasčių. Tą viską darom su Konsulio paliudijimu.

Užsiimame provomis Europiškomis ir Amerikoniškoms iškolektavojime mokesčių.

Priimam pinigus dėl apsaugojimo ir ant kiekvieno pareikalavimo sugražinam.

„VIENYBE LIETUVNINKU"

Seniausias Lietuviu Laikraštis Amerikoje. Įkurtas 1886 mete.

Išeina kas Sereda. Užsirašant „Vienybę Lietuvninkų" Amerikoje prekiuoja metams $2.00, pusei metų $1.00. Užrubežinose prekiuoja metams $3.00, pusei metų $1.50.

Teipogi spausdinam visokias knygas, konstitucijas, bilas, plakatus ir tikietus baliams, popieras laiškams rašyit ir kitokius spaudos dalykus. darbą atliekam greitai ir pigiai.

DIDŽIAUSIA KRAUTUVE VISOKIU KNYGU.

Čia visokias knygas galima gaut, kokios tik yra išėję iš po spaudos, kaip svietiškas teip ir maldų knygas. Žodynų, gramatikų, rankvedžių, Biblijų ir t. t.

J. J. Paukształis ir K. Brazys,
120-124 Grand Street, Brooklyn, N. Y.

BENNETT TYPEWRITER. Kaina $18.00

Bennett Typewrite yra tai naujausio išradimo drukuojama mašina ir drukuoja teip greitai ir puikiai, kaip ir brangiausios mašinos. Ji yra su universališkais, raktais, teip kaip mašinos už $100.00, arba ir brangesnės. Ant tos mašinos galima drukuoti 80 žodžių į minutą. Padaryta iš labai tvirto plieno. Tik ši viena drukuojama mašinėlė atramentuojasi nuo kaspino.

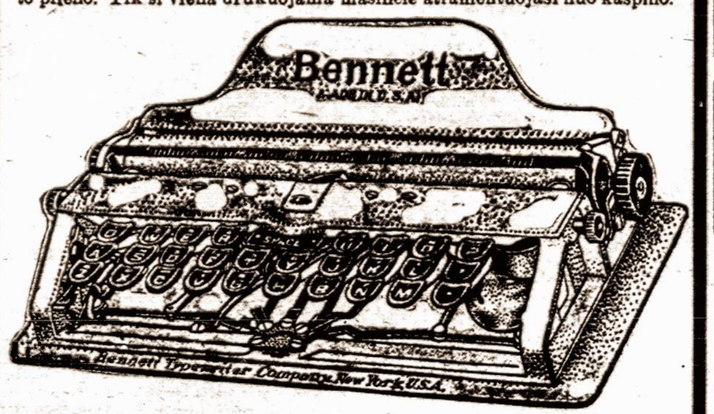

Diduma mašinos 2x5x10 colių. Galima vartoti popierą 8 ir pusės colių platumo. Turi 84 litaras ir ženklus. Volelis su literomis mainosi ir tokiu budu ant jos galima drukuoti visokeriopose kalbose. Susideda iš 180 atskirų dalių, sveria 3 ir pusę svaro. Sudėta į labai puikią skrynelę ir ją galima nešiotis rankoje, arba kišeniuje. Ji yra netiktai naudinga, bet ir reikalinga kiekvienai ypatai, o už tokią prekę, tai kaip dykai.

J. J. Paukšztis & Co.,

120-124 Grand st., Brooklyn, N. Y.

New Telephone 1070 R.

Vienatinis ir Geriausis Fotografistas.

Jos. Shukis

20 East Market st. Wilkes-Barre, Pa.

DIDŽIAUSIA LIETUVIŠKA ORGANIZACIJA S. L. A.

Susivienijimas Lietuvių Amerikoje susideda iš 250 kuopų, turi 10,000 sąnarių, New Yorke savo namus vertės $40,000.00. Išleidinėja savaitinį laikraštį „Tėvynę", savo išde turi grynais piningais suvirš $25,000.00. Apšvietos reikalams ir kitokiems labdaringiems tikslams išmoka šimtus dolerių, kas metas. Todėl geistina, kad Susivienijimas turėtų bent 100,000 sąnarių, tuomet tokia organizacija galėtų atlikti mums ir mūsų tautai milžiniškus darbus. Jeigu S. L. A. kuopos rastųsi kiekvienoje Amerikos vietelėje, kur tik yra burelis brolių, lietuvių ir kad visi suangę butų jo sąnariais, kaipo pasekme to, našlės ir našlaičiai ir nusenę, po mirusiam sąnariui gautų 600 ar 1000 dol., tai pamąstyk, kiek apsunkinimų, kokius dabar nuolatos lietuviai nukenčia, galima būtų išvengti, kiek našlaičių būtų išgelbėta lietuvystei, kurie dėl prievartos pakliuva į rankas kitataučių ir žuva kaipo lietuviai! Kiek pinigų mūsų visuomenė tada galėtų apversti visokiems naudingiems tautos reikalams!

Šituos klausimus reikalaujame rimtai apsvarstyti. Pasvarstyk geibiamas skaitytojau valandėlę, kaip daug gero gali būti padaroma organizacijos tokios, kaip Susivienijimas Lietuvių Amerikoje.

Inmokėti piningai į šitą organizaciją (S. L. A.), buva pilnai užtikrinami atgavimui atgal sunkiose gyvenimo valandose ir dar daug sykių didesnį, negu tapo įmokėta.

Susiv. L. A. išmoka mirusio nario pašelpgaviui taip: $150.00, — $300.00, — $600.00 ir — $1000.00. Yra keturi skyriai apsaugos pagal virš paminėtas sumas.

Visokios blankos, konstitucija ir mokesčių kningelė gaunama dovanai pas Susivienijimo sekretorių: A. B. Strimaitį, 307 W. 30th st., New York City. Jeigu tavo miestelyje dar nėra S. L. A. kuopos, o nori tapti šios organizacijos sąnariu, tai rašyk klausdamas išlygų ir konstitucijos pas sekretorių viršpažymėtu adresu, arba pas prezidentą: F. Živatkauską, 110 W. Market st., Scranton, Pa.

EMIGRANTŲ ŠELPIMO KOMITETO ADRESAI:

S. Jankauskas,
350 Newark str., Hoboken, N. J.
Pagelb. S. Zaliaucka. 243 Bedford Ave., Brooklyn, N. Y.
Prot. sekr. J. A. Kavaliauckas, 120 Grand st., Brooklyn, N. Y.
Fin. sekr. J. Jukelis, 915 Clinton st. Hoboken, N. J.
Išd. V. Dauncras, 229 Bedford Ave., Brooklyn, N. Y
Sekr. J. A. Kavaliauckas.

ILIUSTRUOTAS KATALOGAS

DOVANAI,

kuriame rasite iliustracijas visokių puikiausių daiktų; kaipo tai, brangiausių Laikrodėlių, Lietuviškų Phonograpų, navatnų Žiedų, Stereoskopų ir Žiuronų.

Prisiųsk savo adresą ir porą stampų.

K. J. KRAUCHELUN
120 Grand Str, Brooklyn, N. Y.

ATSIŠAUKIMAS Į DRAUGYSČIŲ RAŠTININKUS.

Visų draugysčių raštininkai teiksitės prisiųsti savo antrašus emigracijos sekretoriui šiuom antrašu:

J. A. Kavaliauskas,
120 Grand str., Brooklyn, N. Y.

Didžiausis Pasaulyje Teatras

Hippodrome.

ant 6th Ave., tarp 43 ir 44 gatvių.

Šiemet stato ant scenos vieną labai dailiai sutaisytą spektaklį „Aplink Svietą". Būti New Yorke ir neaplankyti Hippodromo, reiškia būti Romoje ir nematyti popežiaus. Lošia kasdien po pietų nuo 2-ros ir vakarais nuo 8-ių. Geriausios sėdynės $1. Augščiau — pigiau.

PIRMAS LIETUVISZKAS

Fotografistas ir Maliorius

VISOKIU FOTOGRAFIJU

Darba atlieku puikiai ir pigiai.

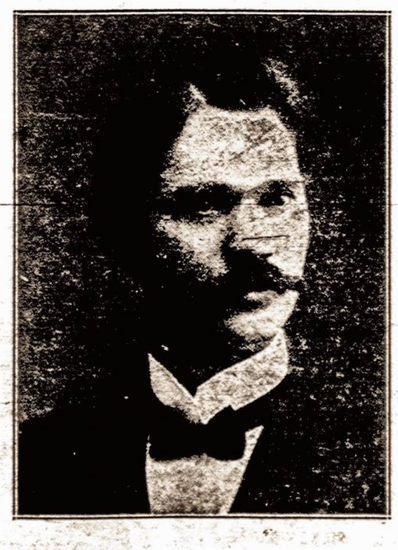

G. BENSON

328 Bedford Ave. Brooklyn, N. Y.

SKAITYK, O ŽINOSI VISKĄ.

Pranešu visiems lietuviams ir savo kostumeriams, kad aš perkėliau savo krautuvę į Chicago, Ill., kurioj galit gaut: laikrodžių, laikrodėlių, lenciūgėlių, visokių žiedų, spilkų, kolčikų, kompasų, kryžiukų. Puikiausių armonikų, skripkų, kiernetų, trūbų, koncertinų ir dangybę visokių muzikališkų instrumentų. Gerų britvų, visokio skyriaus drukuojamų mašinukių, albumų fotografijoms, guminių litarų. Monų knygų, istoriškų ir malda-knygių. Gražių popierų gromatoms rašyti su puikiausiais apskaitymais ir dainomis, su drukuotais aplinkui konvertais, tuziną už 25c, 5 tuz. $1.00, perkupčiams 1000 už $6.00. Jaigu kas neturite mano katalogą, rašyk šiądien: prisiųsdami už 5c markę, o apturėsi mano Didelį Katalogą Dykai su 1000 naudingų visokių daiktų. Aš užtikrinu, kad mano tavoras pirmos kliasos, o prekės pigesnės kaip kitur. Perkupčiai gali gauti pirkt tavorą daug pigiau kaip kitur. Kviečiu visus lietuvius ir lietuvaites su orderiais ir visokiais pirkiniais kreiptis pas savo tautietį

M. K. Wilkewich,

3225 So. Halsted St. Dept. V. Chicago, Ill.

Dr. O'Malley išaiškina priežastį pasekmingo gydymo

ISZSIVERŽIMAS.

VERIKOSELE arba netikrasis išsiveržimas.
HYDROCELE arba vandeninis išsiveržimas.
PUČKAI ir visokios ODOS LIGOS.
Be jokios operacijos, skaudėjimo ar apleidimo savo kasdieninio darbo.

PRIEŽASTIS IŠGYDYMO:

1. DĖL TO—Kad jo neskaudinanti metoda likos naudota suviršum per 25 metus, o teip vadinami išsiveržimo specialistai naudoja ir seka paskui jį.

2. DĖL TO—Kad suviršum 12,000 išgydė ligonių: nekurie pribuvo iš tolimų šalių, o kurias jis vienas išgydė.

3. DĖL TO—Kad kožną savo žodį gali pinigiškai užtikrint, kurį duoda ligoniui, o 25 metų praktika gana paliudija apie jo tinkumą.

G. A. Fritzinger (policijantas) Wilkes-Barre, Pa. išgydytas nuo sunkaus išsiveržimo 5 metai atgalios, nenešioja diržų.

Thom. B. Williams, anglekasis iš Hyde Park, Pa. išgydytas nuo išsiveržimo, 5 metai kaip diržo nenešioja.

R. D. Greenwalt, mašinistas prie Prospect brėkerio, Breslau, Pa., du vaiku, 3 ir 9 metų senumo, išgydyti nuo išsiveržimo, o diržo nenešioja jau 2 metai.

Su tokiais paliudijimais dėlko turėtum da vilkinti ir neateiti ant rodos pas Dr. O'Malley, kuris tave PERŽIURĖS UŽ DYKĄ ir pasakys kas tau kenkia, ir geriausią rodą kaip gali pasveikti. Geriau pasinaudok iš 25 metinės praktikos ir nebusi pavojuje.

Pasikalbėjimas ypatiškai ar per pačtą.

Atsiųsk adresą, o prisiųsime knygutę su abrozėliais apie išsiveržimą, užpečėtytam konverte.

Dr. Alex. O'Malley

Offices, 158 So. Washington St., Wilkes-Barre, Pa.

Kur Lietuviškai ir Lenkiškai susikalbama ir susirašoma.

Telephone 2762 Greenpoint.

Daktaras Brandšteinas

Turėjęs praktiką Europoje 18 metų, dabar Brooklyne, N. Y., atidarė ofisą:

103 So. 2-nd Str., kampas Berry Str.

Gydo naujausiu budu ligas vyrų, moterų ir kudikių. Specialistas prie ligų chroniškų (įsisenėjusių).

Valandos priėmimo ligonių: **Iš ryto nuo 9 iki 10; vakare nuo 6 iki 10.**

Pigiausios kainos — Didžiausia apsauga $100.000.00

Pigiausios kainos -- Didžiausia apsauga $100.000.00

Skaitykite atydžiai!

Nesiduokite apgaudinėt triukšmingiems ir melagingiems Agentų apgarsinimams. Jeigu kuris sako jogei kame nors Jus užtikrina, paklauskite apgaviko, kuomi užtikrina ir kur jo gvarancija? Atsakomasis Agentas ir bankierius sudeda gvarancią į Valstijos kasą. Pirm negu pavesite savo pinigus taupinimui arba pasiuntimui Tėvynėn, pasiteiraukite kaip ir kuomi užtikrina Jųsų sunkiai uždirbta skatiką. Sudėjau Valstijos kason Šimtą tukstančių dolerių kaipo užtikrinimą Jums. Įsitėminkite, jogei netikrojo bankieriaus reik lenktis. Jųsų patarnavimams yra senas datyrusis Agentas, kuris: Siunčia 50 rub. už $26.15, 100 rub. už $51.90, 500 rub. už 259.40, 1000 rub. už $518.00. Parduoda laivakortes į Eurodą ir į Ameriką. Padaro kontraktus ir įgaliojimus (daviernastis) visą tą atlieka pigiai atsakančiai ir greitai. Reikalaukite pinigų kurso ir laivakorčių kainų. Atsakinėju greitai, o patarimai dykai.

HENRY J. SCHNITZER

141 Washington st. NEW YORK.

Pigiausios kainos -- Didžiausia apsauga $100.000.00

Pigiausios kainos — Didžiausia apsauga $100.000.00

TIK KĄ IŠĖJO IŠ-PO SPAUDOS:

APIE KUNO ISLAVINIMĄ

Pagal prof. Bliunčli parašyta P. Norkaus. Su 25 paveikslais. Pusl. 74. Kaina 15 centų. Autorius išdėsto žmogaus kūno, ypač krūtinės, sustatymą. Pagaliaus nurodo, kokią svarbią rolę lošia kasdieninė kūno gymnastika, kaip ji žmogų sustiprina fyziškai ir protiškai; kaip per gymnastiką žmogus palaiko savo kūno sveikatą, gražumą ir pailgina gyvenimą. Tas atsiekiama tik pašvenčiant kasdieną po desėtką minučių ant gymnastikos. Kningutė reikalinga turėti po ranka ir atvejų atvejais perskaityti. Tas veikalėlis mūsų kalboje dar pirmutinis tokios rūšies.

VILKU LIZDAS

Apysaka iš kryžiuočių laikų, parašyta Zuzanos Moravskos, sulietuvinta A. Vėgėlės. Pusl. 117. Kaina 35 c. Niekas taip neišlavina jaunuomenės, niekas tiek neinkvepia meilės prie savo tėvynės ir visų prakilnių darbų, kaip historiškos apysakos. Francūzus pakėlė apysakos Diumo, Hugo ir Zolo. Pasaulį pralenkė anglai išmintingame patriotizme ačiu historiškiems romanams Walter Skotto. Lietuviai da maža teturi historiškų apysakų, išskiriant Kraševskio „Kuningas", „Vitoliorauda" ir kit. Todėl „Vilkų Lizdas" yra labai brangintina kninga. Nors ji skiriama tik jaunuomenei, bet ją su didele nauda ir smagumu perskaitys kiekvienas lietuvis ir lietuvaitė.

PAŽVELGUS ATGAL

Didelė sociologiška apysaka arba romanas, garsaus amerikonų romanisto Edwardo Bellamy, versta P. Siulelio. Pusl. 356. Kaina $1. Šitas veikalas, išverstas veik į visų civilizuotų tautų kalbas, ir turėjęs visur milžinišką pasisekimą, lietuviškame pilname vertime pasirodė dar pirmą sykį. Bellamy nupiešia dailios apysakos formoje apie žmogų, kuris pramiegojęs šimtą suvirš metų, prabudo ir rado visai naują draugijos surėdymą. Čia jis aprašo viską, kas buvo naujai sutvarkyta ir kaip tuose laikuose buvo laiminga žmonija. Norints tai didelės fantazijos aprašymas, bet jis suteikia skaitytojui tūkstančius prakilnių minčių. Galima drąsiai sakyti, kad šita kninga yra socialistų vadovėlis. Ją perskaitęs žmogus pasisems sau labai gilių idealų. Ji privalo rasties kiekvieno lietuvio kningynėlyj.

J. J. Paukštis & Co.
120–124 GRAND ST. BROOKLYN, N. Y.

Tel. 651 Greenpoint.

Daktaras Jonas Misevičia

VIENATINIS TIKRAS VYRIŠKAS DAKTARAS LIETUVIS BROOKLYNE.

Gydo Visokias Ligas; taipgi dar pabaigęs kursą Didžiausiame Palaginiam Hospital (N. Y. Lying-in Hospital).

272 Berry Street, Brooklyn, N. Y.

Prie So. 2-nd Street.

Mūsų aptiekorius yra lietuvis

FRANAS URBONAS

Visi, kurie jieškote sveikatos, galite ją apturet. Musu aptiekoriaus vaistai (liekarstos) ir gera roda parodys tikrą kelią in sveikatą : : : : : :

SU PAGARBA FRANAS URBONAS

151 Metropolitan Ave. (cor. Berry st.) BROOKLYN, N. Y.

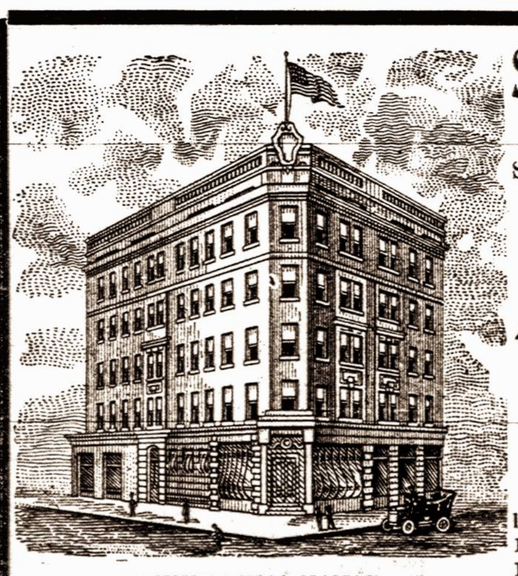

MŲSŲ LOCNAS NAMAS

Seniausias Bankinis Namas

Brooklyn'e ir New York'e.

SU KAUCIJA SUDĖTA VALDŽIOS KASOJE

$100,000.00

A. Grochowski & Co.

L. W. SCHWENK, Savininkas.

OFFISAI:
locnam name, kam. Bedford Ave. & Grand St., Brooklyn, N. Y.
111-115 East 7-th Street, New York.
101 Rockaway Road, Jamaica, L. I., N. Y.

PANAŠIŲ bankinių namų yra daug ir Valdžia Steito New York remdamosi ant pereitų liudnų datyrimų įvedė naują tiesą, pagal kurią visus tokius bankinius namus paėmė po savo Valdiška priežiura ir dėl apgynimo žmonių reikalų, pareikalavo idant kiekvienas tokis bankas sudėtų kauciją grynais pinigais.

Reikia pritarti Valdžiai už jos tokį pasielgimą ir rupinimasi žmonių reikalais, nes ta nauja tiesa pragaišįs visas tas ypatas tamsios praeities, kurie prisidengdami save vardais bankierių, skriaudė žmones viliodami nuo jų pinigus ir pabėgdami su tais pinigais.

Plačiai žinomas mūsų bankinis namas, užstojus naujoms tiesoms sudėjo didžiausią kauciją, kokios tik valdžia reikalauja, tai yra:

ŠIMTĄ TUKSTANČIŲ DOLERIŲ ($100,000.00) grynais pinigais.

Ta kaucija yra rankose Valdžios Steito New York ir gvarantuoja žmonėms padėtus palaikymui ir taupinimui pinigus.

Turime viltį, kad mūsų kostumeriai ir abelnai lietuviai, kurie buvo mums prielankūs, turės tolesnėje ateityje dar didesnį užsitikėjimą mums.

Ką mes veikiame—gana yra žinoma:

Mainome ir siunčiame pinigus į seną krajų.
Prijimam pinigus ant palaikymo ir taupinimo nuo $1.00 ir daugiau; išmokame juos ant pareikalavimo ir duodame 4% ant metų.
Parduodame laivakortes ant visų linijų pagal pigiausią prekę.
Padarome visokius aktus, kontraktus, daviernasčius. Duodame rodas ypatiškai arba per laišką ant visokių užklausimų.
Parduodame ir perkame namus, lotus ir t. t.

Nereikalaujam daug patys save girti, nes kiekvienas perskaitęs metus uždėjimo mūsų biznio, *1880*, parokuos pats sau kiek dešimtmečių mes jau gyvuojame; kiek sunkių metų šiame krašte į tą laiką praslinko, kiek bankų ir bankelių duris savo uždarė, skriauzdami šimtus žmonių, kurie jiems tikėjo—o mūsų banka kaip stovėjo, teip tvirtai stovi ir toliaus stovės. Dėlto atlikdami reikalus visados tėmykit kur einat. Kreipkitės pas mumis ir kitiems pasakykit kad tai darytų.

VALANDOS: Nuo 8 ryto iki 9 vakare: Nedėliomis ir šventadieniais nuo 9 ryto iki 4 po piet. Uždaryta per Kalėdas, Naujus metus ir Velykas.

Feeling "Fit" Every Day

Influenzos arba irmedies užpuolimai naktimis arba kosulys ir diegimai jūsų raumenyse iš nusidirbimo, nepaguldys jus, jeigu turėsit

Dr. Richter'io Pain-Expelleri

savo namuose ir tuojaus imsite vartot. 25c. ir 50c. aptiekose. Sergėkis pamėgdžiotų vaistų.

F. AD. RICHTER & CO., 215 Pearl Street, New York

Richter'io Congo Pillės yra geros nuo viduriu sukietėjimo. 25c. ir 50c.

Konkursinis

Geografijos Vadovelis

Skiriamas Lietuvos Mokyklai. Su paveikslais ir spalvuotais žemlapiais. Pirmutinis su žemlapiais Geografijos vadovėlis, norinčiam pažinti Geografiją butinai reikalingas. Kaina 75c.

Apdaryta $1.oo.

J. J. Paukštis & Co.

120-124 Grand st., Brooklyn, N. Y.

PUIKUS HOTELIS

Andriaus Milišausko

Visada šaltas alus, skani arielka, elius, porteris, visoki vynai ir kvepianti cigarai.

Lietuviai vietiniai ir atvažiavę iš kitur, nepamirškit šios puikios vietos.

16 Baltimore st. Wilkes-Barre, Pa.

Priešai Central Dypą

THE LACKAWANNA

Parankiausei geležinkelei Europon keliaujantiems. Linijos sueina prie Trans-Atlantiškųjų laivų. Nebrangiai perdavinėja bagažą ir perveža pasažierius.

The Road of Anthracite

(Kietųjų auglinių kelias).

Trumpiausis kelias į Buffalo.

Tiesiai į Scrantoną ir Anglių Sritį.

Tarpe New Yorko ir Buffalo penki traukiniai kasdien.

Tarpe New Yorko, Chicago ir Vakarų keturi traukiniai kasdien.

Tarpe New Yorko, St. Louis ir Pietvakarių, kasdien.

Tarpe visų vietinių Punktų nuolatinis ir parankus susinešimas.

Artymesnių informacijų apie kainas, traukinių begiojimą, etc., kreipkitės pas savo vietinį agentą arba rašykite pas:

Lackawanna Railroad

George A. Cullen, General Passenger Agent, 90 West Street, N. Y.

TELEPHONE 1295 GREENPOINT.

P. BUTKUS
LIETUVISZKAS GRABORIUS
(UNDERTAKER)

Išbalsamuotojas ir laidotuvių Direktorius. Karietos laidotuvėms, veseilioms ir krikštynoms.

Mano gyvenimo Ofiisas atidaras DIENĄ IR NAKTĮ.

213½ Berry Str. Brooklyn, N. Y

Branch Office: 48 Hudson Ave.

LIETUVIAI KREIPKITĖS REIKALE PAS LIETUVĮ.

Bischoff's Banking House

287 Broadway Kampas Reade Gatvės

New York N. Y. Telefonas: Worth 2822

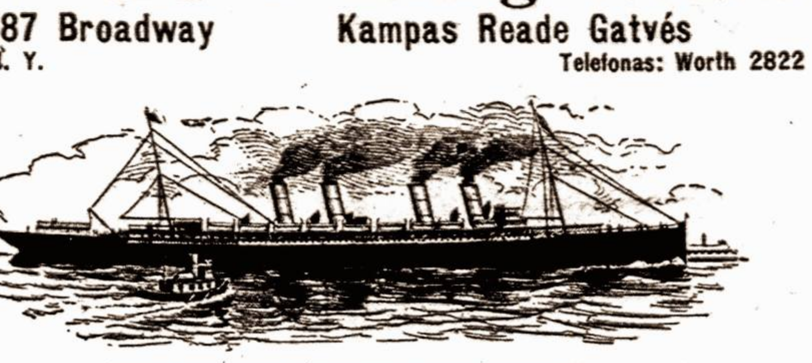

NEW TWIN SCREW EXPRESS STEAMSHIP KAISER WILHELM DER GROSSE.

Kas reikalauja teisingo patarnavimo ir nori kad jo reikalai butų greitai atlikti, tegu atsišaukia į

Seniausį Bankinį Namą. Uždėtą 1848 m.

$100.000 (šimtas tukstančių dolerių) yra musų kaucija sudėta į rėdišką kasą.

Pinigus siunčiame į Krajų kuo greičiausiai. Pinigus visų kraštų išmainome pagal kursą. Pinigus priimame ant procento ir išduodame ant pareikalavimo. Šipkortes parduodame ant geriausių garlaivių visų Linijų į ir iš Krajaus už pigiausią kainą. Pašportus dėl keliaujančių į Krajų parupiname. Daviernastis padarome pigiai ir visas kitas rejentališkas popieras su paliudijimu Konsulio. Atjieškojimą dalių atliekame kuoteisingiausiai.

Atidaryta: kas dieną iki 6 vakare.

Subatoje iki 8 val. vakare. Nedėlioje nuo 10 iki 12 val. ryte.

Žmijecznikas yra tikrasis

Tėmyk! Tiktai Groblewskio

Geriausias Linimentas arba PAIN EXPELLERIS ant svieto nuo visokių galvos skaudėjimų, KAULŲ, PERŠALIMO, REUMATIZMO, STRĖNŲ SOPĖS, SAUSGĖLŲ, KAKLO, GALVOS SUKIMO ir DIEGLIŲ.

Jeigu nori ligoje ir nelaimėje pasigelbėti, nejieškok rodos pas kokius nemokintus žydelius ar kryžiokus savo priepuoly, bet kreipkis arba tiesiai parašyk pas savo locną vientautį, reikalaudamas tikrų, grynų ir gydančių vaistų — pas

ALBERTĄ G. GROBLEVSKĮ,
Plymouth, Pa.

garsų dirbėją „Lenkiškų ir Lietuviškų gyduolių", o persitikrinsi, kad neišskleisi veltui ir ant apgavysčių savo sunkiai uždirbto cento.

Turime gyduoles nuo visokių ligų, kokios tiktai randasi ant svieto teip dėl senų žmonių, kaip dėl kudikių, vyrų ir moter.

„Lenkiškai-Lietuviški" vaistai jau tukstančius padarė sveikais — išgydys ir Tave!

Ypatingai SLAPTAS ligas gydome ir gilioje slaptoje užlaikome, kaip kunigas išpažintį.

Dėlto jeigu trokšti tikros gydytojaus pagelbos, aprašyk savo negerovę, aiškiai ir su smulkmenomis, pridėk 2 centu ant atsakymo laiškui, o niekuomet to nesigailėsi. Adresas:

Albertas G. Groblevskis
Cor. Elm and Main Sts.
Plymouth, Pa.

Daktaras Tiesų, **Julian Czupka**

Advokatas ir Notary Public.

Ofisas: 3 N. Main Street, Wilkes-Barre, Pa. kasdien.

138 So. Washington Ave. Scranton, Pa.

Panedėliais ir Ketv. nuo 6—7 vak.

Užsiimu provomis Wilkes-Barre ir Scranton. Teipgi pas skvairas paliudijimus (doviernastis) išrupinu Rosijoj ir Lietuvoj.

Tel. 2334 Greenpoint.

PUIKIAUSIA VIETA LIETUVIAMS pas PETRA A. DRAUGELI.

Skanus alus, gardi arielka, elius, visokis vynas, kvepenti cigarai, ir puikus užkandžiai. Salė dėl mitingų ir veselių. Nepamirškit šios atsakančiausios vietos, o busit užganėdinti.

73 GRAND STR. BROOKLYN, N. Y.

Palei Wythe Ave.

Teisingiausia Lietuviszka Agentura

PARDUODU LAIVAKORTES ant geriausių ir greičiausių Laivų, keleiviai visados bus užganėdintais.

SIUNČIU PINIGUS į visas dalis svieto kuo-greičiausiai ir pagal pinigų kursą. (Stoviu po kaucija $30.000.)

Teipgi Pinigus priimu kurie nori pasidėt dėl apsaugojimo ir ant kiekvieno pareikalavimo juos sugrąžinu.

PIRMOS KLIASOS HOTELIS, Skaniausi ir sveikiausi visoki gėrimai, per tai visados svečių pilna, kiekvieną draugiškai ir maloniai visados pavaišina.

P. J. CHMIELIAUSKAS,

177 E. Main St. PLYMOUTH, PA.

(Bell Phone 8—R)

THE AMERICAN Prekė $7.00
Labai puiki mašina drukavojimui laiškų.

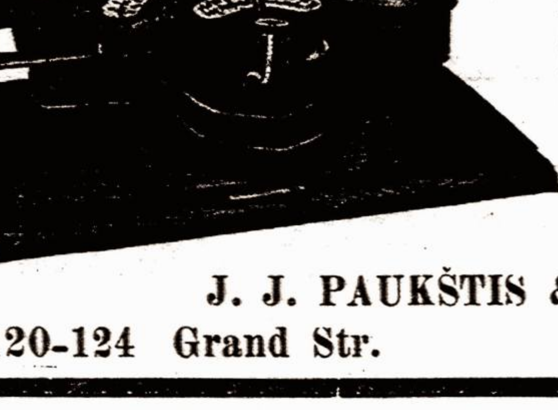

Šita mašina puikiai drukuoja, labai aiškus drukas ir drūčiai padaryta, visa jos sistema gražiai sutaisyta. Ji parsiduoda po $10 dol., bet dabar ant trumpo laiko atpiginta tik už 7 dol. Skrynelė 2 dol. Kam reikalinga tankiai kilnotis, tai geriausia pirkti mašiną su skrynele, kurią pasiėmęs į ranką kaip čemodanelį, gali neštis kur nori.

Pati skrynelė $2.00
O mašina $7.00

J. J. PAUKŠTIS & CO.

120-124 Grand Str. Brooklyn, N. Y.

Nepamirškit

Tautiško Namo!

Erta, daili salė mitingams, veselijoms, tea rams ir baliams. Gardi degtinė, šviežias alus, kvėpią cigarai, skanųs užkandžiai ir nakvinė.

TAI LIETUVIŲ UŽEIGA.

Razutis & Dixon

101-103 Grand st., Brooklyn, N. Y.

Telephone 1470 Greenpoint.

LAIMINGOS DIENOS.

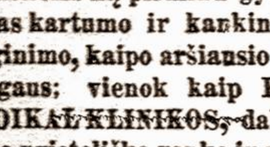

Tik tas yra geriausias daktaras kuris pagelbi ligoje.

Žmonėms ką pirmiau gyvenimas buvo pilnas kartumo ir kankinę, dėlei ligos varginimo, kaipo aršiausio neprieteliaus žmogaus; vienok kaip Philadelphijos MEDIKAL KLINIKOS, daktaras padavė tikrą prietelišką ranką ir gerų liekarstų pagelbą, tad tuojaus apturėjo savo gerą sveikatą ir vėl pastojo išgydytiems LAIMINGOS DIENOS.

KAD PHILA. MED. KLINIKA, išgydo greit, gerai, teisingai, ligos neatsinaujina ir daugiaus išgydo kaip kiti daktarai; tad nepasigyrimai kaip kiti patys save augština, o negali darodyti, kad ką nors išgydę; bet PHILA. M. KLINIKĄ žmonės giria. Iš daugybės padėkavonių pačių išgydytų. Ką rašo:

Širdingai dėkavoju ir tegul Jums Dievas atnagradija, kad Jųs kiekvieną sergantį taip išgydytumet kaip mane.

Mano liga, kuri pirmiaus kankino, tad jau visi skaudėjimai prapuolė; ar tai lytus ar pagada dabar visada jaučiuosi sveikas ir nieko neskauda. Gerai valgau, taip, kad kiti pavydi man, tokios geros sveikatos. Vardas Philadelphijos Med. Kliniko tegul pagarsėja po visą Ameriką.

Su guodone
W. Zbronskis, 140 Bydler St. Muskegon, Mich.

Asz Julijonas Adomaitis, duodu žinoti, kad esu sveikas ir padėkavoju už geras liekarstas ir, kad taip greit mane išgydėte. Dabar ištariu širdingą ačiu ir nereikalauju daugiau gydytis.

Mr. Julius Adams,
1237 Buttonwood Str., Philadelphia, Pa.

GUODOTINI TAMISTOS: Parašau aš dėkavodamas PHILA. M. KLINIKAI už sugrąžinimą mar sveikatos. Kaip tik pabaigiau gert liekarstas ir išgijau. Dabar jaučiuosi sveikas ant visko. Dėkavoju už rodą i geras liekarstas, kad taip greit mane išgydė. Todėl atvirai dėkavoju, kad serganti žinotu kur reik kreiptis, kad apturėt gerą sveikatą. Toki daktarai visada yra verti pagyrimo ir guodonės. Su tikra guodone,

Barnasius Grudinskas, Port Henry, N. Y.

THE PHILADELPHIA MEDICAL CLINIC, paties gubernatorians legalizuota. Kaip daugelį, teip ir tave gali išgydyt nuo: skaudėjimo sanariuos, gėlimą kauluose, pečiuose, šonuose, kojose, rankose ir kitur. Nusilpnėjimą, sėklos nubėgimą nuo saužagystės, nervų ir kraujo ligas, inkstų, kepenų, ir vidurių ligas; kosulio, širdies, galvos skaudėjimo, blogus sapnus ir visokias užsikrečiamas piktas ligas, teip ir moterų visokias ligas ir kurios tik užpuola ant žmogaus nelaimės ir varginimo. Pribuk asabiškai, jei toli gyveni, aprašyk ligą lietuviškai, apturėsi tai tikrą prietelišką rodą, nes šitas geras KLINIKAS, labai pasekmingai išgydo šviežias ir senian užpuolusias ligas.

Visada rašyk ar ateik, ne kitur bet ant šito tikro Kliniko adreso:

The Philadelphia Medical Clinic

1117 Walnut St. Philadelphia, Pa.

Valandos: nuo 10 iki 4 po piet.
Nedėlioj nuo 10 iki 3 po pietų.
Utarninke ir Pėtnyčioj nuo 6 iki 8 vakare

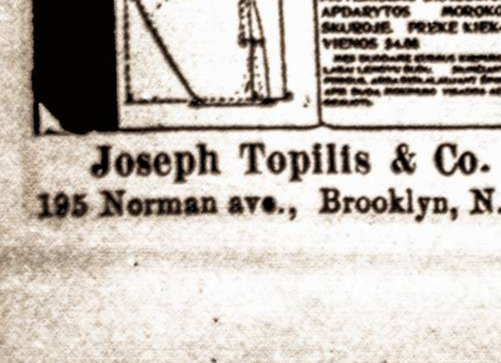

Joseph Topilis & Co.

195 Norman ave., Brooklyn, N. Y.

Kataliogas Visiems Dykai!

Kožnas žmogus mokantis skaityti privalo turėti musų Kataliogą, kuriam atras daugelį visokių daiktų. Musų Banka priima pinigus užčėdyjimui ir moka 4-tą procentą. Siunčia pinigus ir parduoda laivakortes į visas dalis svieto, pigiaus kaip kiti. Spaudinam visokius drukoriškus darbus greitai, gerai ir pigiai. Reikalaudami kataliogo prisiųskite 2c markę ant adreso:

GEO. A. PUPAUSKY & Co

2342 SO. LEAVITT ST. CHICAGO, ILL.

Telephone 854 W. Williamsburgh.

Williamsburgh BATHS.

E. APRIL, Savininkas.

Rusiškos ir Turkiškos

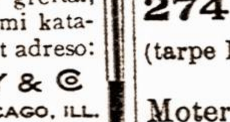

PIRTYS

274 South First Street,

(tarpe Havemeyer street ir Marcy Ave.)

BROOKLYN, N. Y.

Moterims kiekvieną utarninką.

N. L. SAVAY
Advokatas.

Pirmiaus buves sanariu gerai žinomos advokatu firmos Atwater & Cruikslank.—Teipgi ex-prezidentas American Civic Alliance.

Praktikavęs tryliką metų augštesniuose teismuose.

OFFISAS:

45 Broadway, New York, N. Y.

Ruimai 184-187.

Tel. Rector 5560.

MOKINKIMĖS PATYS

Gramatika angliškos kalbos mokintis be mokintojo (apdaryta) $1.00.

Vaikų Draugas arba kaip mokintis skaityti ir rašyti be mokintojo 15 c.

Naujas Budas mokintis rašyti be mokintojo.......... 10 c.

Aritmetika mokinimuisi rokundų, su paveikslais (apdaryta)......35 c.

Pinigus siųskit per Money Order šiuo adresu

P. Mikolainis,

Box 62. New York City.

ADVOKATAS

VIKTORAS E. GARCAS

45 Broadway, New York, N. Y.

Išveda pasekmingiausiai visas Kriminališkas ir Privatiškas Provas visuosia Amerikos ir Rusijos suduosia. Jei jumi atsitinka kokia nelaimė (sužeidžia) pasiklauskite pirma mano rodos. Išduodu visokias Rajantališkas popieras Daviernastis ir t. t. Su PALIUDIJIMU KONSULIO. Kas negali asabiškai atsilankyti, tegul atsišaukia per laišką ant sekančio adreso:

VIKTOR E. GARTZ
(Advokatas)

45 Broadway, New York, N. Y.

GERIAUSIA UŽEIGA LIETUVIAMS

— pas —

JonaKulboka

Skanus Alus, Gardi Arielka, Visoki Vynai, Kvepianti Cigarai.

74 Grand st., Brooklyn, N. Y.

(kampas Wythe ave.)

PRIETELIAI LIETUVIAI. 12 dideliu ir 12 mażu,

H. B. ROSENSON, BROOKLYN, N. Y.

317-319 Grand St., Telephone, 1162 W'msburgh

GAIL & AX

NAVY

GERIAUSIAS TABAKAS

rukymui arba kramtymui. Per 40 metų yra pirmybėje Ilgai Supjaustomo Tabako. Sudėtas į neprileidžiančius drėgnumą ir dulkes pake- Speciališkai geri cigaretams. *Dovanai duodama cigaretams popiera prie kiekvieno pakelio.* Persiitkrink diamantine-išveizda trade mark ir vardu "Gail & Ax".

Pilno svarumo

5c.

Parduodama visur

The American Tobacco Co.

Successors to GAIL & AX

Rusiszkai Amerikoniszka Linija.
Vienatinė be persėdimo Linija tarpe Amerikos ir Rusijos.

8¼ dienų in Roterdamą		11¼ dienų in Liepojų	
III klasa	$29.	III klasa	$30.
II „	45.	II „	47.
I „	52.	I „	62.

Laivai iš New Yorko: Birma Gegužio 13, Kursk Geg. 27, Lithuania Bir. 10.

Del smulkesnių žinių kreipkitės in mųsų agentus ir centrališką kontorą.

A. E. JOHNSON & CO. General Passenger Agents.

27 BROADWAY NEW YORK CITY, N. Y.

Jonas S. Lopatto

Attorney and Counsellor-at-Law (Lietuvys advokatas pabaigęs Pennsylvanijos Universitetą), užsiima varymu provų visuose teismuose.

Offisas rumuose 47-48-49 Bennet Building, kampo Public Square ir North Main Street, WILKES-BARRE, PENN'A.

Office Phone Peoples 37
„ Bell 47
Residence Peoples 1100

Antanas Stašauckas.

Labai puikioje vietoje saliunas, užlaikau skaniausius gėrimus ir kvepiančius cigarus. Lietuviai, nepamirškite atsilankyti pas savo vientautį.

No. 2 Cor. Nesbitt ir B.

EAST PLYMOUTH, PA.

New Phone 4023-2. Lock Box 48.

CHAS. ADAMS.

Laikau agenturą, parduodu šifkortes ant geriausių linijų ir greičiausių laivų ir siunčiu pinigus į visas vieto dalis, saugiai, greitai ir pagal tos dienos kursą. Prieg tam laikau HOTELĮ.

Chas. Adams,

George ave & Ash st., Parsons, Pa.

W. SŁOMINSKA,

679 Milwaukee Avenue, CHICAGO, ILL.

Mano Dirbtuwe tapo Apdowanota

DWIEMS MEDALIAIS ant Kosciuszkos Parodos už rupestingą, teisingą ir artistiszką iszdirbimą.

KARUNŲ, SZARPŲ, KUKARDŲ, ROZETŲ, BERLŲ, MARSZALKINIŲ LAZDŲ ir tt.

Turiu už garbę apreikszti guodotiniems Kunigams ir guodotin. Draugystėms, kad asz dirbu wisus augszcziau paminėtus daigtus Pigiausei, Teisingiausei ir Geriausei, nes per 30 metų užsiimdama iszdirbimais įgijau geriausę praktiką ir dėl to galiu wiską padirbt pigiau ir geriau negu kiti fabrikai.

Su guodone

W. SŁOMINSKA, 679 MILWAUKEE AV., CHICAGO, ILL.